ΜΙΧΑΗΛ ΛΥΓΓΙΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

[illegible] ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Γραμματικὴ τουρκική.
Ἐκ τῆς ἀραβικῆς τὰ κυριώτερα.
Ἐκ τῆς περσικῆς τὰ κυριώτερα.
Γυμνάσματα καὶ ἐφαρμογαί.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

مجلۂ ادبیات عثمانیه

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ, ΣΥΛΛΟΓΗΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΤΕΜΑΧΙΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΟΘΩΜΑΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ, ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΝ

ΥΠΟ

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΣΧΟΛΑΙΣ ΕΛΛΗΝΕΜΠΟΡΙΚῌ ΤΕ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚῌ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

Ἐπηυξημένη καὶ διωρθωμένη.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΟΣ ΚΑΙ ΣΑ

(Ὁδῷ Μαχμουδιέ, 23)

1895

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφὴν τῶν ἐκδοτῶν.

﴿معارف نظارت جليله سنك ۳۲۲ نومرولى و ۵ شباط سنه ۱۳۰۹ تاريخلى رخصتيله﴾

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐξαντληθείσης καὶ τῆς δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ πρώτου τούτου τεύχους τῆς «Ὀθωμανικῆς Ἀνθολογίας», προέβην καὶ εἰς τὴν ἐκ τρίτου ἔκδοσιν αὐτοῦ. Ἡ ἔκδοσις αὕτη, ἐν ᾗ ἱκανὰς ἐπήνεγκον προσθήκας καὶ τροποποιήσεις, ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπίσης περιεχομένου, ἐξ οὗ καὶ αἱ δύο προγενέστεραι, ἤτοι ἐξ ἀλφαβηταρίου, κειμένου μετὰ λεξιλογίου, καὶ γραμματικῆς. Τῆς ἀνυσιμότητος δὲ τῆς τοιαύτης μεθόδου ἐπικυρωθείσης ἤδη ὑπὸ τῆς πείρας, εὐελπιστῶ ὅτι καὶ ἡ παροῦσα ἔκδοσις θέλει τύχει εὐμενοῦς ὑποδοχῆς παρὰ τῇ ὁμογενεῖ νεολαίᾳ, ἥτις, κατανοοῦσα τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης, μεγαλείτερον ὁσημέραι ἐπιδεικνύει ζῆλον εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῆς, πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς σεβαστῆς ἡμῶν Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, ἧς γνωσταὶ τυγχάνουσιν αἱ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας ἐνδελεχεῖς προσπάθειαι.

Ἐν Χάλκῃ, τῇ 14 8βρίου 1894.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

ΟΔΗΓΙΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΙΝΩΝ

π̇ =	τῷ γαλλικῷ	*b*
τ̇ =		*d*
σ̇, ς̇ =		*ch*
τ̇ζ =		*dj*
ὀ̇ =		*eu*
ȣ̇ =		*u*

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΩΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΕΡΙ ΚΛΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

1. Ἐν τῇ τουρκικῇ γλώσσῃ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἄρθρον, οὔτε καταλήξεις γένους διακριτικαί.

2. Ἡ ὀνομαστικὴ (مجرّد μουτζερρὲτ) οὖσα ἡ ῥίζα τοῦ ὀνόματος, δὲν ἔχει ἰδιαιτέραν πτωτικὴν κατάληξιν, αἱ δὲ λοιπαὶ πτώσεις σχηματίζονται ὡς ἐφεξῆς:

Ἐὰν μὲν τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς σύμφωνον, ὡς آدم ἀτὲμ ἄνθρωπος, ἡ γενικὴ (مضاف اليه μουζάφουν ἰλέϊχ), ἡ δοτικὴ (مفعول اليه μεφούλουν ἰλέϊχ) καὶ ἡ αἰτιατικὴ (مفعول به μεφούλουν πὶχ) αὐτοῦ σχηματίζονται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τῶν ἑπομένων καταλήξεων:

مضاف اليه Γεν. ك ν, آدمك ὀτεμί-ν

مفعول Δοτ. ه ε, α, آدمه ἀτεμ-έ

به Αἰτ. ى ι, η, ου, ü, آدمى ἀτεμ-ί.

Ἐὰν δὲ τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς ἓν τῶν τεσσάρων γραμμάτων ى ه و ا, ὡς φωνηέντων ἐν χρήσει ὄντων, ὡς اطه ἀτὰ νῆσος, αἱ πλάγιαι αὐτοῦ πτώσεις σχηματίζονται διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἑξῆς καταλήξεων:

Γεν. نك νιν, νην, νουν, νῢν, اطانك ἀτα-νήν.
Δοτ. يه γιε, για, اطايه ἀτα-γιά.
Αἰτ. يى γι, γιη, γιῢ, γιοὺ اطايى ἀτα-γιή.

Ἐξαιρεῖται ἡ γενικὴ τοῦ صو σοὺ ὕδωρ, ἥτις γράφεται καὶ προφέρεται صويك σουγιοὺν ἀντὶ صونك σουνούν.

3. Ὁ πληθυντικὸς ἀνεξαιρέτως ὅλων τῶν ὀνομάτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τῆς καταλήξεως لر λέρ, λὰρ εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἑνικοῦ, ὡς اولر ἐβ-λὲρ αἱ οἰκίαι, اطالر ἀτα-λὰρ αἱ νῆσοι.

4. Ἡ κλητικὴ σχηματίζεται, προτασσομένου τῶν ὀνομαστικῶν τοῦ ἐπιφωνηματικοῦ اى εϊ ἢ يا για.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

دل δὶλ (γλῶσσα).

	Ἑνικὸς	*Πληθυντικὸς*
Ὀν.	دل τὶλ	دللر τιλ-λὲρ
Γεν.	دلك τιλὶ-ν	دللرك τιλ-λερὶν
Δοτ.	دله τιλ-ὲ	دللره τιλ-λερὲ
Αἰτ.	دلى τιλ-ὶ	دللرى τιλ-λερὶ
Κλ.	اى دل ἔϊ-τὶλ	اى دللر ἔϊ τιλ-λὲρ

طاش τάς (λίθος).

	Ἑνικὸς	*Πληθυντικὸς*
Ὀν.	طاش τὰς	طاشلر τασ-λὰρ
Γεν.	طاشك τασή-ν	طاشلرك τασ-λαρὴν
Δοτ.	طاشه τασ-ὰ	طاشلره τασ-λαρὰ
Αἰτ.	طاشى τασ-ὴ	طاشلرى τασ-λαρὴ

قوش κούς (πτηνόν).

	Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
Ὀν.	قوش κοὺς	قوشلر κουσ-λὰρ
Γεν.	قوشك κουσοὺ-ν	قوشلرك κουσ-λαρὴν
Δοτ.	قوشه κουσ-ὰ	قوشلره κουσ-λαρὰ
Αἰτ.	قوشی κου-σοὺ	قوشلری κουσ-λαρὴ

كل γκιὼλ (ῥόδον).

	Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
Ὀν.	كل γκιὼλ	كللر γκιὼλ-λὲρ
Γεν.	كلك γκιὼλὼ-ν	كللرك γκιὼλ-λερὶν
Δοτ.	كله γκιὼλ-ὲ	كللره γκιὼλ-λερὲ
Αἰτ.	كلی γκιὼλ-ὼ	كللری γκιὼλ-λερὶ

بابا πᾰπᾰ (πατήρ).

	Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
Ὀν.	بابا πᾰπᾰ	بابالر πᾰπᾰλὰρ
Γεν.	بابانك πᾰπα-νὴν	بابالرك πᾰπαλαρὴν
Δοτ.	بابایه πᾰπα-γιὰ	بابالره πᾰπαλαρὰ
Αἰτ.	بابایی πᾰπα-γιὴ	بابالری πᾰπαλαρὴ

قپو καπού (θύρα).

	Ἑνικὸς	Πληθυντικὸς
Ὀν.	قپو καπού	قپولر καπου-λὰρ
Γεν.	قپونك καπου-νοὺν	قپولرك καπου-λαρὴν
Δοτ.	قپویه καπου-γιὰ	قپولره καπου-λαρὰ
Αἰτ.	قپویی καπου-γιοὺ	قپولری καπου-λαρὴ

کدی κετί (γαλῆ).

	Ἑνικὸς		Πληθυντικὸς	
Ὀν.	کدی	κετί	کدیلر	κετι-λὲρ
Γεν.	کدینك	κετι-νὶν	کدیلرك	κετι-λερὴν
Δοτ.	کدیه	κετι-γὲ	کدیلره	κετι-λερὲ
Αἰτ.	کدیی	κετι-γὶ	کدیلری	κετι-λερὶ

کوپری κιοπροὺ (γέφυρα)

	Ἑνικὸς		Πληθυντικός	
Ὀν.	کوپری	κιοπρȣ́	کوپریلر	κιοπρȣ́-λὲρ
Γεν.	کوپرینك	κιοπρȣ́-νȣ̀ν	کوپریلرك	κιοπρȣ́-λερὶν
Δοτ.	کوپریه	κιοπρȣ́-γὲ	کوپریلره	κιοπρȣ́-λερὲ
Αἰτ.	کوپریی	κιοπρȣ̈́-γιȣ́	کوپریلری	κιοπρȣ́-λερὶ

کیجه κιτζέ (νύξ).

	Ἑνικὸς		Πληθυντικὸς	
Ὀν.	کیجه	κιτζὲ	کیجه‌لر	κιτζε-λὲρ
Γεν.	کیجه‌نك	κιτζε-νὶν	کیجه‌لرك	κιτζε-λερὶν
Δοτ.	کیجه‌یه	κιτζε-γὲ	کیجه‌لره	κιτζε-λερὲ
Αἰτ.	کیجه‌یی	κιτζε-γὶ	کیجه‌لری	κιτζε-λερὶ

اوطه ὀτὰ (δωμάτιον).

	Ἑνικὸς		Πληθυντικὸς	
Ὀν.	اوطه	ὀτὰ	اوطه‌لر	ὀτα-λὰρ
Γεν.	اوطه‌نك	ὀτα-νὴν	اوطه‌لرك	ὀτα-λαρὴν
Δοτ.	اوطه‌یه	ὀτα-γιὰ	اوطه‌لره	ὀτα-λαρὰ
Αἰτ.	اوطه‌یی	ὀτα-γιὴ	اوطه‌لری	ὀτα-λαρὴ

5. Ὅταν τὸ τελικὸν γράμμα τῶν τουρκικῶν ὀνομάτων ἦναι ق ἤ ك κιαφ, τὰ γράμματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων τοῦ ἑνικοῦ, εὑρισκόμενα πρὸ φωνήεντος, τρέπονται τὸ μὲν ق εἰς غ τὸ δὲ ك εἰς ك κιεφ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ایاق ἀγιάκ (πούς).

	Ἑνικὸς	*Πληθυντικὸς*
Ὀν.	ایاق ἀγιὰκ	ایاقلر ἀγιακ-λὰρ
Γεν.	ایاغك ἀγιαγή-ν	ایاقلرك ἀγιακ-λαρὴν
Δοτ.	ایاغه ἀγιαγ-ὰ	ایاقلره ἀγιακ-λαρὰ
Αἰτ.	ایاغی ἀγιαγ-ή	ایاقلری ἀγιακ-λαρή

کوپك κιοπέκ (κύων).

	Ἑνικὸς	*Πληθυντικὸς*
Ὀν.	کوپك κιοπὲκ	کوپکلر κιοπεκ-λὲρ
Γεν.	کوپکك κιοπεγὶ-ν	کوپکلرك κιοπεκ-λερὶν
Δοτ.	کوپکه κιοπεγ-ὲ	کوپکلره κιοπεκ-λερὲ
Αἰτ.	کوپکی κιοπεγ-ὶ	کوپکلری κιοπεκ-λερὶ

Ἐξαιροῦνται μονοσύλλαβοί τινες λέξεις οἷον, اوق (τόξον), طوق τὸκ (χορτᾶτος), یوك γιὺκ (φορτίον), کورك κιὺρκι (γούνα), τῶν ὁποίων τὸ τελικὸν γράμμα οὐδόλως ἀλλοιοῦται, ὡς اوقك ὀκούν, یوکه γιὺκέ, کورکی κιὺρκιὺ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΟΥ صفت ΣΙΦΑΤ

6. Ἐν τῇ τουρκικῇ γλώσσῃ τὸ ἐπίθετον προτάσσεται πάντοτε τοῦ οὐσιαστικοῦ, καὶ μένει ἀμετάβλητον, ὡς كوزل ادم γκιοϋζὲλ ἀτὲμ ὡραῖος ἄνθρωπος, بيوك او πϋγιοὺκ ἐβὲ εἰς τὴν μεγάλην οἰκίαν, كوچك چوجقلرك κιοὺτσοὺκ τσοδζουκλαρὴν τῶν μικρῶν παιδίων.

7. Τὰ ὕλης δηλωτικὰ ὀνόματα εἶναι ἐν χρήσει καὶ ὡς ἐπίθετα μετουσιαστικά, ὡς كوش قاشق γκιοϋμοὺς κασὴκ ἀργυροῦν κοχλιάριον.

8. Ἐν τῇ τουρκικῇ γλώσσῃ τὰ ἐπίθετα εἶναι ἐν χρήσει καὶ ὡς ἐπιρρήματα, ὡς بو ادم ايى يازار πoὺ ἀτὲμ ἐγὶ γιαζὰρ οὗτος ὁ ἄνθρωπος καλῶς γράφει.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

9. Διὰ τῶν ἀκολούθων τρόπων σχηματίζονται ἐν τῇ τουρκικῇ διαφόρου εἴδους ὀνόματα οὐσιαστικά τε καὶ ἐπίθετα.

α΄) Διὰ τοῦ لى λὴ ἢ لو λοὺ προστιθεμένου εἰς τὸ τέλος τῶν ὀνομάτων σχηματίζονται ἐπίθετα δηλοῦντα κτῆσιν ἐν γένει, καὶ σχέσεις τόπου καὶ ἔθνους, ὡς عقللى ἀκηλ-λὴ ὁ ἔχων νοῦν, ἐκ τοῦ عقل, بروسلى προυσαλὴ Προυσαεύς, عثمانلى ὀσμανλὴ Ὀθωμανός, قاره قاشلى καρὰ κασλὴ μαυροφρύδης.

β΄) Διὰ τοῦ سز σιζ (ἄνευ) σχηματίζονται ἐπίθετα στερητικά, ὡς عقلسز ἀκηλσὴζ ἄνους.

γ΄) Διὰ τοῦ جى δζὶ σχηματίζονται ὀνόματα σημαίνοντα

τὸν ἐπαγγελλόμενον ἢ ἐπιτηδεύοντά τι, ὡς اتمكجى ἐτμεκδζὶ ψωμᾶς. Τὸ δὲ نجى νεδζὶ ἐκ τοῦ ἐρωτηματικοῦ نه νε τί, δηλοῖ τὸ ἐπάγγελμα, ὡς نجيدر τί ἐπάγγελμα ἔχει.

δ') Διὰ τοῦ لك λικ ἢ لق λὴκ σχηματίζονται 1) ὀνόματα τοπικὰ καὶ περιεκτικά, ὡς زيتونلق ζεϊτουνλὴκ ἐλαιών, كورلك κιόμυρλυκ ἀποθήκη καρβούνων, سلاملك σελαμ-λὶκ ἀνδρωνίτης. 2) ἐπίθετα σχέσιν ἐποχῆς καὶ ποσότητος δηλοῦντα, ὡς يازلق γιαζλὴκ θερινός, قيشلق κησλὴκ χειμερινός, آيلق αϊλὴκ μηνιαῖος, μηνιαῖον, يلكلك γιελεκ-λὶκ ποσὸν ὑφάσματος ἱκανὸν πρὸς κατασκευὴν ἑνὸς γελέκου, اوچ غروشلق οὔτς γουρουσλὴκ τρίγροσος, اون كونلك ὂν γκιουνλυκ δεκαήμερος.

ε') Διὰ τοῦ لك ἢ لق προστιθεμένου εἰς τὸ τέλος τῶν ἐπιθέτων, ταῦτα τρέπονται εἰς ἀφῃρημένα οὐσιαστικά, ὡς كوزللك γκιουζελ-λὶκ ὡραιότης ἐκ τοῦ كوزل γκιουζὲλ ὡραῖος.

ϛ'). Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ جق τζὴκ εἰς τὸ τέλος τῶν δασυφώνων καὶ τοῦ جك τζὶκ εἰς τὸ τέλος τῶν λεπτοφώνων οὐσιαστικῶν σχηματίζονται ὀνόματα ὑποκοριστικά, قوشجق κουστζοὺκ πτηνάριον, ἐκ τοῦ قوش, كويجك κιογτζυκ χωρίδιον ἐκ τοῦ كوى. Ἐνίοτε πρὸς ἔκφρασιν συμπαθείας προστίθεται εἰς τὸ τέλος τῶν ἀνωτέρω μορίων καὶ ἓν ز, ὡς قيزجغز κηζτζηγὰζ προσφιλὲς θυγάτριον.

ζ') Διὰ τοῦ جه τζε τζα προστιθεμένου εἰς τὸ τέλος τῶν ἐπιθέτων, ταῦτα καθίστανται οἱονεὶ ὑποκοριστικὰ δηλοῦντα τὸ ὀλίγον, τὸ ἱκανῶς, ὡς پهاليجه παχαλητζὰ ἀρκετὰ ἀκριβός, ἀκριβούτσικος, طاتليجه ταπλητζὰ γλυκούτσικος.

η') Διὰ τοῦ سی καὶ مسی σχηματίζονται ἐπίθετα ὁμοιότητος δηλωτικά, ὡς ماویمسی μαβιμ-σὶ κυανωπὸς ἐκ τοῦ ماوی κυανοῦς ییلانسی γιλανσὶ ὀφειοειδὴς ἐκ τοῦ ییلان ὄφις.

θ') Πρὸς δήλωσιν τοῦ ὅτι τὸ διὰ τῶν ἐπιθέτων δηλούμενον εἶναι εἰς ἐντέλειαν καὶ ἐπίτασιν, οἱ Ὀθωμανοὶ προτάττουσιν αὐτῶν μόριά τινα οὐδεμίαν ἔχοντα καθ' ἑαυτὰ σημασίαν, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ἀρκτικὰ γράμματα εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ ἀρκτικὰ γράμματα τοῦ ἐπιθέτου, ὡς پم بیاض πεμ-πεγιὰζ κατάλευκος ἐκ τοῦ پم καὶ τοῦ بیاض سیم سیاه σιμ-σι-γιὰχ κατάμαυρος, بوم بوش πὸμ-πὸς διάκενος, یم یشیل γεμ-γεσὶλ καταπράσινος, قپ قرمزی κηπ-κηρμηζὴ κατακόκκινος, طوس طوغری τὸς-τογροὺ ὅλως κατ' εὐθεῖαν. صاپ صاری σαπ-σαρὴ κατακίτρινος, دوم دوز τὸμ-τὸζ ὁμαλώτατος κτλ.

ΠΕΡΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΩΝ

10. Οἱ Ὀθωμανοὶ σχηματίζουσι συνήθως τὰ συγκριτικά, προτάττοντες τῶν ἐπιθέτων τὸ μόριον دها ταχὰ ἔτι, ὡς دها بیوك ταχὰ πὺγιὺκ μεγαλείτερος, ἡ δὲ λέξις, πρὸς ἣν ἀναφέρεται ἡ σύγκρισις, προτάσσεται λαμβάνουσα ἐν τέλει τὸ μόριον دن τὲν ἀπό, ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸ دها τίθεται ἢ ἐξυπονοεῖται, ὡς بالدن طاتلی πκλτὰν τατλὴ ἢ دها طاتلی γλυκύτερον τοῦ μέλιτος.

11. Τὰ δὲ ὑπερθετικὰ ἐκφράζονται διὰ τῶν λέξεων اك ἓν μᾶλλον, پك πεκ, غایت γαγιὲτ λίαν κτλ. τιθεμένων πρὸ

τῶν ἐπιθέτων, ὡς زنكين اك ἒν ζενγκὶν ὁ μᾶλλον πλούσιος, فقير پك πὲκ φακὴρ πτωχότατος, ايى غايت κάλλιστος.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ(اسما العداد ἐσμα-οὐλ-ἀτάτ).

Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά εἰσι τὰ ἑξῆς :

بر	١	πὶρ	1	اون يدى	١٧	ὂν γετὶ	17
ايكى	٢	ἰκὶ	2	اون سكز	١٨	ὂν σεκὶζ	18
اوچ	٣	οὒτς	3	اون طقوز	١٩	ὂν τοκοὺζ	19
درت	٤	τὸρτ	4	يكرمى	٢٠	γιρμὶ	20
بش	٥	πὲς	5	اوتوز	٣٠	ὀτοὺζ	30
التى	٦	ἀλτὴ	6	قرق	٤٠	κὴρκ	40
يدى	٧	γετὶ	7	اللى	٥٠	ἐλλὶ	50
سكز	٨	σεκὶζ	8	التمش	٦٠	ἀλτμὴς	60
طقوز	٩	τοκοὺζ	9	يتمش	٧٠	γετμὴς	70
اون	١٠	ὂν	10	سكسان	٨٠	σεκσὲν	80
اون بر	١١	ὂν πὶρ	11	طقسان	٩٠	τοκσὰν	90
اون ايكى	١٢	ὂν ἰκὶ	12	يوز	١٠٠	γιοὺζ	100
اون اوچ	١٣	ὂν οὒτς	13	ايكى يوز	٢٠٠	ἰκὶ γιοὺζ	200
اون درت	١٤	ὂν τὸρτ	14	بيك	١٠٠٠	πὶν	1000
اون بش	١٥	ὂν πὲς	15	ايكى بيك	٢٠٠٠	ἰκὶ πὶν	2000
اون التى	١٦	ὂν ἀλτὴ	16	اللى بيك	٥٠٠٠	ἐλλὶ πὶν	50000

يوز بيك	١٠٠٠٠٠	γιοὺζ πὶν	100000
بر مليون	١٠٠٠٠٠٠	πὶρ μιλιὸν	1000000
بر مليار	١٠٠٠٠٠٠٠٠٠	πὶρ μιλιγιὰρ	10000000000

ΣΗΜ. Τὰ ὀνόματα τὰ συνδεόμενα μετὰ ἀριθμητικοῦ ἀ-

νωτέρου τοῦ ἑνὸς δὲν λαμβάνουσι τὸ σημεῖον τοῦ πληθυντικοῦ, οἷον بش غروش καὶ ὄχι بش غروشلر πέντε γρόσια.

12. Τὰ δὲ τακτικὰ ἀριθμητικὰ σχηματίζονται τῇ προσθήκῃ τῆς καταλήξεως نجی εἰς τὰ ἀπόλυτα, ὡς برنجی πιρίντζὶ πρῶτος, اون بشنجی ονπεσίντζὶ 15ος.

13. Τὸ ر προστιθέμενον εἰς τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ τὰ λήγοντα εἰς σύμφωνον, καὶ τὸ شر εἰς τὰ ἀπόλυτα τὰ λήγοντα εἰς φωνῆεν, σχηματίζουσι τὰ μεριστικὰ λεγόμενα ἀριθμητικά, ὡς برر πιρέρ (ἀνὰ ἕν), ایکیشر ἰκισὲρ (ἀνὰ δύο).

14. Οἱ κλασματικοὶ ἀριθμοὶ ἐκφράζονται, προηγουμένου τοῦ παρονομαστοῦ ἔχοντος ἐν τέλει τὸ ده τέ, καὶ ἑπομένου τοῦ ἀριθμητοῦ ἄνευ τινὸς προσθήκης, ὡς بشده ایکی πεστὲ ἰκὶ δύο πέμπτα, یوزده بش πέντε τοῖς ἑκατόν.

15. Εἰς ἔκφρασιν τοῦ ἡμίσεος ὑπάρχουσι δύο τουρκικαὶ λέξεις: یارم γιαρὴμ καὶ بچوق πουτσούκ, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον μεταχειρίζονται οἱ Ὀθωμανοί, ὅπως ἐκφράσωσι τὸ ἁπλοῦν ἥμισυ, ὡς یارم اتمك γιαρὴμ ἐτμὲκ ἥμισυς ἄρτος, τὸ δὲ δεύτερον ἵνα φανερώσωσι τὸ μετ' ἀκεραίων ἀριθμῶν σύνθετον ἥμισυ, ὡς بر بچوق ساعت πὶρ πουτσοὺκ σαὰτ μία καὶ ἡμίσεια ὥρα.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ (ضماير ζαμαίρ).

Προσωπικαί.

Τοῦ α' προσώπου.

	Ἑνικὸς			Πληθυντικὸς		
Ὀν.	بن	πὲν	ἐγὼ	بز	πὶζ	ἡμεῖς
Γεν.	بنم	πενὶμ	ἐμοῦ	بزم	πιζὶμ	ἡμῶν
Δοτ.	بكا	πανὰ	ἐμοὶ	بزه	πιζὲ	ἡμῖν
Αἰτ.	بنى	πενὶ	ἐμὲ	بزى	πιζὶ	ἡμᾶς

Τοῦ β' προσώπου.

	Ἑνικὸς			Πληθυντικὸς		
Ὀν.	سن	σὲν	σὺ	سز	σὶζ	ὑμεῖς
Γεν.	سنڭ	σενὶν	σοῦ	سزڭ	σιζὶν	ὑμῶν
Δοτ.	سكا	σανὰ	σοὶ	سزه	σιζὲ	ὑμῖν
Αἰτ.	سنى	σενὶ	σὲ	سزى	σιζὶ	ὑμᾶς

Τοῦ γ' προσώπου.

	Ἑνικὸς			Πληθυντικὸς		
Ὀν.	او ὄ ἤ اول ὄλ		αὐτὸς	انلر	ἀνλὰρ	αὐτοὶ
Γεν.	انڭ	ἀνήν	αὐτοῦ	انلرڭ	ἀνλαρὴν	αὐτῶν
Δοτ.	اكا	ἀνὰ	αὐτῷ	انلره	ἀνλαρὰ	αὐτοῖς
Αἰτ.	انى	ἀνὴ	αὐτὸν	انلرى	ἀνλαρὴ	αὐτοὺς

Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.

بو πού οὗτος ἐπὶ τῶν πλησίον κειμένων.

	Ἑνικὸς			*Πληθυντικὸς*		
Ὀν.	بو	πού	οὗτος	بونلر	πουνλὰρ	οὗτοι
Γεν.	بونك	πουνοὺν	τούτου	بونلرك	πουνλαρὴν	τούτων
Δοτ.	بوكا	πουνὰ	τούτῳ	بونلره	πουνλαρὰ	τούτοις
Αἰτ.	بونى	πουνοὺ	τοῦτον	بونلرى	πουνλαρὴ	τούτους

شو σού οὗτος ἢ ἐκεῖνος ἐπὶ τῶν ἀπωτέρω κειμένων.

	Ἑνικὸς		*Πληθυντικὸς*	
Ὀν.	شو	σοὺ	شونلر	σουνλὰρ
Γεν.	شونك	σουνοὺν	شونلرك	σουνλαρὴν
Δοτ.	شوكا	σουνὰ	شونلره	σουνλαρὰ
Αἰτ.	شونى	σουνοὺ	شونلرى	σουνλαρὴ

ΣΗΜ. Ἡ شو προσλαμβάνει ἐνίοτε καὶ ἓν ل, ὡς شول كيمسه σολκίμσε κι ἐκεῖνος, ὅστις κτλ.

او ὁ ἐκεῖνος ἐπὶ τῶν μακρὰν κειμένων.

Ἡ ἀντωνυμία αὕτη κλίνεται ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ προσωπικὴ τοῦ γ΄ προσώπου· ἐνίοτε δὲ γράφεται καὶ προφέρεται οὕτω: او ο, اونك ὀνούν, اوكا ὀνά, اونى ὀνού, اونلر ὀνλάρ.

اشبو ἴσπου ὅδε, ἥδε, τόδε. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη παραγομένη ἐκ τοῦ بو اشته ἰστέ πού ἰδοὺ οὗτος, μένει ἄκλιτος.

Καταληκτικαὶ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

16. Αἱ ἀντωνυμίαι αὗται προσαρτῶνται πάντοτε εἰς τὸ τέλος τῶν ὀνομάτων, εἰσὶ δὲ αἱ ἑξῆς :

م μ (μου) پدرم πετερὶ-μ ὁ πατήρ μου
ك ν (σου) قوشك κουσὸὺ-ν τὸ πτηνόν σου
ى ι (του) اياغى ἀγιαγ-ὴ ὁ πούς του
مز μιζ (μας) قپومز καπου-μοὺζ ἡ θύρα μας
كز νιζ (σας) طاشكز τάση-νὴζ ὁ λίθος σας
لرى λερί (των) اولرى ἐβ-λερὶ ἡ οἰκία καὶ αἱ οἰκίαι των.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ τελικὸν γράμμα τοῦ ὀνόματος ἦναι ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων φωνηέντων ا و ه ى, ἡ τριτοπρόσωπος ى προσλαμβάνει καὶ ἓν سى, ὡς كدسى κετισὶ ἡ γαλῆ του. Ἐξαιρεῖται τὸ صو σοὺ ὕδωρ, ὡς صوى σουγιού. Ἐπίσης ἡ ἀντωνυμία αὕτη ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσιν, ὡς καὶ πρὸ τοῦ ه د τὲ καὶ τὲν τρέπεται εἰς ن, οἷον قوشنك κουσουνοὺν τοῦ πτηνοῦ του, اياغنه ἀγιαγηνὰ εἰς τὸν πόδα του, كديسنى κετισινὶ τὴν γαλῆν του, اونده ἐβιντὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ του, پدرندن πετεριντὲν παρὰ τοῦ πατρός του. Ὅταν δὲ τὸ τελικὸν γράμμα τῆς λέξεως ἦναι ἐκ τῶν μὴ συμπλεκομένων μετὰ τῶν ἑπομένων, ἡ ἀντωνυμία αὕτη ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι λαμβάνει συνήθως πρὸ ἑαυτῆς καὶ ἓν ى, ὡς پدرينه πετερινὲ εἰς τὸν πατέρα του.

17. Οἱ πληθυντικοὶ τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν, καθὼς καὶ ἡ τριτοπρόσωπος τοῦ ἑνικοῦ, τιθέμενοι

εἰς τὸ τέλος τῶν ἀριθμητικῶν, τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν ἰσοδυναμοῦσι ταῖς γενικαῖς τῶν ἡμετέρων, διαιρετικῶς λαμβανομέναις· ὡς بيرمز πιριμὶζ εἷς ἐξ ἡμῶν, الك عقلليكز ἒν ἀκηλλινὶζ ὁ φρονιμώτερος ἐξ ὑμῶν, بيوكارى πϋγιϋκλερὶ ὁ μεγαλείτερος ἐξ αὐτῶν, ايكيسى ἰκισὶ οἱ δύο ἐξ αὐτῶν, قنغيسى κάνγησι ποῖος ἐξ αὐτῶν κτλ.

Ἀντωνυμίαι ἐρωτηματικαί.

18. Αὗταί εἰσιν αἱ ἑξῆς: كيم κὶμ τίς, نه νὲ τί, قنغى κάνγη ποῖος, قاچ κὰτς πόσοι.

ΣΗΜ. Ἡ قنغى ἐπειδὴ συνήθως προφέρεται χάνκι, τινὲς τῶν νεωτέρων ὀθωμανῶν συγγραφέων γράφουσιν αὐτὴν هانكى.

Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι كى κι كه κι.

19. Ἡ كى προσαρτᾶται εἰς τὸ τέλος·

α΄) τῶν ὀνομάτων καὶ ἀντωνυμιῶν. τιθεμένων κατὰ γενικήν, ὡς مكتبكى μεκτεπὶν-κὶ (ὁ τῆς σχολῆς), بنمكى πενιμ-κὶ (ὁ ἐμός), بزمكى πιζιμ-κὶ (ὁ ἡμέτερος), سنككى σενιν-κὶ (ὁ ἰδικός σου), سزككى σιζιν-κὶ (ὁ ἰδικός σας), انككى ἀνην-κὶ (ὁ ἰδικός του), انلركى ἀνλαρην-κὶ (ὁ ἰδικός των).

	Ἑνικὸς		Πληθυντικὸς	
Ὀν.	بنمكى	πενιμ-κὶ = ὁ ἐμὸς	بنمكيلر	πενιμ-κιλὲρ = οἱ ἐμοὶ
Γεν.	بنمكينك	πενιμ-κινὶν	بنمكيلرك	πενιμ-κιλερὶν
Δοτ.	بنمكينه	πενιμ-κινὲ	بنمكيلره	πενιμ-κιλερὲ
Αἰτ.	بنمكينى	πενιμ-κινὶ	بنمكيلرى	πενιμ-κιλερί.

β′) ἐπιρρημάτων τινῶν, ὡς دونكي ṫουν-κί (ὁ χθεσινός), شمديكي σιμṫι-κί (ὁ παρών), اوته كي ὀτεκί (ὁ αὐτόθι, ὁ ἕτερος).

γ′) ὀνομάτων καὶ ἀντωνυμιῶν συνοδευομένων ὑπὸ τοῦ μορίου ده ὡς اوده كي ἐϐṫε-κὶ=ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ, بزده كي πὶζṫε-κὶ=ὁ ἐν ἡμῖν.

Ἡ δὲ كه εἶναι ἐν χρήσει ἀσύνδετος, οἷον اوكه ὄ-κί=ἐκεῖνο, ὅπερ, پدرم كه πεṫερὶμ κι ὁ πατήρ μου, ὅστις κτλ.

Αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία كندو ἢ كندي κενṫί.

Ἑνικὸς	*Πληθυντικὸς*
كنديم κενṫὶμ (ἐγὼ αὐτὸς)	كنديمز κενṫιμὶζ (ἡμεῖς αὐτοὶ)
كنديك κενṫὶν (σὺ αὐτὸς)	كنديكز κενṫινὶζ (σεῖς αὐτοὶ)
كنديسي κενṫὶ ἢ كندي (αὐτὸς ὁ [ἴδιος).	كنديلري κενṫιλερὶ (αὐτοὶ οἱ ἴ-[διοι).

Ἐνίοτε πρὸς μείζονα διάκρισιν ἡ كندي ἐπαναλαμϐάνεται πρὸ τῶν πλαγίων πτώσεων.

Γεν.	كندي كنديمك	κενṫὶ κενṫιμὶν (αὐτὸς ἐμαυτοῦ)
Δοτ.	كندي كنديمه	κενṫὶ κενṫιμὲ (αὐτὸς ἐμαυτῷ)
Αἰτ.	كندي كنديمي	κενṫὶ κενṫιμὶ (αὐτὸς ἐμαυτὸν) κτλ.

Ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία.

Γεν.	بري بريمزك	πιρὶ πιριμιζὶν (ἡμεῖς ἀλλήλων)
Δοτ.	بري بريمزه	πιρὶ πιριμιζὲ (ἡμεῖς πρὸς ἀλλήλους)
Αἰτ.	بري بريمزي	πιρὶ πιριμιζὶ (ἡμεῖς ἀλλήλους)

Ἀναλόγως κλίνονται καὶ τὰ ἄλλα πρόσωπα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ اضافت ΙΖΑΦΕΤ

20. Ἰζαφὲτ ὀνομάζεται ἡ σύναψις τῆς παρ' ἡμῖν κτητικῆς ἢ σχετικῆς λεγομένης γενικῆς μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ δηλοῦντος τὸ κτῆμα ἢ τὸ ἄλλην τινὰ σχέσιν ἔχον πρᾶγμα. Κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς κυρίως τουρκικῆς γλώσσης ἡ λέξις ἡ ἐκφράζουσα τὴν ἰδέαν τῆς τοιαύτης γενικῆς προτάσσεται, ἡ δὲ δηλοῦσα τὸ κτῆμα καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιτάσσεται λαμβάνουσα πάντοτε ἐν τέλει τὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, οἷον ادمك اوى ἀτεμὴν ἐβὶ ἡ οἰκία τοῦ ἀνθρώπου, چوجقلرك كتابلرى τσοδζουκλαρὴν κιταπλαρὴ τὰ βιβλία τῶν παιδίων, مملكت ادارەسى μεμλεκετὶν ἰταρεσὶ ἡ διοίκησις τῆς χώρας, خواجەنك تعليمى χόδζανην ταλιμὶ ἡ διδασκαλία τοῦ διδασκάλου, مكتوبك وصولى μεκτουποὺν βουσουλοὺ ἡ ἄφιξις τῆς ἐπιστολῆς.

21. Ἐνίοτε ἀποβάλλεται τὸ τὴν πτωτικὴν κατάληξιν τῆς γενικῆς ἀποτελοῦν نك, καὶ ἰδίως εἰς τὰς ἀκολούθους περιστάσεις· α) ὅταν ἡ γενικὴ ἐκφράζῃ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀόριστον, ὡς مملكت ادارەسى διοίκησις χώρας· β) ὅταν δηλοῖ τὸ εἶδος τοῦ πράγματος τοῦ ἐκφραζομένου ὑπὸ τῆς ἑπομένης λέξεως, ὡς الما اغاجى ἐλμὰ ἀγατζή δένδρον μηλέας· γ) ὅταν ἦναι κύριον ὄνομα, ὡς طونه نهرى τούνα νεχρὶ ὁ ποταμὸς τοῦ Δουνάβεως. Καὶ ἐν μὲν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ γενικὴ φέρει τὴν πτωτικὴν αὐτῆς κατάληξιν, ἤτοι τὸ نك σαγήρνουν, τὸ ἰζαφὲτ ὀνομάζεται اضافت لاميه ἰζαφέτι λιαμιγέ, ὅταν δὲ

ἀποβάλλῃ αὐτήν, τὸ ἰζαφὲτ ὀνομάζεται اضافت بيانيه ἰζαφέτι πεγιανιγέ.

22. Ἐν τῇ περσικῇ γλώσσῃ τὸ ἰζαφὲτ γίνεται κατ' ἀντίθετον ὅλως τρόπον, δηλ. ἐπιτάσσεται ἡ γενικὴ καὶ προτάσσεται ἡ λέξις, πρὸς ἣν αὕτη σχετίζεται, τὸ δὲ ληκτικὸν γράμμα τῆς προτασσομένης λέξεως ἐὰν μὲν ἦναι σακίν. δηλ. σύμφωνον, προφέρεται μὲ κεσρέ, ὡς درخت باغ τιράχτ-ι πὰγ τὸ δένδρον τῆς ἀμπέλου, ἐὰν δὲ ἦναι ا ἢ و φωνῆεν, προσλαμβάνει ἐν τέλει καὶ ἓν ى, ὡς بالاى خانه πχλάϊ χανὲ τὸ ἄνω τῆς οἰκίας, روى زمين ρού-ϊ ζεμὶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ἐὰν δὲ ἦναι ه ἢ ى φωνῆεν, λαμβάνει ἐφ' ἑαυτοῦ χεμζέ, ὡς قاضئ بلده κατή-ϊ πελτὲ ὁ δικαστὴς τῆς πόλεως, ميوهٔ باغ μεϊβέ-ι πὰγ ὁ καρπὸς τῆς ἀμπέλου.

ΣΗΜ. Τὸ περσικὸν ἰζαφὲτ λίαν εὔχρηστον ὂν ἐν τῇ μικτῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ δύναται νὰ γίνῃ μεταξὺ δύο περσικῶν ἢ δύο ἀραβικῶν λέξεων, ἢ μιᾶς ἀραβικῆς καὶ μιᾶς περσικῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ μεταξὺ δύο τουρκικῶν ἢ μιᾶς τουρκικῆς καὶ μιᾶς περσικῆς ἢ ἀραβικῆς, ὥστε δὲν δύναταί τις νὰ εἴπῃ خانهٔ قول χανέϊ κουλ ἡ οἰκία τοῦ δούλου, ἀλλὰ قولك خانه‌سى.

23. Ἐν τῇ ἀραβικῇ ἐπίσης γλώσσῃ ἡ γενικὴ τίθεται κατόπιν τῆς πρὸς ἣν σχετίζεται λέξεως, ἀλλὰ προσλαμβάνει ἐν ἀρχῇ τὸ ἀραβικὸν ἄρθρον ال ἔλ, τὸ δὲ τελικὸν γράμμα τῆς προτασσομένης λέξεως προφέρεται μὲ ζαμμέ, δηλ. ου, نظام العالم νιζάμοὺλ-αλὲμ ἡ τάξις τοῦ κόσμου.

24. Ἐκτὸς τοῦ ἰζαφέτι λιαμιγὲ καὶ πεγιανιγέ, περὶ ὧν

ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, ὑπάρχει ἐν χρήσει καὶ τὸ λεγόμενον اضافتی مشبه بهك مشبه μουσέππεχὶ πιχὶν μουσεππεχὲ ἴζαφετὶ (σύνδεσις τοῦ πρὸς ὃ γίνεται ἡ παρομοίωσις μετὰ τοῦ παρομοιουμένου), ἐν ᾧ τὸ μὲν παρομοιούμενον مشبه ἐκφέρεται κατὰ γενικήν, τὸ πρὸς ὃ δὲ γίνεται ἡ παρομοίωσις مشبه به κατ᾽ ὀνομαστικὴν ἢ ἄλλην πλαγίαν πτῶσιν· καὶ κατὰ μὲν τὴν τουρκικὴν σύνταξιν ἡ γενικὴ αὕτη προτάσσεται ἀποβάλλουσα ὅμως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὴν διακριτικὴν αὐτῆς κατάληξιν τὸ ڭ, ἡ δὲ ἑτέρα λέξις, πρὸς ἣν ἡ γενικὴ σχετίζεται, ἐπιτάσσεται προσλαμβάνουσα ἐν τέλει τὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ὡς كوكل باغچه‌سی γκιονὶλ πάγτσεσί (ὁ κῆπος τῆς καρδίας, δηλ. ἡ καρδία, ἥτις εἶναι ὡς κῆπος)· κατὰ δὲ τὴν περσικὴν σύνταξιν ἐπιτάσσεται ἡ γενικὴ καὶ προτάσσεται ἡ ἑτέρα λέξις, ἧς τὸ τελικὸν γράμμα προφέρεται μὲν μὲ κεσρὲ ἐὰν ἦναι σακίν, προσλαμβάνει δὲ χεμζὲ ἐὰν ἦναι ه ἢ ى φωνῆεν, καὶ ى ἐὰν ἦναι ا ἢ و φωνῆεν, باغ جهان (ὁ κῆπος τοῦ κόσμου, δηλ. ὁ κόσμος, ὅστις ὁμοιάζει πρὸς κῆπον), خانهٔ دل χανέϊ τὶλ (ὁ οἶκος τῆς καρδίας, δηλ. ἡ καρδία, ἥτις ὁμοιάζει πρὸς οἶκον).

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΩΝ

Τὸ ῥῆμα **εἰμί.**

Ἐνεστὼς

م [1]	μ	εἶμαι	دكلم	τεγίλι-μ	δὲν εἶμαι
سن καὶ سك	σιν	εἶσαι	دكلسك	τεγίλ-σιν	δὲν εἶσαι
در	τὶρ	εἶναι	دكلدر	τεγίλ-διρ	δὲν εἶναι
ز [2]	ζ	εἴμεθα	دكلز	τεγίλ-ιζ	δὲν εἴμεθα
سكز	σινὶζ	εἶσθε	دكلسكز	τεγίλ-σινιζ	δὲν εἶσθε
درلر	τιρλὲρ	εἶναι	دكلدرلر	τεγίλ-διρλερ	δὲν εἶναι

Παρατατικὸς

ايدم	ἰτὶμ	ἤμην	دكل ايدم	τεγίλ-ιτιμ	δὲν ἤμην
ايدك	ἰτὶν	ἦσο	دكل ايدك	τεγίλ-ιτιν	
ايدى	ἰτὶ	ἦτο	دكل ايدى	τεγίλ-ιτι	
ايدك	ἰτὶκ	ἤμεθα	دكل ايدك	τεγίλ-ιτικ	
ايديكز	ἰτινὶζ	ἦσθε	دكل ايديكز	τεγίλ-ιτινιζ	
ايديلر	ἰτιλὲρ	ἦσαν	دكل ايديلر	τεγίλ-ιτιλὲρ	

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς διηγηματικὸς

ايمشم	ἰμίσι-μ	λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι εἶμαι ἢ ἤμην κτλ.	دكل ايمشم τεγίλ-ιμίσιμ λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι δὲν εἶμαι ἢ δὲν ἤμην κτλ.
ايمشسك	ἰμίσ-σιν		دكل ايمشسك
ايمش	ἰμὶς		دكل ايمش
ايمشز	ἰμίσι-ζ		دكل ايمشز
ايمشسكز	ἰμίσ-σινιζ		دكل ايمشسكز
ايمشلر	ἰμὶσ-λὲρ		دكل ايمشلر

1. 2. Ὅταν τὸ τελικὸν γράμμα τῆς λέξεως, μεθ' ἧς συμπλέκονται τὸ م καὶ ز, ἦναι φωνῆεν, προσλαμβάνουσι καὶ ἓν ى, ὡς عاقلیم ἀκηλλή-γιμ εἰμὶ φρόνιμος, عاقلیز ἀκηλλή-γιζ εἴμεθα φρόνιμοι.

Ἔγκλισις ὑποθετική.

ايسهم ἰσὲμ	ἐὰν ἦμαι	دكل ايسهم	ἐὰν δὲν ἦμαι
ايسهك ἰσὲν	ἐὰν ἦσαι	دكل ايسدك	κτλ.
ايسه ἰσὲ	ἐὰν ἦναι	دكل ايسه	
ايسهك ἰσὲκ	ἐὰν ἤμεθα	دكل ايسهك	
ايسهكز ἰσενὶζ	ἐὰν ἦσθε	دكل ايسهكز	
ايسهلر ἰσελὲρ	ἐὰν ὦσι	دكل ايسلر	

ΣΗΜ. Ὅταν ἡ ἀνωτέρω ὑποθετικὴ ἔγκλισις προσλάβῃ ἐν τέλει τὸ μόριον ده, ἐκφράζει ἐναντίωσιν, ὡς پدرم بو راده دكل ايسهده πεŧερὶμ πουραŧὰ ŧεγὶλ-ισέŧε ἂν καὶ ὁ πατήρ μου δὲν ἦναι ἐδῶ.

Μετοχὴ χρονικὴ ἢ ἐναντιωματική.

ايكن ικὲν ὢν ἢ καίτοι ὤν. دكل ايكن μὴ ὢν ἢ καίτοι μὴ ὤν.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ : زنكينم ζενγκίνι-μ εἶμαι πλούσιος, زنكينسن ζενγκίνσιν, εἶσαι πλούσιος, زنكيندر ζενγκίν-διρ εἶναι πλούσιος, زنكينز ζενγκί-νιζ, εἴμεθα πλούσιοι, زنكينسكز ζενγκίν-σινιζ εἶσθε πλούσιοι, زنكيندرلر ζενγκίν-ŧιρλερ εἰσὶ πλούσιοι, زنكين ايدم ζενγκίν-ιŧιμ ἤμην πλούσιος, زنكين ايسهكز ζενγκίν-ισενιζ ἐὰν ἦσθε πλούσιοι, زنكين ايكن ζ. π.ζ ζενγκὶν-ικὲν ἡμεῖς καίτοι ὄντες πλούσιοι. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τοῦ ῥήματος τούτου σχηματίζονται ἐκ τοῦ اولمق ὀλμὰκ εἶναι, ὡς زنكين اوله جغم ζενγκὶν ὀλαŧζάγημ ἔσομαι πλούσιος κτλ.

Περὶ τοῦ **ἔχω.**

25. Τὸ παρ' ἡμῖν ἔχω, ὅταν τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ ἦναι ἀόριστον, ὡς ἔχω βιβλίον, ἐν τῇ τουρκικῇ ἐκφράζεται διὰ τοῦ وار βὰρ καὶ واردر βάρτιρ ὑπάρχει καὶ τοῦ ἀρνητικοῦ يوق γιὸκ καὶ يوقدر γιόκτουρ δὲν ὑπάρχει, συνοδευομένων ὑπὸ τῶν γενικῶν τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν, ὡς بنم وار πὲνὶμ βὰρ ἔχω (κυρίως: ἐμοῦ ὑπάρχει)· ἡ δὲ λέξις, ἡ ἐκφράζουσα τὴν ἰδέαν τοῦ ἀντικειμένου, λαμβάνει πάντοτε ἀναλόγως τοῦ προσώπου μίαν καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ὡς بنم كتابم وار πὲνὶμ κιταπὶμ βὰρ ἐγὼ ἔχω βιβλίον (κυρίως: ἐμοῦ βιβλίον μου ὑπάρχει). Αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν τίθενται ἢ παραλείπονται ἀναλόγως τῆς διαθέσεως τοῦ λέγοντος.

Ἐνεστὼς

كتابم وار	ἔχω βιβλίον	كتابمز وار	ἔχομεν βιβλίον
كتابك وار	ἔχεις βιβλίον	كتابكز وار	ἔχετε βιβλίον
كتابى وار	ἔχει βιβλίον	كتابلرى وار	ἔχουσι βιβλίον.

كتابم يوقدر δὲν ἔχω βιβλίον, كتابك يوقدر δὲν ἔχεις βιβλίον κλ.

Παρατατικὸς

كتابم وار ايدى	εἶχον βιβλίον	كتابمز وار ايدى	εἴχομεν βιβλίον
كتابك وار ايدى	εἶχες βιβλίον	كتابكز وار ايدى	εἴχετε βιβλίον
كتابى وار ايدى	εἶχε βιβλίον	كتابلرى وار ايدى	εἶχον βιβλίον.

كتابم يوق ايدى κιταπὶμ γιόκητη καὶ يوغيدى γιόγουτου δὲν εἶχον βιβλίον κτλ.

Ἐνεστὼς καὶ Παρατατικὸς διηγηματικὸς

كتابم وار ايمش κιταπὶμ βάριμης λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι ἔχω ἢ εἶχον βιβλίον κτλ.
كتابك وار ايمش

كتابم يوق ايمش κιταπὶμ γιόκμουϛ καὶ يوغيمش γιόγου-μοὺς κτλ.

Ὑποθετική.

كتابم وار ايسه ἐὰν ἔχω βιβλίον
كتابك وار ايسه ἐὰν ἔχῃς βιβλίον
κτλ.

كتابم يوق ايسه κιταπὶμ γιὸκ ἰσὲ καὶ يوغيسه γιόγουσα κτλ.

Μετοχὴ χρονικὴ καὶ ἐναντιωματική.

كتابم وار يكن ἐγὼ καίτοι ἔχων βιβλίον κτλ.

كتابك يوق ايكن καὶ يوغيكن κιταπὶν γιὸκ ἰκὲν καὶ γιόγου-κεν σὺ καίτοι μὴ ἔχων βιβλίον κτλ.

Οἱ δὲ λοιποὶ χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῶν γ' ἑνικῶν προσώπων τοῦ اولمق ὡς كتابمز اوله جقدر κιταπιμὶζ ὀλατζάκτηρ θὰ ἔχωμεν βιβλίον κτλ.

26. Ὅταν δὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔχω ἦναι ὡρισμένον καὶ γνωστόν, οἱ Ὀθωμανοὶ ἐκφράζουσι τὸ ῥῆμα τοῦτο διὰ τῶν τρίτων ἑνικῶν προσώπων τοῦ προεκτεθέντος συνδετικοῦ ῥήματος εἰμὶ καὶ τοῦ μορίου ده, ὡς كتابك بنده در κιταπὶν πεντέτιρ ἔχω τὸ βιβλίον σου (κυρίως: τὸ βιβλίον σου ἐν ἐμοὶ

ἐστι)· قلم سنده ذكل ايدى καλὲμ σεντὲ τεγίλιτι σὺ δὲν εἶχες τὸ κονδύλιον· كاغدمز چوجقلرده ايسه κιαγατημὴζ τσὸδζουκλαρτὰ ἰσὲ ἐὰν τὰ παιδία ἔχωσι τὸν χάρτην μας κτλ.

Περὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ῥημάτων.

27. Τὰ ῥήματα τῆς μικτῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης διαιροῦνται εἰς ἁπλᾶ καὶ εἰς σύνθετα· καὶ ἁπλᾶ μὲν εἶναι τὰ διὰ μιᾶς μόνης καθαρῶς τουρκικῆς λέξεως ἐκφραζόμενα, ὡς صورمق σορμὰκ ἐρωτᾶν, كيتمك γκιτμὲκ ἀπέρχεσθαι, σύνθετα δὲ ὅσα ἀποτελοῦνται ἐκ μιᾶς ἀραβικῆς ἢ περσικῆς λέξεως καὶ ἑνὸς τῶν ἑξῆς τουρκικῶν ῥημάτων, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι βοηθητικά: ايتمك ἰτμὲκ ποιεῖν, ايلمك ἐϊλεμὲκ ποιεῖν, قيلمق κηλμὰκ τελεῖν, بيورمق πουγιουρμὰκ διατάττειν, ποιεῖν. اولمق ὀλμὰκ εἶναι, οἷον اجرا ايتمك ἰτζρὰ ἰτμὲκ ἐκτέλεσιν ποιεῖν=ἐκτελεῖν, آرزو ايلمك ἀρζοὺ ἐϊλεμὲκ ἐπιθυμίαν ποιεῖν=ἐπιθυμεῖν, عبادت قيلمق ἰπατὲτ κηλμὰκ προσευχὴν τελεῖν, ممنون اولمق μεμνοὺν ὀλμὰκ εὐχαριστημένον εἶναι.

ΣΗΜ. Τὸ بيورمق εἶναι ἐν χρήσει ἀντὶ τοῦ ايتمك, ἐπὶ Θεοῦ, βασιλέως καὶ ἄλλων ἐπισήμων προσώπων, καὶ ἐν γένει πρὸς ἔκφρασιν περισσοτέρας φιλοφρονήσεως καὶ σεβασμοῦ, ὡς خلق بيورمق χὰλκ πουγιουρμὰκ δημιουργεῖν, اراده بيورمق ἰρατὲ πουγιουρμὰκ διατάττειν, مرحمت بيورمق μερχαμὲτ πουγιουρμὰκ εὐσπλαγχνίζεσθαι κτλ.

28. Ὅταν δύο ἢ καὶ περισσότερα σύνθετα ῥήματα τὸ

αὐτὸ βοηθητικὸν ἔχοντα συμπέσωσι κατὰ σειράν, τὸ βοηθητικὸν τίθεται μόνον ἐπὶ τοῦ τελευταίου, ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ ἐξυπονοεῖται, τιθεμένης μόνον τῆς ἀραβοπερσικῆς λέξεως, ὡς مالى فروخت و پارەيى اخذ و دينى تأديه ايتمك لازمدر μαλὶ φουροὺχτ βὲ παραγι' αχζ βὲ τεϊνὶ τεϊτεγιὲ ἰτμὲκ λιαζίμτιρ, ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ πωλῆσαι τὸ ἐμπόρευμα, λαβεῖν τὰ χρήματα καὶ ἀποτῖσαι τὸ χρέος.

29. *Ἀρνητικά*. Ταῦτα σχηματίζονται παρενθέσει τοῦ م με ἢ ما μα μεταξὺ τῆς ῥίζης καὶ τῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος, ὡς ويرمك βίρ-μεμεκ μὴ δίδειν, الماق ἄλ-μαμακ μὴ λαμβάνειν, ἐκ τῶν ويرمك καὶ الق.

30. *Ἀδυνάτως ἀποφατικά*. Ταῦτα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἀρνητικῶν, παρενθέσει τοῦ ه ε-α κατόπιν συμφώνου καὶ τοῦ يه γιε-για κατόπιν φωνήεντος, ὡς ويرەمك βι-ρέ-με-μεκ μὴ δύνασθαι δίδειν, اوقويه مق ὀκουγιά-μα-μακ μὴ δύνασθαι ἀναγινώσκειν.

31. *Δυνητικά*. Ταῦτα σχηματίζονται ἐκ τῶν καταφατικῶν, συνδεομένου τοῦ τρίτου ἑνικοῦ προσώπου τῆς εὐκτικῆς λήγοντος εἰς ه ἢ يه μετὰ τοῦ ῥήματος بلمك π.λμὲκ γνωρίζειν, الە بيلمك ἀλὰ π.λμὲκ δύνασθαι λαμβάνειν, اوقويه بيلمك δύνασθαι ἀναγινώσκειν.

32. *Παθητικά*. Ταῦτα σχηματίζονται α) διὰ τοῦ ل ἐὰν ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος λήγῃ εἰς σύμφωνον, ἐκτὸς ل, ὡς يازلمق γιαζη-λ-μὰκ γράφεσθαι, ἐκ τοῦ يازمق · β) διὰ τοῦ ن ἐὰν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς φωνῆεν, οἷον ارانلمق ἀρανηλ-μὰκ ζητεῖσθαι

ἐκ τοῦ ارامق · γ) διὰ τοῦ ن ἐὰν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς ل, οἷον النمق ἀλη-ν-μὰκ λαμβάνεσθαι, ἐκ τοῦ الق. Τὰ δὲ παθητικὰ τῶν συνθέτων σχηματίζονται διὰ τῶν ايدلك ἰτιλμέκ, قيلنمق κηλημάκ, اولنمق ὀλουνμάκ, بيورلق πουγιουρουλμάκ, ὡς مدح ايدلك μέτχ ἰτιλμὲκ ἐπαινεῖσθαι, قتل اولنمق κὰτλ ὀλουνμὰκ φονεύεσθαι, تعيين بيورلق διορίζεσθαι.

33. *Μέσα*. Ταῦτα σχηματίζονται παρενθέσει ἑνὸς ن, ὡς طرانمق ταρα-ν-μὰκ κτενίζειν ἑαυτόν, ἐκ τοῦ طرامق κτενίζειν.

ΣΗΜ. Ὑπάρχουσι καί τινα ῥήματα, ἅτινα ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ ἐκφράζουσι καὶ μεσότητα, ὡς اتلمق ἀτηλμὰκ ῥίπτειν ἑαυτόν, καθὼς καὶ ἄλλα τινά, ἅτινα ἐν τῷ μέσῳ τύπῳ δηλοῦσι πάθος, ὡς دينلك τινμὲκ λέγεσθαι.

34. *Ἀλληλοπαθῆ*. Ταῦτα σχηματίζονται δι' ἑνὸς ش, ὡς دوكشمك τογιου-σ-μὲκ δέρειν ἀλλήλους, ἐκ τοῦ دوكمك τοϊμὲκ δέρειν.

ΣΗΜ. Ῥήματά τινα, λαμβάνοντα τὸν τύπον τοῦ ἀλληλοπαθοῦς, σημαίνουσι τὸ ὁμοθυμαδὸν πράττειν τι, ὡς باغرشمق παγηρη-σ-μὰκ κραυγάζειν πάντας ὁμοῦ ἐκ τοῦ باغرمق κραυγάζειν.

35. *Ὑπηρετικά*. Ταῦτα σχηματίζονται παρενθέσει μὲν τοῦ در, ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος λήγῃ εἰς σύμφωνον, παρενθέσει δὲ τοῦ ت, ὅταν αὕτη λήγῃ εἰς φωνῆεν, σημαίνουσι δὲ πρᾶξιν ἐκτελουμένην μέσον ἄλλου διὰ προτροπῆς ἢ ἐνεργείας τοῦ ὑποκειμένου, καὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ ἡμέτερα κάμνω νὰ γράψουν κτλ., οἷον او يابدرمق ἒβ γιάπτιρ-μὰκ

κτίζειν οἰκίαν δι' ἄλλου, اوقوتمق ὀκου-τ-μὰκ ποιεῖν ἀναγινώσκειν, بولدرمق πουλουν-τουρ-μὰκ ποιεῖν τινα εὑρίσκεσθαι, διατηρεῖν.

Ἐξαιροῦνται τὰ دمك τιμὲκ λέγειν, قورقمق κορκμὰκ φοβεῖσθαι, ایچمك ἰτσμὲκ πίνειν, يمك γιεμὲκ τρώγειν, τῶν ὁποίων τὰ ὑπηρετικὰ ποιοῦσι ديدرمك τιτιρμὲκ ποιεῖν λέγειν, قورقتمق κορκουτμὰκ φοβίζειν, ایچرمك ἰτσιρμὲκ ποιεῖν πίνειν, يدرمك γιεδιρμὲκ ποιεῖν τρώγειν, καὶ ἄλλα τινά.

36. Ἡ λέξις, ἡ ἐκφράζουσα τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, δι' οὗ τὸ ὑποκείμενον ἐκτελεῖ τὴν ἐνέργειαν τὴν δηλουμένην ὑπὸ τοῦ ὑπηρετικοῦ τοῦ ἔχοντος ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικήν, τίθεται κατὰ δοτικήν, ὡς مکتوبی سکا یازدردم μεκτουπού σανὰ γιαζτιρτὶμ ἔκαμον σὲ νὰ γράψῃς τὴν ἐπιστολήν.

37. Τὰ ἀμεταβάτου σημασίας πρωτότυπα δεχόμενα τὸν τύπον τῶν ὑπηρετικῶν μετατρέπονται εἰς ἐνεργητικά, ὡς اولدرمك ὀλτιρμὲκ φονεύειν ἐκ τοῦ اولمك ὀλμὲκ ἀποθνήσκειν.

38. *Διπλοϋπηρετικά*. Ταῦτα σχηματίζονται ἐκ τῶν ὑπηρετικῶν, παρενθέσει τοῦ μὲν ت εἰς τὰ διὰ τοῦ در, τοῦ δὲ در εἰς τὰ διὰ τοῦ ت ἐσχηματισμένα ὑπηρετικά, ὑποθέτουσι δὲ ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἀνατίθησιν εἰς ἄλλους, καὶ οὗτοι πάλιν εἰς ἄλλους τὴν φροντίδα τοῦ θέτειν εἰς ἐνέργειαν τὸ ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου σημαινόμενον, ὡς یازدرتمق γιαζτιρ-τ-μὰκ ὑποχρεοῦν τινα ἵνα κάμῃ νὰ γράψῃ τις, اوقوتدرمق ὀκουτ-δουρ-μὰκ ὑποχρεοῦν τινα ἵνα κάμῃ νὰ ἀναγνώσῃ τις, ἐκ τοῦ یازدرمق καὶ اوقوتمق.

39. *Ἐρωτηματικά.* Ταῦτα σχηματίζονται διὰ τοῦ مى μι. Ἰδὲ παραδείγματα ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν ῥημάτων.

40. Οἱ Ὀθωμανοὶ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ταχύτητος συμπλέκουσι τὴν ῥηματικὴν ῥίζαν ἔχουσαν ἐν τέλει τὸ ى μετὰ τοῦ ῥήματος ويرمك, οἷον مكتوبى يازى وير μεκτουπὺ γιαζὴ βίρ, γράψον ταχέως τὴν ἐπιστολήν. Πρὸς ἔκφρασιν δὲ τῆς ἀνέκαθεν ἐξακολουθήσεως πράξεώς τινος, συμπλέκουσι τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ῥήματος كلمك γκελμὲκ ἔρχεσθαι, ὡς النه كلن ويركو ἀληνὰ γκελὲν βιργκὺ ὁ φόρος, ὅστις ἀνέκαθεν ἐξακολουθεῖ νὰ λαμβάνηται.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ ληκτικὸν γράμμα τοῦ ῥήματος ἦναι ت, πρὸ φωνήεντος, τρέπεται συνήθως εἰς د. ὡς اتمك ποιεῖν, ادلمك ιτιλμὲκ ποιεῖσθαι.

ΠΕΡΙ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ مصدر ΜΑΣΔΑΡ

41. Πάντων τῶν ῥημάτων τῆς τουρκικῆς τὸ ἀπαρέμφατον λήγει εἰς مك μὲκ ἢ εἰς مق μάκ· καὶ εἰς مك μὲν ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος ἦναι λεπτόφωνος, ὡς ويرمك βιρμέκ, εἰς مق δὲ ὅταν ἦναι δασύφωνος, ὡς قاپمق καπμὰκ ἁρπάζειν. Τὰ οὕτω δὲ ἐσχηματισμένα ἀπαρέμφατα εἶναι τὰ κυρίως λεγόμενα ἀπαρέμφατα مصدر اصلى μαστάρι ἀσλή.

42. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀπαρεμφάτων οἱ Ὀθωμανοὶ σχηματίζουσιν ἕτερα δύο εἴδη ἀπαρεμφάτων α) διὰ τῆς προσθή-

κης εἰς τὰ κυρίως ἀπαρέμφατα τῆς καταλήξεως لك ἢ لق, ὡς ويرمك بιρμεκ-λὶκ τὸ δίδειν, القلق ἀλμακ-λὴκ τὸ λαμβάνειν· β) τροπῇ τῆς καταλήξεως مك ἢ مق εἰς مه με, ὡς ويرمه βιρμὲ τὸ δίδειν, الله ἀλμὰ τὸ λαμβάνειν.

43. Τὰ ἀπαρέμφατα καὶ τῶν τριῶν τύπων κλίνονται καθὼς τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν ἑνικόν· καὶ τὰ μὲν τοῦ α΄ τύπου δὲν προσλαμβάνουσι τὴν κατάληξιν τῆς γενικῆς, τὰ δὲ τοῦ β΄ καὶ γ΄ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ ἡμέτερα ὀνοματικά, προσλαμβάνουσι συνήθως τὰς καταληκτικὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας, οἷον ويرمكه βιρμεγιὲ εἰς τὸ δίδειν, قاپمغى καπμαγὴ τὸ ἁρπάζειν, ويرمكلكم βιρμεκ-λιγὶ-μ τὸ νὰ δώσω, قاپمقلغك καπμακ-ληγὴ-ν τὸ νὰ ἁρπάσῃς, كورمكلكى γκιορμεκ-λιγ-ὶ τὸ νὰ ἴδῃ, ويرمهم καὶ ويرم βιρμὲ-μ τὸ νὰ δώσω, قاپمهك καπμὰ-κ τὸ νὰ ἁρπάσῃς, المهسى καὶ المسى ἀλμα-σὴ τὸ νὰ λαμβάνῃ, سومهمز σεβμε-μὶζ τὸ νὰ ἀγαπῶμεν, سومهكز σεβμε-νὶζ τὸ νὰ ἀγαπᾶτε, قاپمهلرى καπ-μα-λαρὴ τὸ νὰ ἁρπάσωσιν.

44. Ἀποβολῇ τῆς ἀπαρεμφατικῆς καταλήξεως καὶ προσθήκῃ τοῦ μὲν ش κατόπιν γράμματος σακὶν (ἠρεμοῦντος), τοῦ δὲ يش κατόπιν φωνήεντος σχηματίζονται ὀνόματα ῥηματικά, δηλοῦντα ἐνέργειαν ἢ τρόπον ἐνεργείας, ὡς كلش γκελὶς ἐρχομὸς ἐκ τοῦ كلمك γκελμὲκ ἔρχεσθαι, اوقويش ὀκουγιοὺς ἀνάγνωσις ἢ τρόπος τοῦ ἀναγινώσκειν ἐκ τοῦ اوقومق ὀκουμάκ. Προσθήκῃ δὲ τοῦ μὲν جى ἰτζὶ κατόπιν σακίν, τοῦ δὲ يجى γιτζὶ κατόπιν φωνήεντος, σχηματίζονται ἐπίθετα,

ὡς قاپیجی καπητζὶ ἅρπαξ ἐκ τοῦ قاپمق καπμὰκ ἁρπάζειν, سویلییجی σοϊλεγιτζὴ λέκτης ἐκ τοῦ سویلمك λέγειν.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ὁριστικὴ صیغهٔ اخباریه σηγάϊ ἰχπιχριγιέ.

Ἐνεστὼς θετικὸς حال

45. Ὁ χρόνος οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος προσθήκης τοῦ یور ἔχοντος ἐν τέλει τὰς κατωτέρω καταλήξεις, αἵτινές εἰσι τὸ προσχηματισθὲν συνδετικὸν ῥῆμα εἰμί· δηλοῖ δὲ ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν ἐκτελουμένην καθ' ἣν στιγμὴν ὁ λόγος γίνεται, ὡς اشته کلیورم ἰδοὺ ἔρχομαι.

سویورم	σεβί-γιορου-μ	ἀγαπῶ (κυριολεκτ. εἰμὶ ἀγαπῶν)
سویورسك	σεβί-γιορ-σουν	ἀγαπᾷς κτλ.
سویور	σεβί-γιορ	ἀγαπᾷ
سویورز	σεβί-γιορου-ζ	ἀγαπῶμεν
سویورسکز	σεβί-γιορ-σουνουζ	ἀγαπᾶτε
سویورلر	σεβί-γιορ-λαρ	ἀγαπῶσι.

Ἀρνητικὸς

سومیورم σέβ-με-γιορου-μ. δὲν ἀγαπῶ

Ἀδυνάτως ἀποφατικὸς

سومیورم σεβέ με γιορου-μ. δὲν δύναμαι νὰ ἀγαπῶ

Δυνητικὸς

سوه بیلیورم σεβε-πιλίγιορου-μ. δύναμαι νὰ ἀγαπῶ

Παθητικὸς

كسليورم κεσι-λί-γιορου-μ. κόπτομαι.

Μέσος

ييقانيورم γικα-νή-γιορου-μ. λούω ἐμαυτόν.

Ἀλληλοπαθὴς

شوشيورز σεβι-σί-γιορου-ζ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους

Ὑπηρετικὸς

سودريورم σεβ-τιρί-γιορου-μ. κάμνω νὰ ἀγαπήσουν.

Διπλοϋπηρετικὸς

سودرديورم σεβ-τιρ-τί-γιορου-μ. ἐνεργῶ ὥστε νὰ κάμῃ τις νὰ [ἀγαπήσουν.

Ὑποθετικὸς[1]

سويور ايسهم σεβί-γιορ-ισὲμ. ἐὰν ἀγαπῶ
سويور ايسهك σεβί-γιορ-ισὲν κτλ.
سويور ايسه σεβί-γιορ-ισὲ
سويور ايسهك σεβί-γιορ-ισὲκ
سويور ايسهكز σεβί-γιορ-ισενὶζ
سويور ايسهلر σεβί-γιορ-ισελέρ.

Ἐρωτηματικὸς

سويور مييم σεβί-γιορ-μοῦ-γιοὺμ.
سويور ميسك σεβί-γιορ-μοῦ-σοὺν

---

1. Οἱ διάφοροι χρόνοι καθίστανται ὑποθετικοὶ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ايسهم κτλ.. εἰς τὰ τρίτα ἑνικὰ αὐτῶν πρόσωπα.

سويورمى σεβί-γιορ-μὶ
سويورمىز σεβί-γιορ-μὶ-γιοὺζ
سويورميسكز σεβί-γιορ-μὶ-σουνοὺζ
سويورلرمى σεβί-γιορ-λάρ-μη.

Παρατατικὸς θετικὸς حكايهٔ حال χικιαγέϊ χάλ

46. Οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ايدم , ايدك , ايدى κτλ. εἰς τὸ τρίτον ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ θετικοῦ ἐνεστῶτος, ὡς :

سويور ايدم	σεβίγιορίτιμ	ἠγάπων	سو يور ايدك σεβίγιορίτικ ἠγαπῶμεν
سويور ايدك	σεβίγιορίτιν	ἠγάπας	سويور ايديكز σεβίγιορίτινιζ κτλ.
سويور ايدى	σεβίγιορίτι	ἠγάπα	سويورايديلر σεβίγιορίτιλέρ.

Δηλοῖ δὲ ὁ *θετικὸς παρατατικὸς* ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν διαρκοῦσαν κατά τινα τοῦ παρελθόντος στιγμήν, καθ' ἣν ἄλλο τι ἐγίνετο ἢ ἔγεινεν, οἷον بن كيريور ايكن سن چيقيور ايدك ἐν ᾧ ἐγὼ εἰσηρχόμην σὺ ἐξήρχεσο.

Ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς διηγηματικὸς[1]

سويور ايمشم σεβί-γιορ-ιμίσιμ λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι ἀγαπῶ ἢ ἠγάπων κτλ.	سويور ايمشز σεβί-γιορ-ιμίσιζ
سويور ايمشسك σεβίγιορ-ιμίσσιν	سويور ايمشسكز σεβί-γιορ-ιμίσσινιζ
سويور ايمش σεβίγιορ-ιμὶς	سويور ايمشلر σεβί-γιορ-ιμισλέρ.

Ἐνεστὼς προσδοκώμενος مضارع μουζαρὴ

47. Οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ر μετὰ

---

1. Ἐν γένει οἱ διάφοροι χρόνοι γίνονται διηγηματικοὶ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ايمش κτλ. εἰς τὰ τρίτα ἑνικὰ αὐτῶν πρόσωπα.

τοῦ συνδετικοῦ εἰμὶ εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος· δηλοῖ δὲ α) κατάστασιν ἢ ἐνέργειαν μήπω ἀρξαμένην, ἀλλὰ προσδοκωμένην καὶ μέλλουσαν γενέσθαι ἐντὸς ὀλίγου· β) ἰδιότητα διαρκῶς ἐνυπάρχουσαν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· εἶναι δὲ πολλάκις ἐν χρήσει καὶ ὡς ἱστορικὸς ἐνεστὼς ἐπέχων θέσιν ἀορίστου.

سورم	σεβέ-ρι-μ	ἀγαπῶ [1]	Ἀρν. سومم	σεβ-μὲ-μ	δὲν ἀγαπῶ
سورسك	σεβέ-ρ-σιν	ἀγαπᾷς	سومزسك	σεβ-μέζ-σιν	
سور	σεβὲ-ρ	κτλ.	سومز	σεβ-μὲζ	
سوررز	σεβέ-ρι-ζ		سوميز	σεβ-μέ-γιζ	
سورسكز	σεβέ-ρ-σινιζ		سومزسكز	σεβ-μέζ-σινιζ	
سورلر	σεβε-ρ-λὲρ		سومزلر	σεβ-μεζ-λέρ.	

Ἀδ. ἀποφ. اوقويه‌مم ὀκουγιάμαμ δὲν δύναμαι νὰ ἀναγνώσω.
Δυνητικ. كله‌بيلورم γκελὲ πιλίριμ δύναμαι ἐλθεῖν.
Παθητικ. كسليرم κεσιλίριμ κόπτομαι.
Μέσος طرانورم ταρανήρημ κτενίζομαι.
Ἀλληλοπ. دوكشورلر τογιουσούρλὲρ διαπληκτίζονται.
Ὑπηρετ. يازدررم γιαζτιρίριμ ποιῶ γράφειν.
Διπλοϋπηρ. يازدرترم γιαζτιρτίριμ ἐνεργῶ ὥστε νὰ κάμῃ τις [νὰ γράψουν.
Ἐρωτημ. يرمي‌يم γέρμιγιμ τρώγω;
» يرلرمي γερλέρμι τρώγουσι;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜ. سن كيت بن صكره سكا سويلرم σὲν γκὶτ πὲν σόνρα σανὰ σοϊλέριμ σὺ ἄπελθε, ἐγὼ ὕστερον σὲ ὁμιλῶ, خواجه ايو يازار χότζα ἐγὶ γιαζὰρ ὁ διδάσκαλος καλῶς γράφει, δηλ. ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ γράφειν καλῶς, اووقت يدرم

1. Κυριολεκτικῶς: εἰμὶ ἀγαπῶν κτλ.

كيدر مكتوبى ويرر τότε ὁ πατήρ μου ἀπέρχεται, δίδει τὴν ἐπιστολήν, ἀντὶ ἀπῆλθε κτλ.

ΣΗΜ. Ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος λήγῃ εἰς ش ἢ ل ἢ ن, πρὸ τοῦ ر τίθεται καὶ ἓν و φωνῆεν[1], ὡς الورم ἀλήρημ λαμβάνω, الشورم ἀλησήρημ συνειθίζω, النورم ἀληνήρημ λαμβάνομαι. Ἐπίσης ὅταν ἡ ῥίζα ἦναι δασύφωνος, πρὸ τοῦ ر τίθεται συνήθως καὶ ἓν ا, ὡς صاتارم σατάρημ πωλῶ, ἐκ τοῦ صاتمق.

Παρατατικὸς προσδοκώμενος حكايهٔ مضارع χικιαγέϊ μαζαρή

47. Οὗτος ἐπίσης σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ايدم κτλ. εἰς τὸ τρίτον ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ προσδοκωμένου ἐνεστῶτος, ὡς سور ايدم سور ايدك سور ايدى سور ايدك سور ايديكز سور ايديلر σημαίνει δὲ κατάστασιν σταθερῶς ἐνυπάρχουσαν εἰς τὸ ὑποκείμενον κατά τινα στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, ἢ κατάστασιν ἢ ἐνέργειαν, ἥτις ἔμελλε νὰ γείνῃ ἐὰν ἄλλο τι ἐγίνετο, ὡς مرحوم پدرم بنى چوق سور ايدى μερχοὺμ πετερὶμ πινὶ τσὸκ σεβέρ-ιτι ὁ μακαρίτης πατήρ μου πολὺ μὲ ἠγάπα, بيلسه ايدم كورايدم ἐὰν ἐγνώριζον, ἠρχόμην.

Ἀόριστος θετικὸς ماضئ شهودى μαζίϊ σουχουτί

48. Οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τῶν καταλήξεων دم دك دى دك ἢ دق ديكز ديلر εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, σημαίνει δὲ πρᾶξιν γενομένην καὶ μετὰ θετικότητος γνωστήν.

---

1. Τὸ πρόσθετον τοῦτο و ὁσάκις προφέρεται ὡς ι ἀντικαθίσταται συνήθως διὰ τοῦ ى φωνήεντος, ὡς الورم καὶ اليرم.

سودم	σεϐ-τὶμ	ἠγάπησα	Ἀρν.	سومدم	σέϐ-μετιμ
سودك	σεϐ-τὶν	ἠγάπησας	Ὑποθ.	سودی ایسه م	σεϐτί-ισεμ
سودی	σεϐ-τὶ	ἠγάπησε			καὶ
سودك	σεϐ-τὶκ	ἠγαπήσαμεν		سودم ایسه	σεϐτίμ-ισε
سودیکز	σεϐ-τινὶζ	ἠγαπήσατε	Ἐρ.	سودمی	σεϐτίμ-μι
سودیلر	σεϐ-τιλὲρ	ἠγάπησαν			κτλ.

Ἀόριστος διηγηματικὸς ماضئ نقلی μαζίϊ νακλί

49. Ὁ χρόνος οὗτος σχηματίζεται διὰ τοῦ مش μετὰ τῶν γνωστῶν καταλήξεων, σημαίνει δὲ πρᾶξιν ἐκ φήμης ἀναφερομένην καὶ οὐχὶ θετικῶς γνωστήν, ἐκφράζει δὲ προσέτι καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ παρακειμένου.

سومشم σεϐ-μίσι-μ ἔχω ἀγαπή-	سومشز σεϐμίσι-ζ ἔχομεν ἀγα-
سومشسك σεϐ-μίσ-σιν κτλ. [σει	سومشسکز σεϐ-μίσ-σινιζ [πήσει
سومش(در) σεϐ-μίς(τιρ)	سومشلر(در) σεϐ-μισ-λέρ(τίρ).

Ὑπερσυντελικὸς

سومش ایدم	σεϐμίς-ἰτιμ	καὶ	سودی ایدم	εἶχον ἀγαπήσει
سومش ایدك	σεϐμίς-ἰτιν	»	سودی ایدك	εἶχες ἀγαπήσει
سومش ایدی	σεϐμίς-ἰτι	»	سودی ایدی	εἶχεν ἀγαπήσει
سومش ایدك	σεϐμὶς-ἰτὶκ	»	سودی ایدك	εἴχομεν ἀγαπήσει
سومش ایدیکز	σεϐμὶς-ἰτινὶζ	»	سودی ایدیکز	εἴχετε ἀγαπήσει
سومش ایدیلر	σεϐμὶς-ἰτιλέρ	»	سودی ایدیلر	εἶχον ἀγαπήσει.

Μέλλων مستقبل μϋστακπὲλ

50. Οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος προσθήκης πρῶτον τοῦ (ه) ε ἐὰν αὕτη λήγῃ εἰς σύμφωνον, ἢ τοῦ يه ἐὰν λήγῃ εἰς φωνῆεν, μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ جك ἢ جق ἔχοντος ἐν τέλει τὰς γνωστὰς καταλήξεις· καὶ τὸ

μὲν جك προστίθεται ἐὰν ἡ ῥίζα ἦναι λεπτόφωνος, τὸ δὲ جق ἐὰν ἦναι δασύφωνος· κατὰ δὲ τὸν γνωστὸν ἤδη κανόνα, πρὸ φωνήεντος τὸ μὲν ك κιαφ τρέπεται εἰς ك γιεφ, τὸ δὲ ق εἰς غ.

سوەجكم σεβ-ε-τζέγι-μ θέλω ἀγαπήσει (εἰμὶ ἀγαπήσων)
سوەجكسك σεβ-ε-τζέκ-σιν θέλεις ἀγαπήσει
سوەجك(در) σεβ-ε-τζέκ(τιρ) θέλει ἀγαπήσει
سوەجكز σεβ-ε-τζέγι-ζ θέλομεν ἀγαπήσει
سوەجكسكز σεβ-ε-τζέκ-σινιζ θέλετε ἀγαπήσει
سوەجكار σεβ-ε-τζεκ-λὲρ θέλουσιν ἀγαπήσει

اوقويەجغم ὀκου-για-τζάγη-μ θέλω ἀναγνώσει
اوقويەجقسك ὀκου-για-τζάκ-σην θέλεις ἀναγνώσει
اوقويەجق(در) ὀκου-για-τζάκ(τιρ) θέλει ἀναγνώσει
اوقويەجغز ὀκου-για-τζάγη-ζ θέλομεν ἀναγνώσει
اوقويەجقسكز ὀκου-για-τζάκ-σηνηζ θέλετε ἀναγνώσει
اوقويەجقلر ὀκου-για τζακ-λὰρ θέλουσιν ἀναγνώσει.

Ἀρνητικὸς

سومیەجكم σέβμε-γιετζέγιμ δὲν θέλω ἀγαπήσει.

Ἀδυνάτ.

اوقويەمیەجغم ὀκουγιά-μα-γιατζάγημ δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ ἀνα-[γνώσω.

Δυνητικὸς

سوەبیلەجكم σεβε-πιλετζέγιμ θὰ δυνηθῶ νὰ ἀγαπήσω.

Ἐρωτηματικὸς

سوەجكمیم σεβε-τζέκ-μι-γιμ θὰ ἀγαπήσω;

سوه‌جكلرمى σεβε-τζεκ-λέρμι θὰ ἀγαπήσωσι;

Μέλλων παρῳχημένος حكايهٔ مستقبل

سوه‌جك ايدم ἤθελον ἀγαπήσει	سوه‌جك ايدك ἠθέλομεν ἀγαπήσει.
سوه‌جك ايدك ἤθελες ἀγαπήσει	سوه‌جك ايديكز ἠθέλετε ἀγαπήσει
سوه‌جك ايدى ἤθελεν ἀγαπήσει	سوه‌جك ايديلر ἤθελον ἀγαπήσει

Διηγηματικὸς

اوقويه‌جق ايمشم λέγουν ἢ νομίζουν ὅτι θέλω ἢ ἤθελον ἀναγνώσει.

Ἔγκλισις ἀνάγκης δηλωτική فعل وجوبى φ'ίλι βουζουπὶ

51. Αὕτη σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ملى μελὶ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος.

Ἐνεστὼς

سوملى يم	σεβ-μελί-γιμ	πρέπει νὰ ἀγαπήσω
سومليسك	σεβ-μελί-σιν	πρέπει νὰ ἀγαπήσῃς
سومليدر	σεβ-μελί-τιρ	πρέπει νὰ ἀγαπήσῃ
سوملى يز	σεβ-μελί-γιζ	πρέπει νὰ ἀγαπήσωμεν
سومليسكز	σεβ-μελί-σινιζ	πρέπει νὰ ἀγαπήσητε
سومليدرلر	σεβ-μελί-τιρλερ	πρέπει νὰ ἀγαπήσωσι.

Παρατατικὸς

سوملى ايدم ἔπρεπε ν' ἀγαπήσω	سوملى ايدك ἔπρεπε ν' ἀγαπήσωμεν
سوملى ايدك ἔπρεπε ν' ἀγαπήσῃς	سوملى ايديكز κτλ.
سوملى ايدى ἔπρεπε ν' ἀγαπήσῃ	سوملى ايديلر

Εὐκτικὴ καὶ ὑποτακτική فعل تمنى و التزامى φ'ίλι τεμεννὶ βε ἰλτιζαμί.

Ἐνεστὼς

52. Οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος προσθήκης τοῦ ه ε κατόπιν συμφώνου ἢ τοῦ يه κατόπιν φωνήεντος, καὶ τῶν καταλήξεων لر سكز لم سك يم .

سوه‌يم σεϐ-ε-γὶμ ν' ἀγαπήσω	Ἀρν. سومه‌يه‌يم σέϐ-με-γεγιμ νὰ [μὴ ἀγαπήσω
سوه‌سك σεϐ-έ-σιν ν' ἀγαπήσῃς	سومه‌يه‌سك σέϐ-με-γε-σιν
سوه σεϐ-ὲ ν' ἀγαπήσῃ	سومه‌يه σέϐ-με-γε
سوه‌لم σεϐ-ε-λὶμ ν' ἀγαπήσωμεν	سومه‌يه‌لم σέϐ-με-γέ-λιμ
سوه‌سكز σεϐ-έ-σινιζ ν'ἀγαπήσητε	سومه‌يه‌سكز σέϐ-με-γε-σινιζ
سوه‌لر σεϐ-ε-λὲρ ν' ἀγαπήσωσι	سومه‌يه‌لر σέϐ-με-γε-λερ.
Ὑποθ. سوسه‌م σε-ϐσὲ-μ ἐὰν ἀ-[γαπήσω κτλ.	سوسه‌ك σεϐ-σὲ-κ
سوسه‌ك σεϐ-σὲ-ν	سوسه‌كز σεϐ-σε-νὶζ
سوسه σεϐ-σέ	سوسه‌لر σεϐ-σε-λέρ.

Παρατατικὸς

سوه ايدم νὰ ἠγάπων	Ὑποθ. سوسه ايدم [1] ἐὰν ἠγάπων
سوه ايدك νὰ ἠγάπας	سوسه ايدك ἐὰν ἠγάπας
سوه ايدى νὰ ἠγάπα	سوسه ايدى ἐὰν ἠγάπα
سوه ايدك νὰ ἠγαπῶμεν	سوسه ايدك ἐὰν ἠγαπῶμεν
سوه ايديكز νὰ ἠγαπᾶτε	سوسه ايديكز ἐὰν ἠγαπᾶτε
سوه ايديلر νὰ ἠγάπων	سوسه ايديلر ἐὰν ἠγάπων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: الله ويره ἀλλὰχ βιρὲ δώῃ Κύριος·

1. Καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ ه καὶ ا سوسيدم σεϐσέϊτιμ κτλ.

ﺍﻩ بو سنه بويله اوله كاشكى κιάσκι πουϊλὲ ὀλὰ εἴθ' οὕτω νὰ γείνῃ· بروسه‌يه كيتسم ἄχ πού σενὲ Προῦσα για γκιτσὲμ ἄχ νὰ ἐπήγαινον ἐφέτος εἰς τὴν Προῦσαν· يارين كله‌يم مى γιάρην γκελεγίμ-μι αὔριον νὰ ἔλθω; يارين كلمه‌سك γιάρην γκέλμεγιε-σιν αὔριον νὰ μὴ ἔλθῃς· قلممز يوقدر كه يازه‌لم καλεμιμὶζ γιόκτουρ κι γιαζαλὴμ δὲν ἔχομεν κονδύλιον ἵνα γράψωμεν· چوجقلر تحصيل علم ايتمليدرلر كه جاهل قالميه‌لر τσοτζουκλὰρ ταχσίλι ἴλμ ἰτμελίτιρλερ κι τζαχὶλ κάλμαγιαλαρ τὰ παιδία πρέπει νὰ σπουδάζωσιν ὅπως μὴ μείνωσιν ἀμαθῆ, كاشكى كلميه ايدم κιόσκι γκέλ-με-γιε ιτὶμ εἴθε νὰ μὴ ἠρχόμην· اراسك بولورسك ἀρασὰν πουλούρσουν ἐὰν ζητήσῃς, εὑρίσκεις· پاره‌م اولسه ويرر ايدم παρὰμ ὀλσὰ βιρίριτιμ ἐὰν (τώρα) εἶχον χρήματα, ἔδιδον. كلسه ايديلر الاجقلر ايدى γκελ-σέϊτιλερ ἀλατζακλάρ-ητη ἐὰν ἤρχοντο, ἤθελον λάβει, بو آدمى كورسه ايدم سويلر ايدم ἐὰν ἔβλεπον τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, τὸ ἔλεγον εἰς αὐτόν.

Προστακτικὴ امر ἔμρ

سو σὲβ ἀγάπα	Ἀρν.	سومه σέβμε μὴ ἀγάπα
سوك καὶ سويكز σέβιν καὶ σέβινιζ ἀγαπᾶτε		سومك σέβμεγιν καὶ سوميكز σέβμε-γινιζ
سوسون σεβ-σὴν ἂς ἀγαπήσῃ		سومسون σέβμεσην
سوسونلر σεβ-σηνλὲρ ἂς ἀγαπήσωσι		سومسونلر σέβμεσηνλερ.

ΣΗΜ. Τὰ γ' πρόσωπα τῆς προστακτικῆς, ἔχοντα μεθ' ἑαυτὰ τὸ كه ἢ ديو ἐκφράζουσι συνήθως τὴν ἰδέαν τῆς ὑποτακτικῆς, ὡς پاره‌سى يوقدر كه ويرسون παρασὴ γιόκτουρ κι

βιρσὴν χρήματα δὲν ἔχει ἵνα δώσῃ, اوكرنسون ديو چالشدم ὀϊρενσὴν τεγι' τσαλησὴμ προσεπάθησα ὅπως μάθῃ.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΩΝ

Μετοχαὶ ἀναφορικαί.

Ἐνεστὼς θετικὸς

53. Ὁ χρόνος οὗτος, ὅστις εἶναι ἐνεστὼς ἅμα καὶ παρῳχημένος, σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης κυρίως ἑνὸς ن εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, ὡς ويرن βιρὲ-ν ὁ διδοὺς καὶ ὁ δούς. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος ἦναι δασύφωνος, τὸ ن λαμβάνει πρὸ ἑαυτοῦ καὶ ἓν ا, ὡς صاتان σατὰγ ὁ πωλῶν καὶ πωλήσας, ἐὰν δὲ λήγῃ εἰς φωνῆεν, πρὸ τοῦ ن τίθεται καὶ ἓν ى, ὡς بكزين πενζεγὲν ὁ ὁμοιάζων, اوقويان ὀκουγιὰν ὁ ἀναγινώσκων. Ὁ χρόνος οὗτος κλίνεται ὅταν δὲν συνοδεύηται ὑπὸ ὑποκειμένου, ὡς ويرنك βιρενὶν τοῦ διδόντος, صاتانه εἰς τὸν πωλήσαντα, بكزيني τὸν ὁμοιάζοντα, اوقويانلرك τῶν ἀναγνωσάντων.

Ἐνεστὼς κατὰ παράτασιν

54. Ὁ χρόνος οὗτος, διατελῶν πάντοτε ἄκλιτος, σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης ἑνὸς ر εἰς τὴν ῥηματικὴν ῥίζαν, ὡς ياnar طاغ καῖον ὄρος=ἡφαίστειον, قاينار صو ζέον ὕδωρ. Διὰ τοῦ χρόνου τούτου σχηματίζεται καὶ ὁ προσδοκώμενος ἐνεστὼς ἰδ. § 47.

Ἀόριστος καὶ παρακείμενος

55. Οὗτος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄκλιτος ἐν χρήσει ὤν, σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τῆς καταλήξεως مش εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, ὡς كورمش γκιορμοὺς ὁ ἰδών· اولمشلرك ὀλμυσλερὶν τῶν τεθνεώτων. Διὰ τοῦ χρόνου τούτου σχηματίζεται καὶ ὁ διηγηματικὸς ἀόριστος, ἰδ. § 49. Ὁ χρόνος οὗτος συνηθέστατα ἀπαντᾷ καὶ μετὰ τοῦ اولان μετοχῆς τοῦ اولق, ὡς كورمش اولان ὅστις ἔχει ἴδει, συνδέεται δὲ καὶ μετ' ἄλλων χρόνων καὶ ἐγκλίσεων τοῦ ῥήματος اولق, οἷον ايتمش اولورسكز θὰ ἔχητε πράξει, كورمش اوله‌جغز θὰ ἔχωμεν ἰδεῖ, يازمش اوللى ايدى ἔπρεπεν ἤδη νὰ ἔχῃ γεγραμμένον, بيلمش اوله ايدم ἐὰν ἤδη ἐγνώριζον κτλ.

Μέλλων

56. Ὁ μέλλων, ἄκλιτος ὤν, σχηματίζεται διὰ τοῦ ه ἢ يه καὶ τοῦ جك ἢ جق, ὡς ويره‌جك ὁ δώσων, اوقويه‌جق ὁ ἀναγνώσων, συνοδεύεται δὲ συνήθως καὶ ὑπὸ τοῦ اولان, ὡς كيده‌جك اولان ὅστις πρόκειται νὰ ὑπάγῃ. Διὰ τοῦ χρόνου τούτου σχηματίζεται ὁ μέλλων τῶν ῥημάτων. Ὁ παθητικὸς μέλλων τῶν μετοχῶν σημαίνει τὸ ἄξιον εἶναι, ὡς سويله‌جك ἀξιαγάπητος.

57. Τὸ ὑποκείμενον τῶν ἀναφορικῶν μετοχῶν, καθ' ὃ λέξις ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐπιθέτων χαρακτηριζομένη, ἐπιτάσσεται, τὸ δὲ ἀντικείμενον προτάσσεται αὐτῶν, ὡς كتابى بزه ويرن آدم κιταπὶ πιζὲ βιρὲν ἀτὰμ ὁ ἄνθρωπος ὁ δοὺς ἡμῖν τὸ

βιβλίον, پدرم اوروپایی کزمش بر آدمدر πετερὶμ Εὐρώπαγ γκεζμὶς πὶρ ἀτάμτιρ ὁ πατήρ μου εἶναι ἄνθρωπος, ὅστις περιῆλθε τὴν Εὐρώπην, ازمیره کیدهجك واپور τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπερ θὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Σμύρνην, یازهجق قلمز یوقدر γιαζατζὰκ καλεμιμὶζ γιόκτουρ δὲν ἔχομεν κονδύλιον νὰ γράψωμεν, خواجهنك اولان ویرمش درس بزه τοῦ διδασκάλου, ὅστις ἔχει δώσει ἡμῖν μάθημα.

58. Πολλάκις τὸ κυρίως ὑποκείμενον τῶν ἀναφορικῶν μετοχῶν προηγεῖται αὐτῶν ἔχον ἐν τέλει τὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν,καὶ ἀποτελοῦν μετὰ τῆς μετοχῆς ἔκφρασιν προσδιορίζουσαν τὴν λέξιν τὴν εὑρισκομένην κατόπιν τῆς μετοχῆς ταύτης, ὡς پدری وفات ایدن چوجق πετερὶ βεφὰτ ἰτὲν τσοτζοὺκ παιδίον, οὗτινος ὁ πατὴρ ἀπέθανεν. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅτι τὸ κυρίως ὑποκείμενον τοῦ وفات ایدن εἶναι τὸ پدری, ὅπερ ἀναφέρεται ἐν εἴδει κτήματος εἰς τὴν λέξιν چوجق, προσδιοριζομένην οὕτω ὑπὸ τοῦ پدری وفات ایدن. Ἐν τῇ τοιαύτῃ συντακτικῇ θέσει τῶν λέξεων ὅταν ἡ τὴν μετοχὴν ἀποτελοῦσα λέξις ἦναι τὸ اولان πολλάκις παραλείπεται, καὶ τότε τὸ μένον ἐπίθετον μετὰ τῆς πρὸ αὐτοῦ λέξεως τῆς ἐχούσης ἐν τέλει τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀποτελεῖ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ εἶδός τι συνθέτου ἐπιθέτου, ὡς بر آدم (اولان) صقالی سیاه εἷς ἄνθρωπος ἡ γενειάς του μαύρη=μαυρογένειος.

Ὁμοιαναφορικαὶ μετοχαί صله σηλέ.

Ἐνεστὼς

59. Ὁ χρόνος οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τῶν καταλήξεων دیکم دیکك دیکی دیکمز دیککز دکاری εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, ὅταν αὕτη ἦναι λεπτόφωνος, καὶ τῶν دیغم دیغك دیغی دیغمز دیغکز دقلری ὅταν ἦναι δασύφωνος, οἷον :

سودیکم	σεβ-τιγὶμ	ὅπερ ἀγαπῶ ἢ ἠγάπησα
سودیکك	σεβ-τιγὶν	ὅπερ ἀγαπᾷς ἢ ἠγάπησας
سودیکی	σεβ-τιγὶ	ὅπερ ἀγαπᾷ ἢ ἠγάπησε
سودیکمز	σεβ-τιγιμὶζ	ὅπερ ἀγαπῶμεν ἢ ἠγαπήσαμεν
سودیککز	σεβ-τιγινὶζ	ὅπερ ἀγαπᾶτε ἢ ἠγαπήσατε
سودکاری	σεβ-τικλερὶ	ὅπερ ἀγαπῶσιν ἢ ἠγάπησαν
اوقودیغم	ὀκου-τουγοὺμ	ὅπερ ἀναγινώσκω ἢ ἀνέγνωσα
اوقودیغك	ὀκου-τουγοὺν	ὅπερ ἀναγινώσκεις ἢ ἀνέγνωσας
اوقودیغی	ὀκου-τουγοὺ	ὅπερ ἀναγινώσκει ἢ ἀνέγνωσε
اوقودیغمز	ὀκου-τουγουμοὺζ	ὅπερ ἀναγινώσκομεν ἢ ἀνεγνώσαμεν
اوقودیغکز	ὀκου-τουγουνοὺζ	ὅπερ ἀναγινώσκετε ἢ ἀνεγνώσατε
اوقودقلری	ὀκου-τουκλαρὴ	ὅπερ ἀναγινώσκουσιν ἢ ἀνέγνωσαν.

Μέλλων

60. Οὗτος σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τῶν καταληκτικῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν εἰς τὸν μέλλοντα τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς, ὡς

سوهجکم	σεβετζεγὶ-μ	ὅπερ θὰ ἀγαπήσω (ἐκ τοῦ سوهجك)
سوهجکك	σεβετζεγὶ-ν	ὅπερ θὰ ἀγαπήσῃς
سوهجکی	σεβετζεγ-ὶ	ὅπερ θὰ ἀγαπήσῃ

سوه‌جكمز	σεβετζεγι-μὶζ	ὅπερ θὰ ἀγαπήσωμεν
سوه‌جككز	σεβετζεγι-νὶζ	ὅπερ θὰ ἀγαπήσητε
سوه‌جكلری	σεβετζεκ-λερὶ	ὅπερ θὰ ἀγαπήσωσι
اوقویه‌جغم	ὀκουγιατζαγή-μ	ὅπερ θὰ ἀναγνώσω (ἐκ τοῦ اوقویه‌جق)
اوقویه‌جغك	ὀκουγιατζαγή-ν	ὅπερ θὰ ἀναγνώσῃς
اوقویه‌جغی	ὀκουγιατζὰγ-ή	ὅπερ θὰ ἀναγνώσῃ
اوقویه‌جغمز	ὀκουγιατζαγημὴζ	ὅπερ θὰ ἀναγνώσωμεν
اوقویه‌جغكز	ὀκουγιατζαγηνὴζ	ὅπερ θὰ ἀναγνώσητε
اوقویه‌جقلری	ὀκουγιατζακ-λαρὴ	ὅπερ θὰ ἀναγνώσωσι.

Παρακείμενος

سومش اولدیغم	σεβμὶς ὀλτουγοὺμ	ὅπερ	ἔχω	ἀγαπήσει
سومش اولدیغك	σεβμὶς ὀλτουγοὺν	»	ἔχεις	»
سومش اولدیغی	σεβμὶς ὀλτουγοὺ	»	ἔχει	»
سومش اولدیغمز	σεβμὶς ὀλτουγουμοὺζ	»	ἔχομεν	»
سومش اولدیغكز	σεβμὶς ὀλτουγουνοὺζ	»	ἔχετε	»
سومش اولدقلری	σεβμὶς ὀλτουκλαρὴ	»	ἔχουσι	»

61. Ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω τύπων ἐννοεῖται, αἱ ὁμοιαναφορικαὶ μετοχαὶ ἀποτελοῦσι συνεπτυγμένην ἀναφορικὴν πρότασιν, ἥτις ἀναλύεται εἰς ῥῆμα ὁριστικῆς ἐγκλίσεως καὶ ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν ἀποτελοῦσαν ἀπρόθετον ἢ ἐμπρόθετον συμπλήρωμα τοῦ ῥήματος. Ἡ λέξις, ἡ ἐκφράζουσα τὴν ἰδέαν τοῦ ὑποκειμένου τούτων τῶν μετοχῶν, προτάσσεται πάντοτε αὐτῶν, καὶ ἐκφέρεται κατὰ γενικήν, τὸ δὲ ἀντικείμενον, δηλ. ἡ λέξις, εἰς ἣν ἀναφέρονται, ἐπιτάσσεται· ἐὰν δὲ αἱ μετοχαὶ ἔχωσι καὶ κατὰ δοτικὴν ἀντικείμενον, τὸ τοιοῦτον προτάσσεται αὐτῶν. Αἱ ὁμοιαναφορικαὶ μετοχαὶ ὅταν συνοδεύωνται ὑπὸ τῶν λέξεων, εἰς ἃς ἀναφέρονται, μένουσιν

ἄκλιτοι, κλίνονται δὲ ὅταν δὲν συνοδεύωνται ὑπὸ τοιούτων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: بنم الدیغم کتاب πενὶμ ἀλτηγὴμ κιτὰπ τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἔλαβον ἐγώ, چوجقلرك سزه و یردکاری قلم τσοτζουκλαρὴν σιζὲ βιρτικλερὶ καλὲμ τὸ κονδύλιον, τὸ ὁποῖον ἔδωκαν εἰς ὑμᾶς τὰ παιδία, اوطوردیغك خانه ὀτουρτουγοὺν χανὲ ἡ οἰκία, ἐν ᾗ κατοικεῖς, پدرمك کیده‌جکی محل πετεριμὶν γκιτετζεγὶ μαχὰλλ τὸ μέρος, εἰς ὃ θὰ ἀπέλθῃ ὁ πατήρ μου, حرکت ایتدیکمز لیمان χαρακὲτ ἰττιγιμὶζ λιμὰν ὁ λιμήν, ἐξ οὗ ἀνεχωρήσαμεν, مکتوب[1] یازلدیغی وقت μεκτοὺπ γιαζηλτηγὴ βακὴτ ὁ καιρός, καθ' ὃν ἐγράφη ἡ ἐπιστολή, شاکردك اوقویه‌جغی کتاب σαγκιρτὶν ὀκουγιατζαγὴ κιτὰπ τὸ βιβλίον, ὅπερ θὰ ἀναγνώσῃ ὁ μαθητής, تاجرك المش اولدیغی اقچه τατζιρὶν ἀλμὶς ὀλτουγοὺ ἀκτσὲ τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔχει λάβει ὁ ἔμπορος, سویلدیککزك معناسی یوقدر σοϊλετιγινιζὶν μαανασὴ γιόκτουρ δὲν ἔχει σημασίαν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγετε, انك سویلدیکنه باقمیکز ἀνὴν σοϊλετιγινὲ πακμαγινὶζ μὴ παρατηρεῖτε εἰς ὅπερ λέγει.

62. Ἡ δοτικὴ τοῦ μέλλοντος τῶν ὁμοιαναφορικῶν μετοχῶν σημαίνει ἐνίοτε καὶ τὸ ἀντὶ νά..., ὡς اوینایه‌جغکزه چالشملیسکز οϊναγιατζαγηνηζὰ τσαλησμαλήσηνηζ ἀντὶ νὰ παίζητε πρέπει νὰ ἐργάζησθε.

63. Πολλάκις ἡ κατόπιν τῆς ὁμοιαναφορικῆς μετοχῆς

---

1. Ἐπὶ τῶν παθητικῶν, τὸ ὑποκείμενον τῶν ὁμοιαναφορικῶν μετοχῶν, τίθεται καὶ κατ' ὀνομαστικήν.

εὑρισκομένη λέξις δὲν εἶναι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, ἀλλὰ προκλητικὸν ἢ δεικτικὸν τῆς λέξεως, ἥτις προηγεῖται τῆς μετοχῆς ταύτης, ἔχουσα ἐν τέλει τὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἀντικείμενον τῆς προτάσεως. οἷον پدرینی كوردیكمز شاكرد πετερινὶ γκιορτὺγιουμοὺζ σαγκὶρτ μαθητής, τοῦ ὁποίου εἴδομεν τὸν πατέρα, چوجغنه درس ویردیكك آدم τσοτζουγουνὰ τὲρς βιρτιγὶν ἀτὲμ ἄνθρωπος, εἰς οὗ τὸν υἱὸν δίδεις μάθημα, درونده ساكن اولدیغكز اوطه τερουνουντὲ σακὶν ὀλτουγουνοὺζ ὀτὰ δωμάτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατοικεῖτε.

64. Αἱ ἀνωτέρω μετοχαὶ προσλαμβάνουσιν ἐν τέλει καὶ τὰ μόρια ده καὶ دن ; καὶ διὰ μὲν τοῦ ده σχηματίζουσι συνεπτυγμένην χρονικὴν πρότασιν, διὰ δὲ τοῦ دن συνεπτυγμένην αἰτιολογικήν, ὡς بن بونی كوردیكمده πὲν πουνοὺ γκιορτὺγιουμτὲ ὅτε ἐγὼ εἶδον τοῦτο, پدرم كتابی سزه ویردیكندن πετερὶμ κιταπὶ σιζὲ βιρτιγιντὲν ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου εἰς ὑμᾶς ἔδωκε τὸ βιβλίον, سز بزدن كتابی آلمش اولدیغكزدن ἐπειδὴ σεῖς ἔχετε λάβει παρ' ἡμῶν τὸ βιβλίον.

65. Οἱ παρ' ἡμῖν εἰδικοὶ λόγοι, οἱ διὰ τοῦ ὅτι ἐκφερόμενοι, ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ ἐκφράζονται συνήθως συνεπτυγμένως κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν τῶν ὁμοιαναφορικῶν μετοχῶν, ὡς پدریكزك كلدیكی معلومدر πετερινιζὶν γκελτιγὶ μαλιουμτὺρ γνωστόν ἐστιν ὅτι ἦλθεν ὁ πατήρ σας, برادركك وفات ایتدیكنی ایشیتدم πιρατερινὶν βεφὰτ ἰττιγινὶ ἰσιττὶμ ἤκουσα ὅτι ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός σου κτλ.

Μετοχὴ τροπικὴ ἄκλιτος.

66. Αὕτη σχηματίζεται προσθήκη εἰς τὸ τρίτον ἑνικὸν πρόσωπον τῆς εὐκτικῆς τοῦ رك ἐπὶ τῶν λεπτοφώνων καὶ τοῦ رق ἐπὶ τῶν δασυφώνων, ὡς قوشەرق كلدى κοσ̇κρὰκ γκελτ̇ὶ ἦλθε τρέχων, سوينەرك سويلدى εἶπε χαίρων. Ἐπίσης τὸ πρόσωπον τοῦτο τῆς εὐκτικῆς δὶς ἐπαναλαμβανόμενον ἀποτελεῖ εἶδός τι τροπικῆς μετοχῆς συνέχειαν ἐνεργείας, δηλούσης, ὡς اوقويە اوقويە اوكرنەجكسك ὀκουγ̇ιὰ ὀκουγ̇ιὰ ὀϊρενετ̇ζέκσιν συνεχῶς ἀναγινώσκων (κοιν. διάβαζε διάβαζε) θὰ μάθῃς.

Μετοχὴ ῥηματικὴ ἄκλιτος.

67. Αὕτη σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος τοῦ وب ὅταν αὕτη λήγῃ εἰς σύμφωνον, καὶ τοῦ يوب ὅταν λήγῃ εἰς φωνῆεν, τίθεται δὲ ἀντὶ πάσης ἐγκλίσεως ῥήματος καὶ παντὸς εἴδους μετοχῆς, ἐπὶ παντὸς προσώπου καὶ χρόνου οἷον الوب ويرمك ἀλοὺπ̇ βιρμὲκ ἀντὶ آلمق وويرمك λαμβάνειν καὶ δίδειν, الوب ويرورم λαμβάνων δίδω, ἀντὶ اليورم و ويرورم , كيدوب سويلدك γκιτοὺπ̇ σοϊλετ̇ὶν ἀπελθὼν εἶπες ἀντὶ كيتدك وسويلدك, كيدوب سويليەجك γκιτοὺπ̇ σοϊλεγετ̇ζὲκ ἀπελθὼν θὰ εἴπῃ, ἀντὶ كيدەجك و سويليەجك , اوقويوب يازمليسك πρέπει νὰ γράφῃς καὶ νὰ ἀναγινώσκῃς, ἀντὶ اوقومليسك و يازمليسك . كوروب سويلينە γκιορὺπ̇ σοϊλεγενὲ εἰς τὸν ἰδόντα καὶ εἰπόντα, ἀντὶ كورنە و سويلينە, اوقويوب يازميان چوجغە ὀκουγ̇ιοὺπ̇ γ̇ιάζμαγ̇ιαν τσο-

τζούκ, ἀντὶ اوقومیان و یازمیان چوجق τὸ παιδίον τὸ μὴ ἀναγινῶσκον καὶ μὴ γράφον, بولوب یدیکمز یمک πουλούπ γιετιγιμὶζ γιεμὲκ τὸ φαγητόν, τὸ ὁποῖον εὑρόντες ἐφάγομεν ἀντὶ بولدیغمز و یدیکمز κτλ. Πολλάκις ἡ χρονικὴ αὕτη μετοχὴ τίθεται καὶ ἀπολύτως, ἤτοι ἔχει ὑποκείμενον διάφορον τοῦ τῆς ἑπομένης προτάσεως, οἷον بز بوکا قرار و یروب برادرمز دخی قرارمزی تصویب ایلدیکندن ἡμεῖς ἀπεφασίσαμεν τοῦτο, ὁ δὲ ἀδελφός μας ἐπειδὴ ἐνέκρινε τὴν ἀπόφασίν μας.

Μετοχαὶ χρονικαί.

68. Διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἀκολούθων μορίων σχηματίζονται διάφοροι χρονικαὶ μετοχαί, ἢ μᾶλλον χρονικαὶ προτάσεις ἀπρόσωποι.

α) Τοῦ نجه ντζὲ ἢ ντζὰ εἰς τὰς ῥίζας, τὰς ληγούσας εἰς σύμφωνον, καὶ ینجه γίντζε ἢ γίντζα εἰς τὰς ῥίζας τὰς ληγούσας εἰς φωνῆεν, ὡς کورنجه γκιορὸ-τζε ἅμα ἢ ὅτε εἶδον, ες, ε κτλ. اوقوینجه ὀκούγιούν-τζα ἅμα ἢ ὅτε ἀνέγνωσα, ας, ε κτλ. سن کلینجه σὲν γκελμεγίν-τζε=ἐὰν σὺ δὲν ἔλθῃς.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὰ μόρια ταῦτα προσλαμβάνουσιν ἐν τέλει καὶ τὰ یه دکین γε τεγίν, یه دك γετὲκ ἢ یه دق γιατὰκ καὶ یه قدر γιε κατάρ, ὡς یازنجه یه دکین γιαζίντζε-γετεγὶν ἕως οὗ γράψω-ῃς-ῃ κλπ. النجه یه قدر ἀλήντζα-για κατὰρ μέχρις οὗ λάβω-ῃς-ῃ. اولنجه یه دك ὀ᾽λὸντζεγετεκ ἕως οὗ ἀποθάνω κτλ.

β) Τοῦ جه τζὲ ἢ τζὰ εἰς τὸ πρῶτον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ θετικοῦ ἀορίστου, ὡς بن الدقجه πὲν ἀλτήκτζα καθόσον λαμβάνω, سن صورمدقجه بن هیچ بر شی سویلمم σὲν

σόρματήκ-τζα πὲν χὶτς πὶρ σέϊ σοϊλεμὲμ ἐν ὅσῳ σὺ δὲν ἐρωτᾷς ἐγὼ οὐδὲν θὰ εἴπω.

γ) Τοῦ ده εἰς τὸ πρῶτον ἐπίσης πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἀορίστου, ὡς كوردكده γκἰορτὺκ-τε ὅτε εἶδον-ες-ε κτλ.

δ) Τοῦ دن صكره τένσονρα εἰς τὸ ἴδιον πρόσωπον τοῦ ἀορίστου, ὡς الدقدنصكره ἀλτηκτὰν-σόνρα ἀφοῦ ἔλαβον-ες-ε κλ.

ε) Τοῦ لى λι εἰς τὸ γ' ἑνικὸν πρόσωπον τῆς εὐκτικῆς, ὡς كلەلى γκελε-λὶ=ἀφ' ὅτου ἦλθον-ες-ε κτλ. ὡς بن كلەلى اوچ كون اولدى ἔγειναν τρεῖς ἡμέραι ἀφ' ὅτου ἦλθον.

ΣΗΜ. Τὸ ἀνωτέρω μόριον προσλαμβάνει ἐνίοτε καὶ τὸ دن برى τὲν περί, ὡς سن كلەليدنبرى خستەسك σὺ ἀφ' ὅτου ἦλθες εἶσαι ἀσθενής.

ς) Τοῦ ايكن ικεν προσαρτωμένου εἰς τὸ τέλος τῶν ἀκλίτων ἀναφορικῶν μετοχῶν, ὡς بن يازار ايكن ἢ يازيور ايكن ἐν ᾧ γράφω ἢ ἔγραφον, سن يازەجق ايكن ἐν ᾧ ἦτο νὰ γράψῃς ἀντὶ νὰ γράψῃς, او يازمش ايكن ἐκεῖνος μολονότι ἔχει γράψει.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΜΟΡΙΩΝ ΤΙΝΩΝ

69. α) ن Τὸ μόριον τοῦτο τίθεται ἐν τέλει τῶν κυρίως ἀπαρεμφάτων, καὶ καθιστᾷ αὐτὰ αἰτιολογικά, ὡς كلمگين γκελμεγὶ-ν ἐπειδὴ ἦλθε, المغين ἀλμαγὴ-ν ἐπειδὴ ἔλαβε.

β) سزين σιζὶν χωρίς. Τοῦτο προσαρτᾶται εἰς τὸ τέλος

τῶν κυρίως ἀπαρεμφάτων, ὡς بنی کورمکسزین کیتمه πενὶ γκιόρμεκ-σιζιν γκίτμε μὴ ἀπέλθῃς χωρὶς νὰ μὲ ἴδῃς.

γ) ده τε, τα· εν, καὶ (πρόσθετ.) ὡς اوده ἐδτὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ, اوده ἔϐτε καὶ ἡ οἰκία. Τὸ μόριον τοῦτο, τιθέμενον ἐν τῷ τέλει τῶν ἀπαρεμφάτων καὶ ἀκολουθούμενον ὑπὸ τοῦ اولق ἢ بولنمق σημαίνει διάρκειαν ἐνεργείας ἢ καταστάσεως, ὡς یازمقده یم γιαζ-μακ-τάγιμ διατελῶ γράφων, ἢ کورمکده اولان بولنان ὁ διατελῶν βλέπων.

δ) دن τὲν ἀπό, ἐκ. Τὸ μόριον τοῦτο, συμπλεκόμενον μετὰ τῶν ἀπαρεμφάτων τοῦ τρίτου εἴδους καὶ τῶν ἀποφατικῶν μετοχῶν τοῦ κατὰ παράτασιν ἐνεστῶτος, σχηματίζει ἐκφράσεις σημαινούσας τὸ πρὶν ἤ· ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ περιστάσει συνήθως τίθεται κατόπιν τοῦ دن καὶ τὸ اول ἔϐϐελ ἢ مقدم μουκαττὲμ πρό, ὡς بن کلدن کیتمیکز πὲν γκέλμε-τεν γκίτ-με-γινιζ μὴ ἀπέρχεσθε πρὶν ἢ ἔλθω, کورمزدن καὶ کورمزدن اول γκιόρμεζτεν ἐϐϐὲλ πρὸ τοῦ ἰδεῖν. Τὸ دن ἐν τέλει ἀπαρεμφάτου συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ ایسه δηλοῖ σύγκρισιν, ὡς اوقومقدن ایسه اوینامق اولیدر οϊναμακ-τάν-ισε οκουμὰκ ἐϐλιάτιρ κρεῖττόν ἐστι τὸ ἀναγινώσκειν ἢ τὸ παίζειν. Μετὰ τοῦ دن συντάσσονται καὶ αἱ ἀκόλουθοι λέξεις: بشقه πασκά, ماعدا μα'τά, غیری γάϊρη ἐκτός, اوتری ὀτουρού, طولایی δολαΐ, ناشی νασὴ ἕνεκα, بری περὶ τὸ ἐντεῦθεν, οἷον بوندن بشقه, بوندن ماعدا, بوندن غیری ἐκτὸς τούτου, الدیغندن بشقه ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔλαϐε, نه دن طولایی ἕνεκα τίνος, کوردیکندن ناشی ἕνεκα τοῦ ὅτι εἶδεν, دوندنبری ἀπὸ χθές.

ε) ايله ἰλὲ καὶ κατὰ συγκοπὴν له διά, μετά, ὁμοῦ. Τὸ μόριον τοῦτο ἐν τέλει ἀπαρεμφάτων δηλοῖ αἰτιολογίαν, ὡς آلديغله ἐπειδὴ (κοιν. μὲ τὸ νὰ) ἔλαβεν· ἐκφερόμενον δὲ μετὰ ἀραβικῶν ἢ περσικῶν λέξεων, ἐπέχει πολλάκις τόπον ῥηματικῆς μετοχῆς συνθέτου ῥήματος, ὡς اقچه‌يي اخذايله وطنه عودت ايتدي ἀκτσέγὶ ἀχζ ἰλὲ βατανηνὰ ἀδτὲτ ἰττὶ λαδὼν τὰ χρήματα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, اخذايله ἀντὶ اخذايدوب· ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ايله μεταχειρίζονται τὸ يله πίρλε.

ς) τὰ ايچون ἰτσούν, ἰτσὴν διά, ἵνα, ايله ἰλέ, قدر κατὰρ ὅσον, كبي γκιπὶ καθώς, συντάσσονται μετὰ ὀνομαστικῆς, ὡς مكتب ايچون μεκτὲπ ἰτσοὺν διὰ τὴν σχολήν, قلم ايله καλέμ-ιλε διὰ τοῦ κονδυλίου, برادرم قدر πιρατὲρίμ κατὰρ ὅσον ὁ ἀδελφός μου, چوجق كبي τσοτζοὺκ κιπὶ ὡς παιδίον. Ἐξαιροῦνται ἡ ἀντωνυμία كيم τίς, αἱ προσωπικαὶ τοῦ α΄ καὶ β΄ προσώπου καὶ αἱ τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ δεικτικαί, αἵτινες, ὅταν συνοδεύωνται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω μορίων, τίθενται κατὰ γενικήν, ὡς بنم و بزم ايله برابر μετ᾽ἐμοῦ καὶ μεθ᾽ἡμῶν, سنك وسزك ايچون διὰ σὲ καὶ δι᾽ ὑμᾶς, بونك قدر ὅσον αὐτός, بزم كبي καθὼς ἡμεῖς, كيمك ايچون διὰ ποῖον. Τὸ قدر ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ μέχρι συντάσσεται δοτικῇ, ὡς بورايه قدر ἕως ἐδῶ. Τὸ δὲ كبي ἐν τέλει τῶν ὁμοιαναφορικῶν μετοχῶν σημαίνει τὸ καθὼς καὶ τὸ ἅμα, ὡς يازديغم كبي ياز γράψον καθὼς ἔγραψα, بوني كورديكم كبي قاچدم ἅμα εἶδον τοῦτον ἔφυγον.

ζ) اوزره οὐζρέ οὐζερέ· τὸ μόριον τοῦτο σημαίνει 1) ἐπάνω, 2) κατά, 3) συμφώνως, 4) τὸ ἔν τίνι καταστάσει εἶναι.

Συνδεόμενον μετὰ ἀπαρεμφάτων δηλοῖ α′) σκοπόν, ὡς سزى كورمك اوزره كلدم ἦλθον ὅπως ἴδω ὑμᾶς, β′) ὅρον, ὡς يارين عودت ايتمك اوزره كندوسنه كيتمكه رخصت ويردم γιάρην ἀβτὲτ ἰτμὲκ οὐζερὲ κεντισινὲ γκιτμεγιὲ ῥουχσὰτ βιρτίμ ἔδωκα αὐτῷ ἄδειαν τοῦ νὰ ἀπέλθῃ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ αὔριον, γ′) τὸ ὅσον οὔπω, ὅταν ἕπηται τὸ συνδετικὸν εἰμί· واپور قالقمق اوزره‌در τὸ ἀτμόπλοιον ὅσον οὔπω ἀναχωρεῖ.

η) جه τζέ, τζά. Τὸ μόριον τοῦτο ἐν τέλει οὐσιαστικῶν καὶ ἀντωνυμιῶν σημαίνει τὸ κατά τι, τὸ ὅσον ἀφορᾷ, ὡς ياشجه بندن بيوكدر γιάστζε πεντὲν πουγιουκτούρ κατὰ τὴν ἡλικίαν εἶναι μεγαλείτερος ἐμοῦ, بنجه πέντζε ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, συμπλεκόμενον δὲ μετὰ τῆς δοτικῆς τῆς τριτοπροσώπου καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας σημαίνει τὸ ὡς, οἷον انسانجه‌سنه حركت ايتمليدر ἰνσάντζασινα χαρακὲτ ἰτμελίτιρ πρέπει νὰ φέρηται ὡς ἄνθρωπος. Τὸ جه‌سنه τζεσινὲ συμπλέκεται πολλάκις καὶ μετὰ τοῦ τρίτου ἑνικοῦ προσώπου τοῦ προσδοκωμένου ἐνεστῶτος, ὡς تكدير ايدرجه‌سنه معامله‌يه باشلادى τεκτὶρ ἰτερτζεσινὲ μουαμελεγιὲ πασλατὴ ἤρχισε νὰ τὸν φέρηται οὕτως ὡς νὰ τὸν ἐπέπληττεν.

θ) يوخسه γιόχσα καὶ يوقسه γιόκσα=εἰδεμή, ὡς كل يوخسه اولورسن پشيمان γκὲλ γιόχσα πεσιμὰν ὀλούρσουν ἐλθέ, εἰδεμὴ θὰ μετανοήσῃς. Τὸ μόριον τοῦτο ἐπὶ ἐρωτήσεως ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ διαζευκτικὸν ἤ خواجه‌ميسك يوخسه شاكرد χότζαμισιν γιόχσα σαγκίρτ διδάσκαλος εἶσαι ἢ μαθητής;

ΠΕΡΙ ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

70. Ἡ περσικὴ γλῶσσα, ὥσπερ καὶ ἡ τουρκική, δὲν ἔχει ἄρθρον οὔτε γένος.

71. Ὁ πληθυντικὸς τῶν ὀνομάτων τῶν ἐμψύχων ὄντων ذی روح ζιροὺχ σχηματίζεται προσθήκῃ τοῦ ان αν εἰς τὸν ἑνικόν, ὡς مرد μερτοὺμ ἄνθρωπος, مردمان μερτούμ-αν ἄνθρωποι, اسب ἔσπ ἵππος, اسبان ἔσπαν ἵπποι.

ΣΗΜ. Ἐὰν τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς ا ἢ εἰς و φωνῆεν, τὸ ان λαμβάνει πρὸ ἑαυτοῦ καὶ ἓν ی σύμφωνον, ὡς گدا γκετὰ ἐπαίτης, گدايان γκετα-γιὰν ἐπαῖται, جادو τζατοὺ γοεύτρια, جادويان τζατου-γιὰν γοεύτριαι, ἐὰν δὲ λήγῃ εἰς ه ε, τὸ γράμμα τοῦτο τρέπεται πρὸ τοῦ ان εἰς گ, ὡς بنده πεντὲ δοῦλος, بندگان πεντεγκιὰν δοῦλοι, تشنه τεσνὲ διψῶν, تشنگان τεσνεγκι-ὰν διψῶντες.

72. Ὁ πληθυντικὸς τῶν ὀνομάτων τῶν ἀψύχων ὄντων غير ذی روح γάϊρι ζιροὺχ σχηματίζεται προσθήκῃ ἑνὸς ها, ὡς باغ πὰγ ἄμπελος, باغها πὰγγα, ἀλλ' ὁ σχηματισμὸς οὗτος εἶναι ἄχρηστος ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ.

73. Ἐν τῇ περσικῇ γλώσσῃ τὸ ἐπίθετον τίθεται κατόπιν τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει· τούτου τὸ τελικὸν γράμμα, ἐὰν μὲν ἦναι σύμφωνον, συλλαβίζεται μὲ ἐσρέ, ὡς باغ دلكشا πάγ-ι τιλκισὰ κῆπος μαγευτικός, ἐὰν δὲ ἦναι ی ἢ ه φωνῆεν, προσλαμβάνει ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ χεμζέ, ὡς والی عادل βαλῖ-ι ἀτὶλ διοικητὴς δίκαιος, خانهٔ دلكشا

χανέ-ι τιλκιϋὰ οἰκία ἀναπεπταμένη, ἀνοικτόκαρδη, ἐὰν δὲ ἦναι ا ἢ و φωνῆεν, προσλαμβάνει καὶ ἓν ى, ὡς بناى استوار πινά-ι οὐστουβὰρ οἰκοδομὴ στερεά, موى سياه μού-ι σιγιὰχ θρὶξ μέλαινα.

ΠΕΡΙ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

74. Ἐν τῇ ἀραβικῇ γίνεται διάκρισις γένους ὡς ἐφεξῆς:

Ὅσα ὀνόματα λήγουσιν εἰς ت ἢ ه τυπικόν[1], εἰσὶ γένους θηλυκοῦ, ὡς مرحمت μερχαμὲτ εὐσπλαγχνία, كلمه κελιμὲ λέξις· ὅσα δὲ δὲν φέρουσι τὰ ἀνώτερω γνωρίσματα τοῦ θηλυκοῦ, εἰσὶν ἀρσενικά, ὡς قمر καμὲρ σελήνη, جبل τζεπὲλ ὄρος, عظيم ἀζὶμ μέγας.

ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΟΥ

75. Ἐν τῇ ἀραβικῇ ὑπάρχει καὶ δυϊκός (تثنيه τεσνιγέ), σχηματιζόμενος προσθήκῃ τοῦ ين καὶ ἐνίοτε τοῦ ان εἰς τὸν ἑνικόν, (مرد μυρρὲτ), τοῦ ὁποίου τότε τὸ τελικὸν γράμμα

1. Ἐνίοτε τὸ θηλυκότητος διακριτικὸν ت λαμβάνει τὸ σχῆμα τοῦ ه τυπικοῦ, προφερόμενον ὡς ε ἢ α, καλεῖται δὲ τότε تأكرد τά-ι κὶρτ (τὰ κυκλοτερές).

δέον νὰ συλλαβίζηται μὲ φετχά, ὡς شخص σάχς ἓν ἄτομον, شخصين σαχσέ-ιν δύο ἄτομα, دولت τεβλέτ ἓν κράτος, دولتين τεβλετέ-ιν δύο κράτη, كلمه κελιμὲ μία λέξις, كلمتين κελιμετέ-ιν δύο λέξεις, ثلث σουλοὺς ἓν τρίτον, ثلثان σουλουσ-άν δύο τρίτα, مرقوم μερκοὺμ ὁ ῥηθείς, مرقومان οἱ δύο ῥηθέντες.

76. Ὁ δὲ πληθυντικὸς (جمع τζὲμ) διαιρεῖται εἰς ὁμαλὸν (جمع سالم τζέμι σαλὶμ) καὶ ανώμαλον (جمع غير سالم τζὲμι γάϊρι σαλίμ).

77. Ὁ ὁμαλὸς πληθυντικὸς τῶν ἀρσενικῶν σχηματίζεται προσθήκῃ τῆς καταλήξεως ون ἢ ين εἰς τὸν ἑνικόν, ὡς مرقوم μερκούμ ὁ ῥηθείς, مرقومون μερκούμ-ουν οἱ ῥηθέντες, مأمور μεεμούρ ὑπάλληλος, مأمورين μεεμούρ-ιν ὑπάλληλοι.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ ὁ πληθυντικὸς ἀραβικῶν τινων ὀνομάτων σχηματίζεται κατὰ τὸν περσικὸν τρόπον, ὡς ضابط ζαπὶτ ἀξιωματικός, ضابطان ἀξιωματικοί.

78. Ὁ δὲ πληθυντικὸς τῶν θηλυκῶν σχηματίζεται τροπῇ τοῦ ت εἰς ات, ὡς حركت χαρεκέτ κίνησις, حركات χαρεκιάτ κινήσεις, كلمه κελιμέ λέξις, كلمات λέξεις.

ΣΗΜ. Ἡ ἀνωτέρω ات πληθυντικὴ κατάληξις τοῦ θηλυκοῦ προσαρτᾶται καὶ εἰς πολλὰ ἀπαρέμφατα, ἐνεργητικὰς καὶ παθητικὰς μετοχὰς τῆς ἀραβικῆς, ὡς تكريم τεκρὶμ τὸ τιμᾶν, τιμή, تكريمات τεκριμὰτ τιμαί, مشكل μουσκὶλ δύσκολος, مشكلات μουσκιλὰτ δυσκολίαι, حاصل χασὴλ παραγό-

μενος, حاصلات χασηλὰτ εἰσπράξεις, معلوم μα'λιοὺμ γνωστός, معلومات γνώσεις.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἀνώμαλα πληθυντικά, ἐπειδὴ ὑπάρχουσιν ἀκριβῶς σεσημειωμένα ἐν τοῖς λεξικοῖς καθὼς καὶ ἐν τῷ λεξιλογίῳ τοῦ παρόντος τεύχους, πᾶσα περὶ τούτων πραγματεία παρελείφθη ὡς περιττή.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΟΥ

79. Τὰ θηλυκὰ τῶν ἀραβικῶν ἐπιθέτων σχηματίζονται προσθήκῃ τοῦ ه ε εἰς τὸ ἀρσενικόν, ὡς عظيم ἀζὶμ μέγας, عظيمه ἀζιμὲ μεγάλη.

80. Ἐν τῇ μικτῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ τὸ ἀραβικὸν ἐπίθετον ἐν τῇ πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν σχέσει αὐτοῦ ἀκολουθεῖ ἢ τὸν τουρκικὸν κανόνα, δηλ. προτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ[1], ὡς جسيم مملكت τζεσὶμ μεμλεκὲτ μεγάλη χώρα, ἢ τὸν τῆς ἀραβικῆς γλώσσης, καθ' ὃν τιθέμενον κατόπιν τοῦ οὐσιαστικοῦ συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν· ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ περιστάσει τὸ τελικὸν γράμμα τοῦ οὐσιαστικοῦ προφέρεται κατὰ τὸν ἐν § 73 μνημονευθέντα κανόνα περὶ περσικοῦ ἐπιθέτου, ὡς خلق حسن χούλκ-ι χασὲν ὡραῖον, καλὸν φυσικόν, مملكت مذكوره μεμλεκέτι μεζκιουρὲ ἡ ῥηθεῖ-

---

1. Τὰ αὐτὰ ῥητέον καὶ περὶ τῆς συντάξεως τῶν καθαρῶς περσικῶν ἐπιθέτων κατὰ τὸν κανόνα τῆς κυρίως τουρκικῆς.

σα χώρα, عبارهٔ واضحه ἰπχρέ-ι βαζιχὰ φράσις σαφής, بناى لطيف πινά-ι λιατὶφ κομψὴ οἰκοδομή, والىٔ عادل βαλί-ι ἀτὶλ διοικητὴς δίκαιος, دولتين مذكورتين τεβλετεΐν-ι μεζκιουρετέϊν τὰ δύο ῥηθέντα κράτη, معلمين مرقومين μουαλιμίν-ι μερκούμὶν οἱ ῥηθέντες διδάσκαλοι.

81. Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀραβικῇ γλώσσῃ τὰ πληθυντικὰ θεωροῦνται ὡς θηλυκά, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅταν τὰ προτασσόμενα οὐσιαστικὰ ἦναι ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ, τὰ ἐπίθετα τίθενται εἰς ἑνικὸν ἀριθμὸν γένους θηλυκοῦ, ὡς افكار صائبه ἐφκιάρ-ι σαϊπὲ σκέψεις ὀρθαί, دوائر عظيمه τεβαίρ-ι ἀζιμὲ κύκλοι μεγάλοι.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

الله ἀλλάχ, ἀ. ὁ Θεός.
بيوك πϋγιϋκ, τ. μέγας.
در τίρ, τ. ἐστί.
يكى γενί, τ. νέος.
كتاب κιτάπ, ἀ. βιβλίον.
بورا πούρα, τ. ἐδῶ.
ده τέ, τ. εν, بوراده ἐνθάδε.
او ο, π. ἐκεῖνος.
چوجق τσοτζούκ, τ. παιδίον.
كيجه γκιτζέ, τ. νύξ.
كوندز γκιουντϋζ, τ. ἡμέρα.
درس τέρς, ἀ. μάθημα.
چاليشيور τσαλησήγιορ, τ. καταγίνεται, ἐργάζεται.
كونش γκιϋνές, τ. ἥλιος.
ضيا ζιγιά, ἀ. φῶς.
چوق τσόκ, τ. πολύ.
برادر πιρατέρ, π. ἀδελφός.
م μ, τ. μου.
ايله ἰλέ, τ. μετά.

هر χέρ, π. πᾶς.
صباح σαπάχ, ἀ. πρωία.
باقيورز πακήγιορουζ, τ. παρατηροῦμεν, ἤτοι μελετῶμεν.
اوزوم ϋζϋμ, τ. σταφυλή.
لذيذ λεζίζ, ἀ. γλυκύς.
فائدەلى φαϊτελί, ἀ-τ. ὠφέλιμος.
بر πίρ, τ. εἷς.
ميوه μεϊβέ, π. καρπός.
بز πίζ, τ. ἡμεῖς.
باغچه παγτσέ, π. κῆπος.
چيلك τσιλέκ, τ. φράουλα.
واردر βάρτιρ, τ. ὑπάρχει.
كل γκιϋλ, π. ῥόδον.
هپ χέπ, τ. ὅλον, ὅλοι.
چيچك τσιτσέκ, τ. ἄνθος.
دن τέν, τ. ἀπό.
ايو έγι, τ. καλός, καλῶς.
قوقار κοκάρ, τ. ὄζει.
حيوان χαϊβάν, ἀ. ζῷον.

كيمسه χίμσε, τ. οὐδείς,
ضرر ζαράρ, ά. βλάβη.
يوقدر γιόκτουρ, τ. δὲν ὑπάρχει.
بوراسى πούρασι, τ. τοῦτο τὸ μέρος.
پك πέκ, τ. λίαν.
صولاق σουλάκ, τ. ὑδατώδης.
ير γιέρ, τ. τόπος.
قرنداش καρηντάς, τ. ἀδελφός.
ك ν, τ. σού.
ضد ζήττ, ἀ. ἐναντίος.
اولمه όλμα, τ. μὴ ἔσω.
كوتو κιοτού, τ. κακός.
سوز σόζ, τ. λόγος.
سويلمه σοϊλέμε, τ. μὴ λέγε.
خواجه χότζα, π. διδάσκαλος.
ازارلادى ἀζαρλατή, τ. ἐπέπληξε.
چونكه τσούνκι, τ. ἐπειδή.
عارسز ἀρσήζ, τ. ἀναιδής, προπέτης, ἄτακτος.
چارشو τσαρσού, τ. ἀγορά.
چنكل τσενγκέλ, τ. ἁρπάγη.
صاتون الدق σατοὺν ἀλτήκ, τ. ἠγοράσαμεν.
كچى κετσί, τ. αἴξ.
ياورى γιαβρή, τ. νεογνόν.
اوغلاق ὀγλάκ, τ. ἐρίφιον.
ديرلر τιρλέρ, τ. λέγουσι.
كون γκιούν, τ. ἡμέρα, بوكون σήμερον.
دكز τενίζ, τ. θάλασσα.

بالق παλήκ, τ. ἰχθύς.
چيقدى τσηκτή, τ. ἐξῆλθε.
اى ἄϊ, τ. σελήνη.
الور ἀλήρ, τ. λαμβάνει.
بلبل πὒλπὒλ, τ. ἀηδών.
قوش κούς, τ. πτηνόν.
كوزل γκιὒζέλ, τ. ὡραῖος.
اوتر ὀτέρ, τ. κελαδεῖ.
والده βαλιτέ, ἀ. μήτηρ.
بن πέν, τ. ἐγώ.
مصال سويلر μασὰλ σοϊλέρ, τ. λέγει παραμύθια.
يلان سويلمك γιαλὰν σοϊλεμέκ, τ. ψεῦδος λέγειν.
كناه γκιουνάχ, π. ἁμαρτία.
كلستان γκιὒλιστάν, π. ῥοδών.
تكرى τανρή, τ. Θεός.
تعالى τεάλια, ἀ. δεδοξασμένος εἴη=ὁ Ὕψιστος.
حمد ايدهلم χὰμτ ἰτελίμ, ἀ-τ. δοξάσωμεν.
اكر ἐγιέρ, τ. ἐάν.
سمز σεμίζ, τ. παχύς.
قوتلى κουββετλή, τ. δυνατός.
اولمق ὀλμάκ, τ. γίνεσθαι.
ارزو ἀρζού, τ. ἐπιθυμία.
ايدرايسك ἰτὲρ ἰσέν, ἐὰν κάμνῃς.
اركن ἐρκέν, τ. ἐνωρίς.
يات γιάτ, τ. κοιμοῦ.
قالق κάλκ, τ. ἐγείρου.
اثواب ἐσβάπ, ἀ. ἐνδύματα.

پیسلمه πισλέμε, τ. μὴ ῥυπαίνεις.
و βέ, τ. καί.
دائما ταΐμα, ἀ. πάντοτε.
وجود βουτζούτ, ἀ. σῶμα.
تمیز τεμίζ, τ. καθαρός.
طوت τούτ, τ. τήρει.
استر ایسه ἰστὲρ ἰσέν, τ. ἐὰν θέλῃς.
ارقداش ἀρκατάς, τ. σύντροφος.
قونوش κονούς, τ. συναναστρέφου.
تربیه τερπιγιέ, ἀ. ἀγωγή.
تربیه‌سز τερπιγιεσίζ, τ. ἀνάγωγος.
سومز σεβμέζ, τ. δὲν ἀγαπᾷ.
تربیه‌لی τερπιγιελί, ὁ ἔχων ἀγωγήν, χρηστὸς τοὺς τρόπους, ἠθικός.
اول ὄλ, τ. ἴσθι.
اوقومق ὀκουμάκ, τ. ἀναγινώσκειν.
یازمق γιαζμάκ, τ. γράφειν.
که κι, τ. ὥστε, ἵνα.
هرکس χερκές, τ. πᾶς τις, ἕκαστος.
اعتبار ἰτιπάρ, ἀ. ὑπόληψις.
ایتسون ἰτσήν, τ. νὰ κάμῃ.
مرحمت μερχαμέτ, ἀ. εὐσπλαγχνία.
ایتملیدر ἐτμεγίτιρ, τ. ποιητέον.
انسان ἰνσάν, ἀ. ἄνθρωπος.
ایش ἴς, τ. ἐργασία.
یرار γιαράρ, τ. χρησιμεύει.
آت ἄτ, τ. ἵππος.
یوك γιὄκ, τ. φορτίον.
طاشیر ταὀήρ, τ. φέρει, κουβαλεῖ.
عربه ἀραπά, τ. ἅμαξα.
چکر τσεκέρ, τ. σύρει.
اینك ἰνέκ, τ. ἀγελάς.
سود σούτ, τ. γάλα.
ویرر βιρίρ, τ. δίδει.
قویون κογιούν, τ. πρόβατον.
صرت σήρτ, τ. ῥάχις.
یوك γιὄν, τ. μαλλίον.
النور ἀληνήρ, τ. λαμβάνεται.
طاوق ταβούκ, τ. ὄρνις.
ایکی ἰκί, τ. δύο.
قناد κανάτ, τ. πτέρυξ.
ایاق ἀγιάκ, τ. πούς.
اوردك ὀρτέκι, τ. νῆσσα.
قسم κήσμ, ἀ. εἶδος, γένος.
کورك κιὄρέκι, τ. πτυάριον, κώπη.
کبی γκιπί, τ. ὡς.
اکلی ἐνλή, τ. πλατύς.
ایچون ἰτσὄν, τ. διά, انك ایچون διὰ τοῦτο.
صو σού, τ. ὕδωρ.
یوزر γιὄζέρ, τ. κολυμβᾷ.
کندی κεντί, τ. ὁ ἴδιος.
دین τίν, ἀ. πίστις.
اوزره ὄζρέ, τ. κατά, συμφώνως.
عبادت ἰπατέτ, ἀ. προσευχή, λατρεία.
اغاج ἀγάτζ, τ. δένδρον.
یاش γιάς, τ. τρυφερός.
ایکن ἰκέν, τ. ὅταν ἦναι.

اکیلیر ἐγιλίρ, τ. κάμπτεται.
آز ἄζ, τ. ὀλίγος.
طمعه ταμά, ἀ. πλεονεξία.
زیان γιγιάν, π. ζημία.
کتورر γκετιρίρ, τ. φέρει.
ایش τ. ἐργασία.
آرتماز ἀρτμάζ, τ. δὲν περισσεύει.
§ 1. اوقومه ὀκουμά, τ. τὸ ἀναγινώσκειν.
بیلن πιλέν, τ. ὁ γνωρίζων.
جوهر τζεβχέρ, ὄν. κυρ.
بیلیر πιλίρ (ἐξυπονοεῖται τὸ κατωτέρω ایدی) τ. ἐγνώριζε.
چونکه τσούνκι, τ. διότι.
هر χέρ, π. πᾶς.
کون γκιούν, τ. ἡμέρα.
مکتب μεκτέπ, ἀ. σχολεῖον.
(ایدی) کیدر γκιτέρ, τ. ἐπήγαινε.
خواجه χότζα, π. διδάσκαλος,
تقریر τακρίρ, ἀ. ἔκθεσις (μαθήματος.
دقت τηκάτ, ἀ. προσοχή.
له λέ, (ایله) τ. μετά.
دکلر ایدی τινλὲρ ἰτί, τ. ἠκροᾶτο.
شمدی σίμτι, τ. τώρα.
ده τέ, τ. καί.
کندوسی κεντισί, τ. ὁ ἴδιος.
پك πέκ, τ. λίαν, πολύ.
خشنود χοσνούτ, π. εὐχαριστημένος.

ایچی ἰτσί, τ. τὸ ἔνδον τοῦ ὁποίου.
حکایه χικιαγέ, ἀ. διήγημα.
له λέ, τ. μέ, ἀπό.
طولو τολού, τ. πλήρης.
اي ἐγί, τ. καλός.
کتاب κιτάπ, ἀ. βιβλίον.
اوقویور ὀκούγιορ, τ. ἀναγινώσκει.
اقشام ἀκσάμ, τ. ἑσπέρα, τὴν ἑσπέραν.
او ἔβ, τ. οἰκία.
ایش ἴς, τ. ἐργασία.
والده βαλιτέ, ἀ. μήτηρ.
پدر πετέρ, π. πατήρ.
یاردیم γιαρτήμ, τ. βοήθεια.
ایدوب ἰτούπ, τ. ποιῶν, ποιεῖ.
بیتیردك دن صکره πιτιρτὶκ τὲν σόνρα, (بیتیرمك) τ. ὕστερον ἀφοῦ τελειώσει.
آلارق ἀλαράκ, τ. λαμβάνων.
یوکسك γιούκσέκι, τ. ὑψηλός.
سس σές, τ. φωνή.
بویله πούϊλέ, τ. οὕτως.
ایلرولهمسنی ἰλερούλεμεσινί, τ. τὸ νὰ προοδεύῃ.
کورهرك γκιορερέκι, τ. βλέποντες.
ممنون μεμνούν, ἀ. εὐχαριστημένος, (εὐχαριστημένοι).
اولوب ὀλούπ, τ. γενόμενοι, ὄντες.
دیکر τίγκερ, π. ἄλλος.
صاتون الم , τ. τὸ ἀγοράζειν.

ايچون ἰτσούν, ἰτσήν, τ. διά, ἵνα.
پاره παρά, τ. χρήματα.
ويرمك βιρμέκι, τ. δίδειν.
عموجه ἀμούτζα, τ. ὁ πρὸς πατρὸς θεῖος.
بر چوق πὶρ τσόκ, τ. πολλοί.
رسم ρέσμ, ἀ. ζωγραφία.
حاوى χαβί, ἀ. περιέχων.
ايكى ἰκί, τ. δύο.
جلد τζίλτ, ἀ. τόμος, τεῦχος.
هديه χετιγέ, ἀ. δῶρον.
ايتمش ἰτμίς, τ. ἔκαμεν.
اوكرنديكندن طولايى ὀϊρεντιγιντὲν τολαΐ, τ. ἕνεκα τοῦ ὅτι ἔμαθεν.
نه قدر νὲ κατάρ, τ. πόσον.
بختيار παχτιγιάρ, π. εὐτυχής.
اولدیغنی ὀλτουγουνού, τ. τὸ...εἶναι·
ارتق ἀρτήκ, τ. πλέον.
حساب χισάπ, ἀ. λογαριασμός.
عزيز ἀζίζ, ἀ. ἀγαπητός.
كبى γκιπί, τ. καθώς.
ياپكز γιαπηνηζ, τ. πράξατε.
سعى σάϊ, ἀ. προσπάθεια.
ايدكز ἴτινιζ, τ ποιήσατε.
§ 2. بيلمين πίλμεγεν, τ. ὁ μὴ γνωρίζων.
نصيب νασίπ, ἀ. κύρ. ὄνομα.
هر نه قدر.. دكل ايسه ده χὲρ νὲ κατὰρ ... τεγὴλ ἰσέτε, τ. ὅσον καὶ ἂν δὲν ἦναι.

ياشلى γιασλή, τ. ἡλικιωμένος.
دها ταχά, τ. ἀκόμη.
بيلميور πίλμεγιορ, τ. δὲν γνωρίζει.
بونكله برابر πουνούνλε περαπέρ, τ. μόλον τοῦτο.
ينه γίνε, τ. πάλιν.
كوندريور γκιοντερίγιορ, τ. στέλλει.
لكن λάκιν, ἀ. ἀλλά.
ايستهيرك ἰστεγερέκι, τ. θέλων, θεληματικῶς
كيتميور γκίτμεγιορ, τ. δὲν ὑπάγει.
طوغريجه τογρούτζα, τ. κατ' εὐθεῖαν.
كيدهجكى يرده γκιτετζεγὶ γερτέ, τ. ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ.
ارقداش ἀρκατάς, τ. σύντροφος.
راست كلديكى وقت ράστ γκελτιγὶ βακήτ, τ. τὸν καιρόν, καθ' ὃν =ὅταν συναντᾷ.
اويون ὀγιούν, τ. παίγνιον.
اوينيور ὀϊνάγιορ, τ. παίζει.
اكثريا ἐκσερίγια, ἀ. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, συνήθως.
قرائت κηραέτ, ἀ. ἀνάγνωσις.
درس τέρς, ἀ. μάθημα.
بيتدكدن صكره πιττικτὲν σόνρα, (بيتك) τ. ἀμετάβ. ὕστερον ἀφοῦ τελειώσῃ.
كليور γκελίγιορ, τ. ἔρχεται.
تنبللك τενπελλίκ, τ. ὀκνηρία.
كوزهجلك γκεβεζελίκ, τ. φλυαρία.

يارديْ πατηρτή, τ. θόρυβος.
ايديور ἰτίγιορ, τ. κάμνει.
سويلديكى σοϊλετιγί, τ. ὅπερ λέγει.
شى σέϊ, ἀ. πρᾶγμα.
هيچ χίτς, τ. οὐδόλως, هيچ برشى οὐδέν.
اوكرنميور ὀϊρένμεγιορ, τ. δὲν μανθάνει.
اولورمى ὀλούρμη, τ. γίνεται;
ظن ايتمك ζὰνν ἰτμέκι, ἀ-τ. νομίζειν.
تأمين ايتمك τε'εμὶν ἰτμέκι, ἀ-τ. διαβεβαιοῦν.
كه κι, τ. ὅτι.
اصلا ἄσλα, ἀ. ποσῶς. X
مجازات μουτζαζάτ, ἀ. τιμωρία.
مجبور μετζπούρ, ἀ. ἠναγκασμένος. X
اوليور ὀλούγιορ, τ. γίνεται, εἶναι.
ازارليور ἀζαρλάγιορ, τ. ἐπιπλήττει.
قيزارسه κηζάρσα, τ. ἐὰν θυμώσῃ.
دولاب τολάπ, ἀ. ἑρμάριον.
حبس χάπς, ἀ. τὸ φυλακίζειν. X
ياش γιάς, τ. ἡλικία.
X اولديغى حالده ὀλτουγοὺ χαλτέ, τ. ἐνῷ εἶναι, μολονότι εἶναι. X
X برابر περαπέρ, τ. ὁμοῦ μέ.
صوك σόν, τ. τελευταῖος.
صنف σήνφ, σηνήφ, ἀ. τάξις.
X بولنيور πουλουνούγιορ, τ. εὑρίσκεται.
هپ χέπ, τ. ὅλοι.
اكلنيورلر εϊλενίγιορλαρ, τ. διασκεδάζουν.

نه νέ, τ. οὔτε.
يازمه γιαζμά, τ. τὸ γράφειν.
حقيقة χακηκάτ, ἀ. τῇ ἀληθείᾳ.
بدبخت πετπάχτ, π. κακότυχος, δυστυχής.
زوالى ζεβαλλή, τ. ταλαίπωρος.
يازق γιαζήκ, τ. κρίμα.
يالكز γιαληνήζ, τ. μόνον.
خوى χούϊ, π. ἦθος, ἰδίωμα, ἕξις. X
وازكچمه سى βὰζ γκετσμεσί, τ. τὸ νὰ παραιτηθῇ.
يتشور γετισήρ, τ. ἀρκεῖ.
§ 3. اوصلو οὐσλού, τ. φρόνιμος, ἥσυχος.
سوكيلى σεβγκιλί, τ. ἀγαπητός.
ارسلان عاشر ἀρσλάν, ἀσήρ, ὄν. κύρ.
اسم ἴσμ, ἀ. ὄνομα.
سز ياشده σἰζ γιασtά, εἰς τὴν ἡλικίαν σας.
يكن γεγέν, τ. ἀνεψιός.
بيوك πϋγιϋκι, τ. μέγας.
ديكر τίγκερ, π. ἕτερος. X
زياده ζιγιατέ, ἀ. περισσότερον. X
سومك σεβμέκ, τ. ἀγαπᾶν.
سولمه σεβιλμέ, τ. τὸ ἀγαπᾶσθαι.
لائق λαΐκ, ἀ. ἄξιος. X
اولديغى ὀλτουγουνού, τ. τὸ ὅτι εἶναι. X
اعتراف ايدرم ἰτιράφ ἰτέριμ, ἀ-τ. ὁμολογίαν ποιῶ, ὁμολογῶ.
طانيديغم τανητηγήμ, τ. ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα γνωρίζω. X

ايچنده ἰτσινté, τ. ἐντός, μεταξύ.
اك ἔν, τ. μᾶλλον. ×
تربيه‌لى τερπιγελί, τ. ὁ ἔχων ἀνατροφήν, χρηστοήθης.
ايى خويلو εἴ χουϊλού, τ. καλοήθης.
ابوين ἐπεβέϊν, ἀ. οἱ γονεῖς.
اطاعت ἰταάτ, ἀ. ὑπακοή, ×
× ملايمت μουλαγεμέτ, ἀ. ἠπιότης.
طبع τάπ', ἀ. χαρακτήρ, φυσικόν.
خشنود χοσνούτ, π. εὐχαριστημένος.
حسن حركت χούσνι χαρεκέτ, ἀ. τὸ ὡραῖον τῆς διαγωγῆς, ἡ καλὴ διαγωγή.
چالشمه τσαλησμά, τ. τὸ ἐργάζεσθαι, ἐπιμέλεια.
ايلرولمه ἰλερϋλεμέ, τ. τὸ προοδεύειν, πρόοδος.
طولايى τολαΐ, τ. ἕνεκα. ×
دائما τάϊμα, ἀ. πάντοτε.
مدح μέτχ, ἀ. ἔπαινος.
وقت βάκτ, βακήτ, ἀ. καιρός.
كچورمز γκετσιρμέζ, τ. δὲν διέρχεται.
جزا τζεζά, ἀ. τιμωρία.
الماز ἀλμάζ, τ. δὲν λαμβάνει.
اشته ἰστέ, τ. ἰδού. ×
سبب σεπέπ, ἀ. αἰτία. ×
سور σεβέρ, τ. ἀγαπᾷ.
كلهجك γκελετζέκ, τ. ὁ ἐλευσόμενος, ὁ προσεχής.
توزيع τεβζί', ἀ. διανομή. ×

مكافات μϋκιαφάτ, ἀ. βραβεῖον.
نائل ναΐλ, ἀ. ἀπολαμβάνων.
اوله‌جغنه ὀλατζαγηνά, τ. περὶ τοῦ ὅτι ἔσεται.
شبهه σϋπχέ, ἀ. ἀμφιβολία. ×
يوقدر γιόκτουρ, τ. δὲν ὑπάρχει.
كچن كون γκετσὲν γκιϋν, τ. τὴν παρελθοῦσανἡμέραν=προχθές.
مفتش μϋφεττίς, ἀ. ἐξελεγκτής. ἐπόπτης.
افندى ἐφέντη, τ. ὁ κύριος.
زمان ζεμάν, ἀ. καιρός.
غايت γάγετ, ἀ. λίαν.
بيلديكندن πιλτιγιντέν, τ. ἐπειδὴ ἐγνώριζεν.
كوريورسكز يا, τ. τὸ βλέπετε βεβαίως ! ×
مثال μισάλ, ἀ. παράδειγμα. ×
كبى γκιπί, τ. καθώς. ×
استرسه‌كز ἰστέρσενιζ, τ. ἐὰν θέλητε.
هپكز χέπινιζ, τ. ὅλοι σεῖς.
اوله‌بيلورسكز, τ. δύνασθε νὰ γίνητε.
هركس χὲρ κές, π. πᾶς τις. ×
ده τέ, τ. καί.
§ 4. اولمايان ὄλμαγιαν, τ. ὁ μὴ ὤν.
كوچك κιϋτσϋκι, τ. μικρός.
بكزمز πενζεμέζ, τ. δὲν ὁμοιάζει.
ير γέρ, τ. θέσις.
شماته‌جى σαματατζή, τ. θορυβώδης.

طورماز τουράμαζ, τ. δὲν δύναται νὰ μείνῃ.
متمادياً μὀτεμάτιγεν, ἀ. διηνεκῶς.
كولر γκιὀλέρ, τ. γελᾷ.
ياں γιάν, τ. πλησίον.
بولنان πουλουνάν, ὁ εὑρισκόμενος.
صاتاشور σατασήρ, τ. ἐνοχλεῖ, πειράζει.
مانع μανί, ἀ. ἐμποδίζων, ἐμπόδιον.
اكثريا ἐκσερίγια, ἀ. συνήθως.
نه νέ, τ. τί.
تنفس τενεφφὀς, ἀ. διάχυσις.
چيقديقلري وقت τσηκτικλαρὴ βακήτ, τ. ὅταν ἐξέρχωνται.
يمك γεμέκι, τ. φαγητόν.
يمك γιεμέκ, τ. τρώγειν.
محروم μαχρούμ, ἀ. ἐστερημένος.
براقمق πρακμάκ, τ. ἀφίνειν.
ويرديكي βιρτιγί, ὅπερ ἔδωκε.
ويره جكي يرده βιρετζεγὴ γερτέ, τ. ἀντὶ νὰ δώσῃ.
بتون πὀτὀν, τ. ὅλοι.
تكدير τεκτίρ, ἀ. ἐπίπληξις.
قازانه جغي καζανατζαγή, τ. ὅπερ θὰ κερδήσῃ.
§ 5. دقتلي τικκατλή, τ. προσεκτικός.
مني مني μινὶ μινί, τ. μικκύλος, μικρούτσικος, μικρός.
قارئين καριίν, ἀ. ἀναγνῶσται.
معلوماتلي μαλιουματλή, ὁ ἔχων γνώσεις, παιδείαν, πεπαιδευμένος.
غايت γάγετ, ἀ. λίαν.
كوندرديكلريني γκιοντερτικλερινί, τ. τὸ ὅτι πέμπουσιν.
اعلى ἀλιά, ἀ. ἐξαίρετος, اعلى ايي κάλλιστα.
سويله ديكي σοϊλετιγί, τ. ὅπερ λέγει.
ديكلمك τινλεμέκ, τ. ἀκροᾶσθαι, ἀκούειν.
لازم λιαζίμ, ἀ. ἀναγκαῖος, ἀνάγκη.
هادى χατή, κύρ. ὄνομα.
باقكز πάκηνηζ, ἀ. παρατηρήσατε.
كوچكلك γκιὀτσὀκλὀκι, τ. μικρότης, ἐξ. φρ. μὲ ὅλην τὴν μικρότητα τῆς ἡλικίας του.
برنجي πιριντζί, τ. πρῶτος.
اكر ἔγερ, τ. ἐάν.
اولمامش اوليدى ὀλμαμὴς ὀλάϊτη, τ. ἐὰν δὲν ἤθελεν εἶναι.
اوكرنه ميه جك ايدى ὀϊρενέμεγετζεκ ἰτί, τ. δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ μάθῃ.
ايلروده ἰλερὀτέ, τ. ἐν τῷ μέλλοντι.
اولمسى, τ. τὸ νὰ ἦναι.
بختيار παχτγιάρ, π. εὐτυχής.
سبب σεπέπ, ἀ. αἰτία.
چالشمليسكز τσαλησμαλήσηνηζ, τ. πρέπει νὰ καταγίνησθε.
كه اولسكز, τ. ἵνα γίνητε. [εκτος:
§ 6. دقتسز τικκατσήζ, τ. ἀπρόσ-

صاق ἀ. κύρ. ὄνομα.
عيب ἀΐπ, ἀ. ἐντροπή.
تكرار ايتمه τεκρὰρ ἰτμέ, ἀ-τ. τὸ ἐπαναλαμβάνειν.
يورولدى γιορουλτού, τ. ἐκουράσθη.
ينه γίνε, τ. πάλιν.
برده πίρτε, τ. πρὸς δέ.
اطراف ἐτράφ, ἀ. τὰ πέριξ.
موجب μὀτζ'π, ἀ. αἴτιος.
شرف σερέφ, ἀ. τιμή.
ممنونيت μεμνουνιγέτ, ἀ. εὐχαρίστησις.
اولابيلهجك ὀλαπιλετζέκ, τ. τὸ δυνηθησόμενον γενέσθαι.
دوشون τουσούν, τ. σκέφθητι.
اعتماد ايت ἰτιμὰτ ἴτ, ἀ-τ. πίστευσον·
اصلاح ايت ἠσλὰχ ἴτ, ἀ-τ. βελτίωσον, διόρθωσον σεαυτόν.
نامى ναμή, ἀ κύρ. ὄν. [λούθει.
اويمه οὔϊμα, τ. μὴ μιμοῦ, μὴ ἀκο-
بوكون πού γκιούν, τ. σήμερον.
اوكرنمسى لازم كان ὀγρενμεσὴ λαζὶμ κελέν, τ. τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθη.
درس كوسترمك τὲρς γκιοστερμέκ ἀ-τ. μάθημα δεικνύειν, ἤτοι διδάσκειν.
حظ χάζζ, ἀ. τὸ εὐχαριστεῖσθαι.
سفيل σεφίλ, ἀ. ἄθλιος, δυστυχής.
البته ἐλπέτ, ἀ. βεβαίως.

كوررسن γκιορὀρσὀν, τ. θὰ ἴδῃς.
§ 7. اطاعتلى ἰταατλή, τ. εὐπειθής.
سوديكم σεβτιγίμ, τ. ὅπερ ἀγαπῶ.
ايش ἴς, τ. ἐργασία.
امر ἔμρ, ἀ. διαταγή.
چابوجاق τσαπουτζάκ, τ. ἀμέσως.
اجرا ἰτζρά, τ. ἐκτέλεσις.
مقبول μακπούλ, ἀ. κύρ. ὄνομα.
سوت σὀτ, τ. γάλα.
اتمك ἐτμέκ, τ. ἄρτος.
سبزه σεπζέ, π. λαχανικόν.
آل ἄλ, τ. λάβε, ἀγόρασον.
سويلهمكسزين σοϊλεμεκσιζίν, τ χωρὶς νὰ εἴπῃ.
قوشه قوشه κοσὰ κοσά, τ. (قوشمق) δρομαίως, κοιν. τρεχᾶτα, τρεχᾶτα.
تنبيه ايتمك τενπὶχ ἰτμέκ, ἀ-τ. παραγγέλλειν.
لاقردى λακηρτή, τ. ὁμιλία.
صوصمق σουσμάκ, τ. σιωπᾶν.
بويله ποϊλέ, τ. οὕτω.
طانيانلر τανηγιανλάρ, τ. οἱ γνωρίζοντες.
جمله τζὀμλε, ἀ. σύνολον, πάντες.
سوديرمك σεβτιρμέκ, τ. ποιεῖν ἀγαπᾶν, καθιστᾶν ἀγαπητόν.
خوش χός, π. εὐχάριστον.
بيلسهكز, τ. νὰ ἠξεύρητε.
عند ἴντ, παρά.

مقبول μακπούλ, ἀ. ἀποδεκτός, ἀρεστός, ἐκτιμώμενος.

§ 8. نصل سوسونلر νάσηλ σεβσηνλέρ, τ. πῶς νὰ τὸν ἀγαπήσουν.

چشمه τσεσμέ, τ. βρύσις.

گتير γκετίρ, τ. φέρε.

اوراسى ὅρασῃ, τ. τὸ μέρος ἐκεῖνο.

اوزاق οὐζάκ, τ. μακράν.

يوللو γιολλού, τ. τοιῷδε τῷ τρόπῳ, ἤτοι τοιαῦτα λέγων.

قبالق καπαλίκ, τ. ἀγροικία, ἐξ. φρ. δι' ἀγροίκων λέξεων, οἷαί εἰσι τὸ μακρὰν εἶναι κτλ.

جواب τζεβάπ, ἀ. ἀπάντησις.

امر اولنان ἔμρ ὀλουνάν, ἀ-τ. τὸ διατασσόμενον.

بو يولده, τ. τοιῷδε τῷ τρόπῳ.

كيرو قالماز γκιρὺ καλμάζ, τ. ὀπίσω δὲν μένει = δὲν ἐλλείπει.

آزار ἀζάρ, τ. ἐπίπληξις.

ايشتمه ἰσιτμέ, τ. τὸ ἀκούειν.

جزا τζεζά, ἀ. τιμωρία.

كورمه γκιορμέ, τ. τὸ βλέπειν, ἤτοι τὸ ὑφίστασθαι.

اوغل ὀγούλ, τ. υἱός.

ازارلاديغنه ἀζαρλατιγηνά, τ. διότι ἐπιπλήττει, ἐπιπλήττων.

تأديب τε'ετίπ, ἀ. τιμωρία.

بيورلديغى وقت πουγιουρουλτουγοὺ βακήτ, τ. ὅταν διαταχθῇ.

نصل νάσηλ, τ. ὁποῖος.

سوز σόζ, τ. λόγος.

خوى χούϊ, π. ἰδίωμα, ἦθος.

جناب τζενάπ, ἀ. Α. Ἁγιότης.

واجب الوجود βατζὶπ'ουλ βουτζούτ, ἀ. ὁ Θεός, οὗ ἡ ὕπαρξίς ἐστιν ἀναγκαία καὶ ἀναπόφευκτος.

مجازات μυτζαζάτ, ἀ. τιμωρία.

حتى χάττα, ἀ. ὡς καί, ἀκόμη καί.

طياق ταγιάκ, τ. ῥαβδισμός, ξύλον.

ياقشماز ايكن γιακησμὰζ ἰκέν, τ. μολονότι δὲν ἁρμόζει.

اكثريا ἐκσερίγια, ἀ. πολλάκις.

مستحق μουσταχάκκ, ἀ. ἄξιος.

§ 9. ديلنجى τιλεντζί, τ. ἐπαίτης.

قيز κήζ, τ. κόρη.

جمعه τζουμ'ά, ἀ. παρασκευή.

لالا λαλά, π. παιδαγωγός.

برلكده πιρλικτέ, τ. ὁμοῦ.

قير κήρ, τ. ἐξοχή.

چيقمشلر τσηκμησλάρ, τ. ἐξῆλθον.

اغاج ἀγάτζ, τ. δένδρον.

كولكه γκιολκέ, τ. σκιά.

التنده ἀλτηντά, (الت), τ. ὑπό.

اويون ὀγιούν, τ. παιγνίδιον.

اوينامق ὀϊναμάκ, τ. παίζειν.

مشغول μεσγούλ, ἀ. ἐνησχολημένος.

بولنمشلر ايدى πουλουνμουσλὰρ ἰτί, εἶχον εὑρεθῇ = ἦσαν.

طاقم ταχήμ, τ. ὅμιλος. بر طاقمی τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν.
ایپ ἴπ, τ. σχοινίον.
دن τέν, τ. ἀπό.
آتیلور (ایدی) ἀτηλήρ, τ. ἐρρίπτοντο, ἐπήδων.
دیکرلری τίγκερλερι, ἄλλα δὲ ἐξ [αὐτῶν.
ال ἔλ, τ. χείρ.
طوتشمش τουτουσμούς, τ. κρατήσαντα ἄλληλα, πιασθέντα.
رقص ῥάκς, ἀ. χορός.
بعض πάζ', ἀ. μερικοί.
ده τέ, τ. καί.
چنبر τσενπέρ, τ. στεφάνη, τροχός, κοιν. κατρακύλι.
اثنا ἐσνά, ἀ. διάστημα.
یووارلایور ایدی γιουβαρλάγιοριτι, τ. κατεκύλιον.
او اثناده, ἐν ἐκείνῳ τῷ μεταξύ.
اسکی ἐσκί, τ. παλαιός.
روبا ῥούπα, τ. ἔνδυμα.
کیمش γκιγμίς, τ. φορέσας, φορῶν.
قیزجغز κηζτζηγάζ, τ. κοράσιον (ἄξιον συμπαθείας, καϋμένον).
محزون μαχζούν, ἀ. περίλυπος.
باقنارق πακηναράκ, τ. παρατηροῦν πέριξ ἑαυτοῦ.
یان γιάν, τ. πλησίον.
کلدی γκελτί, τ. ἦλθεν. [αὐτῶν.
بر چوغی πὶρ τσογού, τ. πολλὰ ἐξ
باقارق πακαράκ, τ. παρατηροῦντα.
ارقه ἀρκά, τ. ῥάχις, νῶτα.
دونرك τονερέκ, τ. στρεφόμενα.
ادم! ἄτεμ, τ. ἄνθρωπε! ἀδελφέ!
ایمش ἰμίς, τ. (λέγεται ὅτι) εἶναι, δῆθεν εἶναι.
دیدیلر τιτιλέρ, τ. εἶπον.
بیچاره πιτσαρέ, π. ταλαίπωρος.
باشکزدن πασηγκιζτάν, τ. ἐκ τῆς κεφαλῆς σας=ἀφ' ὑμῶν.
دفع ایتمیکز τὲφ' ἴτμεγινιζ, ἀ-τ. μὴ ἀποβάλλετε, μὴ διώκετε.
مرحمت μερχαμέτ, ἀ εὐσπλαγχνία.
زیرا ζίρα. τ. διότι.
قارنم اج χαρνήμ ἄτζ, τ. ἡ κοιλία μου πεινασμένη=πεινῶ.
دیرك τιγερέκ, τ. λέγων.
اغلامق ἀγλαμάκ,, τ. κλαίειν.
باشلادی πασλατή, τ. ἤρχισε.
بتون πὀτὀν, τ. ὅλα.
متأثر اولەرق μὀτεεσὶρ ὀλαράκ, ἀ-τ. συγκινηθέντα, συγκεκινημένα.
اك زنکین ἒν ζενγκίν, τ. ὁ μᾶλλον πλούσιος.
برر اونر یکرمیشر πιρέρ, ὀνέρ, γιρμισέρ, τ. ἀνὰ ἕν, ἀνὰ δέκα, ἀνὰ εἴκοσι.
غروش γουρούς, τ. γρόσιον.
پاره παρά, τ. ὀβολός, χρήματα.
ویردیلر βιρτιλέρ, τ. ἔδωκαν.

حتّى χάττα, ά. ὡς καί.
پارەسى اولمیان παρεσή ὄλμαγιαν, τὰ μὴ ἔχοντα χρήματα.
اویونجاق ὀγιουντζάκ, τ. ἄθυρμα.
کوکلى الدیلر γκιὸνὂλὂ,ὂ ἀλτηλάρ, τ. ἐπῆραν τὴν καρδιά του, τὸ ἐγχροποίησαν.
صدقه σατακά, ά. ἐλεημοσύνη.
دیمك τιμέκ, τ. λέγειν, ἐξ φρ. καὶ τοῦτο λέγεται, εἶναι μία ἐλεημοσύνη.
كنج γκένtζ, τ. νέος.
سوینەرك σεβινερέκ, τ. χαίρων.
اییرلدى ἀηρηλτή, τ. ἀπεχωρίσθη.
هفته χεφτέ, κ. χαφτά, π. ἑβδομάς.
ظرفنده ζαρφηντά, τ ἐντός.
لازم كلەجك λαζὶμ γκελετζέκ, ά-τ. ὅστις θὰ ἦναι ἀναγκαῖος.
قاتق κατήκ, τ προσφάγιον.
صاتون الدى σατοὺν ἀλτή, τ. ἠγόρασεν.
قلب κάλπ, ά. καρδία.
راحت ῥαχάτ, ά ἥσυχος.
اولدى ὀλτού, τ. ἐγένετο.
ارتق ἀρτήκ, τ. πλέον.
فقراپرور φουκαραπερβέρ, ά-π. φιλόπτωχος.
ایشلەدكلرى ἰσλετικλερί, τ. ἣν εἰργάσθησαν.
خیرلى χαϊρλί, τ. εὐεργετικός.
ایش ἤς, τ. πρᾶξις.
اوینایوب ὀϊναγιούπ, τ. παίξαντα.

کیتدیلر γκιττιλέρ, τ. ἀπῆλθον.
انسان ἰνσάν, ά. ὁ ἄνθρωπος.
اییلك εϊλίκ, τ. καλοσύνη.
ایدر ایسه ἰτὲρ ἰσέ, τ. ἐὰν πράξῃ.
شن σέν, τ. εὔθυμος, φαιδρός.
اولور ὀλούρ, τ. γίνεται.

§ 10. ساعت, σαάτ, τ. ὥρα, ὡρολόγιον.

اکثریا ἐκσερίγια, ά. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, συνήθως.
سالم σαλίμ, ά. κύρ. ὄνομα.
یواشجەجق γιαβάσtζατζηκ, τ. ἐλαφρά, ἐλαφρά, κ. ἐλαφρούτσικα.
جام τζάμ, τ. ὕελος.
اوزرینه ὂζερινέ, τ. ἐπί.
طیار (ایش) ταγιάρ, τ. (λέγεται ὅτι) ἐστήριζεν.
سوینج σεβίνtζ, τ. χαρά.
رقاص ῥακάς, ά. βελόνη ὡρολογίου, ταλάντωθρον.
بر πίρ, τ. ὁ αὐτός.
طرز τάρζ, ά. τρόπος.
اوزره ὂζερέ, τ. συμφώνως, κατά, بر طرز اوزره κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.
اولان ὀλάν, τ. ὁ ὤν.
یاپمەسنى γιαπμασηνή, τ. τὸ νὰ κάμνῃ.
دیکلر ایمش τινλέριμις, τ. (λέγεται ὅτι) ἠκροᾶτο.
حرکت χαρεκέτ, ά. κίνησις, πορεία.
انتظام ἰντιζάμ, ά. τάξις.

عقرب ἀκρέπ, ἀ. ὡροδείκτης.
يلقوان γελκοβάν, τ. λεπτοδείκτης.
اينجلك ἰντζελίκ, τ. λεπτότης.
متساوى μὀτεσαβί, ἀ. ἴσοι μεταξύ των.
صورت σουρέτ, ἀ. τρόπος, متساوى صورتده ἴσῳ τῷ τρόπῳ, ἰσομέτρως, ἰσοταχῶς.
يورويش γιὀῤὀγιὀς, τ. βάδισμα. ×
حيران χαϊράν, ἀ. ἔκπληκτος.
صباح σαπάχ, ἀ. πρωΐα.
× نصل اولوبده νάσηλ ὀλουπτέ, τ. πῶς γίνεται ὥστε.
بويله ποϊλέ, τ. οὕτω. ×
اوقدر ὀκατάρ, τ. τόσον.
طورانيورسن ταβρανήγιορσουν, τ. ἐνεργεῖς, βαδίζεις, κινεῖσαι (τακτικῶς, κανονικῶς).
كمال κεμάλ, ἀ. ἐντέλεια. ×
كمال دقت κεμάλι τικκάτ, τὸ ἐντελὲς τῆς προσοχῆς = ἡ μεγάλη προσοχή.
طورمقسزين τούρμακσηζην, τ. χωρὶς νὰ σταθῇ.
ايشليور ἰσλέγιορ, τ. δουλεύει, κινεῖται.
عين ἀΐν, ἀ τὸ ὅμοιον, τὸ αὐτό.
سرعت σὀῤά'τ, ἀ. ταχύτης.
بولنيور πουλουνούγιορ, τ. εὑρίσκεται.
چابق τσαπήκ, τ. ταχέως.

يواش γιαβάς, τ. βραδέως.
كيتميور γκίτμεγιορ, τ. δὲν βαδίζει.
شو صورتله σοὺ σουρέτλε, τοιουτοτρόπως.
طوغرولق τογρουλήκ, τ. εὐθύτης.
يورودیکمی γιὀῤὀτὀγιὀμὀ, τ. τὸ ὅτι βαδίζω.
كورمهك γκιορμενίν, τ. τοῦ νὰ βλέπῃς.
سبب σεπέπ, ἀ. αἰτία.
اطاعتلى ἰτααττλή, τ. εὐπειθής.
اولهقدر, εἶναι τὸ ὅτι εἶμαι.
اذان ἐζάν, ἀ. πρόσκλησις εἰς τὴν προσευχήν, اذان ايله برابر κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσκλήσεως εἰς τὴν προσευχήν.
صاحب σαχήπ, ἀ. κύριος, ἰδιοκτήτης.
قورار κουράρ, τ. χορδίζει, στήνει.
اطاعت ايدرك, ἀ-τ. ὑπακοὴν ποιῶν.
ويرديكى βιρτιγί, τ. ἣν δίδει.
دوام ايدرم τεβὰμ ἰτέριμ, ἀ-τ. ἐξακολουθῶ.
ياپ γιάπ, τ. ποίησον.
ويريلن βιριλέν, τ. ὁ διδόμενος.
اوامر ἐβαμίρ, ἀ. διαταγαί, ἑν. امر.
ديكله τινλέ, τ. ἄκουσον.
ايديلن ἰτιλέν, τ. ὁ ποιούμενος, ὁ γινόμενος.
نصائح حسنه νασχίχι χασενέ, ἀ. συμβουλαὶ καλαί.

حركت ايت χαρεκέτ ἴτ, ἀ-τ. πρᾶξον.
والحاصل βελχασήλ, ἀ. ἐν ἑνὶ λόγῳ.
غيرت ايله γαϊρὲτ εἴλέ, ἀ-τ. προσπάθησον.
اصلا ἄσλα, ἀ. ποσῶς.
يا كليوب γιανήλμαγιουπ, τ. μὴ σφάλλων.
طريق مستقيم ταρήκη μὄστεκήμ, ἀ ὁδὸς εὐθεῖα.
(ايدكز) اجرا ἰτζρά, ἀ-τ. ἐκτελέσατε.
كلمه κελιμέ, ἀ. λέξις.
ياش γιάς, τ. ἡλικία.
كيمسه κίμσε, τ. τίς.
بالجمله πὶλ τζὄμλε, ἀ. ἐν συνόλῳ, ὅλα.
اوصاف ἐβσάφ, ἀ. προσόντα.
ايچنده ἰτσιντέ, τ. μεταξύ.
لازملی, τ. χρειώδης, ἀναγκαῖος.
§ 11. ارض ἄρζ, ἀ. γῆ.
يعنى γιάνι, ἀ. δηλαδή.
اوزرنده ياشاديغمز ὄζέρινtὲ γιασάτηγημήζ, τ. ἐφ' ἧς ζῶμεν.
يَر γέρ, τ. γῆ.
قارپوز, τ. ὑδροπέπων.
همان χέμαν, π. σχεδόν.
يوارلاق γιουβαρλάκ, τ. στρογγύλος.
ضيا ζιγιά, ἀ. φῶς.
كونش γκιουνές, τ. ἥλιος.
الور ἀλήρ, τ. λαμβάνει.
كوزوكديكى كبى γκιοζὄκτὄγιὄγκιπί, τ. καθὼς φαίνεται.

ثابت σαπίτ, ἀ. ἀπλανής.
محور μιχβέρ, ἀ. ἄξων.
اطراف ἐτράφ, ἀ. πέριξ.
دونر τονέρ, τ. στρέφεται.
طرف ταράφ, ἀ. μέρος.
كوسترەرك γκιοστερερέκι, τ. δεικνύων, ἐκθέτων.
دوراندر τὲβρ ἰτέρ, ἀ-τ. στρέφεται.
حركت χαρεκέτ, ἀ. κίνησις.
كيجه γκιτζέ, τ. νύξ.
كوندوز γκιὄντὄζ, τ. ἡμέρα.
ميدانه كتورر μεϊτανὰ γκετιρίρ, τ. φέρει εἰς τὸ μέσον = παράγει.
مختلف μουχτελίφ, ἀ. διάφοροι.
موسم μεβσίμ, ἀ. ὥρα τοῦ ἔτους.
تشكيل τεσκίλ, ἀ. τὸ σχηματίζειν.
ايلك بهار ἴλκι παχάρ, τ. πρώτη ἄνοιξις, ἔαρ.
ياز γιάζ, τ. θέρος.
صوك بهار σὸν παχάρ, τ. τελευταία ἄνοιξις, φθινόπωρον.
قيش κής, τ. χειμών.
آى ἄϊ, τ. μήν.
عبارت ἰπαρέτ, ἀ. συνιστάμενος.
مارت μάρτ, τ. Μάρτιος.
طقوز τοκούζ, τ. ἐννέα.
باشلايوب πασλαγιούπ, τ. ἀρχόμενον.
حزيران χαζιράν, ἀ. Ἰούνιος
نهايت νιχαγέτ, ἀ. τέλος.
بولور πουλούρ, τ. εὑρίσκει.

ايلول εϊλούλ, ἀ. Σεπτέμβριος.
تشرين ثانى τεσρίνι σανί, ἀ. Νοέμ-
سنه σενέ, ἀ. ἔτος. [βριος.
درت سنه‌ده بر τ. τὸρτ σενετὲ πίρ, κατὰ πᾶσαν τετραετίαν.
سنهٔ كبيسه σενεῖ κεπισέ, ἀ. ἔτος βίσεκτον.
اولديغى وقت ὀλτουγοὺ βακήτ, τ. ὅταν ἦναι.
اوچيوز οὐτςγιοῦζ, τ. τριακόσια.
التمش ἀλτμής, τ. ἑξήκοντα.
التى ἀλτή, τ. ἕξ.
رومى ρουμί, τ. ρωμαϊκός.
عربى ἀραπί, ἀ. ἀραβικός.
اسم ἴσμ, ἀ. ὄνομα.
نوع νέβ', ἀ. εἶδος.
نيسان νισάν, ἀ. 'Απρίλιος.
مايس μαΐς, τ. Μάϊος.
تموز τεμούζ, ἀ. 'Ιούλιος.
اغستوس ἀγοστός, τ. Αὔγουστος.
تشرين اول τεσρίνι ἐββέλ, τ. 'Οκτώβριος.
كانون اول κιανούνι ἐββέλ, ἀ. Δεκέμβριος.
كانون ثانى κιανούνι σανί, ἀ. 'Ιανουάριος.
شباط σουπάτ, ἀ. Φεβρουάριος.
محرم μουχαρρέμ, ἀ.
صفر σαφέρ, ἀ.
ربيع الاول ρεπὶ ού-λ-εββέλ, ἀ.
ربيع الاخر ρεπὶ ού-λ-αχήρ, ἀ.
جماذى الاول τζεμάζιγε-λ-εββέλ, ἀ.
جماذى الاخر τζεμάζιγε-λ-αχήρ, ἀ.
رجب ρετζέπ, ἀ.
شعبان σα'πάν, ἀ.
رمضان ρεμεζάν, ἀ.
ذى القعده ζι-λκα'τέ.
ذى الحجه ζι-λχητζτζέ, ἀ.
§ 12. قيغلجم κηγηλτζήμ, τ. σπινθήρ.
قارشى καρσή, τ. ἐναντίον, πχρά.
كبريت κιπρίτ, τ. φωσφόρον.
اوينايور ايدى οϊνάγιορ ιτί, τ. ἔπαιζε.
نصلسه νάσηλησα, τ. ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ.
طوتشدى τουτουσ τού, τ. ἥναψε, κ. ἐκόρωσε.
يقينده γιακηντά, τ. πλησίον.
صمان σαμάν, τ. ἄχυρον.
ياتاق γιατάκ, τ. στρωμνή, κλίνη.
اوزرنه, τ. ἐπί.
دوشه‌رك τὀσερέκι, τ. πεσών.
در حال τὲρ χάλ, π. ἀμέσως.
اتش ἀτές, π. πῦρ, اتش الدى ἐπῆρε φωτιά, ἥναψε.
قورقه‌رق κορκαράκ, τ. φοβηθέν, πεφοβημένον.
قاچدى κατσή, τ. ἔφυγε.
يايلەرق γιαγιηλαράκ, τ. διαδοθέντος.
اقشام ἀκσάμ, τ. ἑσπέρας.

ياتديغى اوستنده ὀστὀντὲ γιαττηγή, τ. ἐφ' ἧς ἐκοιμᾶτο.
صنداليه σχνταλιγέ, τ. καθέκλα.
ماصه μάσα, τ. τράπεζα.
خانه χανέ, π. οἰκία.
كاملاً κιάμιλεν, ἀ. καθ' ὁλοκληρίαν.
ياندى γιαντή, τ. ἐκάη.
قومشو κομσού, τ. γείτων.
تلاش τελάς, ἀ. ταραχή, θόρυβος.
طولومبهجى τουλούμπατζη, τ. πυροσβέστης.
سعى σάϊ, ἀ. προσπάθεια.
غيرت γκϊρέτ, ἀ. ζῆλος.
كاركر κιαργκέρ, π. παραγωγὸς ἀποτελέσματος, ὠφελείας, ἀποτελεσματικός.
اولدميهرق ὀλάμαγιαραχ, τ. μὴ δυνηθέντων εἶναι.
ييغين γιγήν, τ. σωρός.
كول κιούλ, τ. τέφρα.
ياريسى يانمش γιαρησὴ γιανμής, τ. τοῦ ὁποίου τὸ ἥμισυ ἐκάη, ἡμίκαυστος.
ديرك τιρέκι, τ. στῦλος.
ماعدا μα'τά, ἀ. ἐκτός.
شى σεΐ, τ. πρᾶγμα.
قالمدى χάλματη, τ. δὲν ἔμεινεν.
اقربا ἀκραπά, ἀ. συγγενεῖς.
شمدى σίμτι, τ. τώρα.
نه ... نه νέ...νέτε, τ. οὔτε.. οὔτε
اشيا ἐσγιά, ἀ. ἔπιπλα.
غدا γητά, ἀ. τροφή.
تدارك τεταρὺκι, ἀ. προμήθεια, πορισμός.
ايچون ἰτσήν, τ. διά.
چالشمق τσαλησμάκ, τ. ἐργάζεσθαι.
شقه πικσκά, τ. ἐκτός.
چاره τσαρέ, π. τρόπος, μέσον.
قالميان χάλμαγιαν, τ. ὁ μὴ μένων, τ. ἐξ. φρ. τῆς ὁποίας δὲν ἔμεινεν ἄλλο μέσον ἐκτός...
زنكين ζενγκίν, τ. πλούσιος.
عائله ἀϊλέ, ἀ. οἰκογένεια.
اولاد ἐβλιάτ, ἀ. τέκνα.
اطاعتسزلك ἰταατσηζλήκ, τ. ἀπείθεια.
سبب σεπέπ, ἀ. αἰτία.
§ 13. چالشمش τσαλημμής, τ. ὁ κλαπείς.
طاوق ταβούκ, τ. ὄρνις.
عليه ἀλιγέ, ἀ. κύρ. ὄν. γέν. θηλ.
ايش ής, τ. ἐργασία.
طالارق ταλαράκ, τ. βεβυθισμένη.
اوطه ὀτά, τ. δωμάτιον.
اوطورمق ὀτουρμάκ, τ. κάθησθαι.
قپو καπού, τ. θύρα.
ارالق ἀραλήκ, τ. χαραμίς.
قومشو κομσού, τ. γείτων.
ايچرى ἰτσερί, τ. ἐντός.
كيردى γκιρτί, τ. εἰσῆλθεν.
همان χέμαν, π. ἀμέσως.
ير γέρ, τ. θέσις.
قالقارق χαλκαράκ, τ. ἐγερθεῖσα.

فوق العاده φεβχαλατέ, ά. ἔκτακτος, μέγιστος.

دقت τικκάτ, ά. προσοχή.

قاپادی χαπατή, τ. ἔκλεισε.

حبس χάπς, ά. τὸ φυλακίζειν.

صمانلق σαμχνλήχ, τ. ἀχυρών.

كوتوردى γκιοτȣρτȣ, τ. ἀπήγαγεν.

حيوان χαϊβάν, ά. ζῷον.

اورايه ὄραγια, τ. ἐκεῖ. X

قاپادقدن صكره χαπατικτὰν σόνρα, τ. ἀφοῦ ἔκλεισε.

كندى كنديسنه κεντὶ κεντισινέ, τ. αὐτὴ καθ' ἑαυτήν.

كوسترميه‌رك γκιοστέρμεγερεκ, τ. χωρὶς νὰ δείξω.

بسليه‌جكم πεσλεγετζέγιμ, τ. θὰ θρέψω.

بوندن صكره πουντὰν σόνρα, τ. μετὰ ταῦτα.

يمورطه γιουμουρτά, τ. ᾠόν. يمورطه‌لرم اوله‌جق ἔσονταί μοι = θὰ ἔχω ᾠά.

ديدى, τ. εἶπε. X

حقيقة χακήκατεν, ά. πράγματι.

يمورطلادى γιουμουρταλατή, τ. ἔτεκεν ᾠόν.

فقط φάκατ, ά. πλήν, ἀλλά. X

دوشونمشيدى τȣσȣνμεμίσιτι, τ. δὲν εἶχε σκεφθῇ.

يمورطلار ايكن γιουμουρτλὰρ ἰκέν, τ. ὅταν ᾠοτοκῇ.

اولانجه سسيله ὀλάντζα σεσὶ ἰλέ, τ. μὲ ὅσην ἔχει φωνήν.

غيدغيدلار γητγητλάρ, τ. κραυγάζει, κ. κακαρίζει.

باغرديغى παγηρτηγηνή, τ. τὸ ὅτι φωνάζει.

ايشيدنجه ἰσιτίντζε, τ. ἅμα ἤκουσε.

صوصدرمق σουστουρμάκ, τ. ποιεῖν σιωπᾶν.

قوشدى κοστή, τ. ἔτρεξε. X

كچ γκέτζ, τ. ἐξώρας.

يتشمشيدى γετισμίσιτι, τ. εἶχε φθάσει.

چاليشان τσαλισάν, τ. ὁ προσπαθῶν.

تكدير τεκτίρ, ά. τὸ ἐπιπλήττειν.

باشلادى πασλατί, τ. ἤρχισε X

الوب كيتدى, ἀλοὺπ κητ τί, τ. λαβὼν ἀπῆλθε.

صاحب σαχήπ, ά. κύριος.

مرحمة μερχάμετεν, ά. ἐξ εὐσπλαγχνίας.

ويرمكده اولديغى βερμεκτὲ ὀλτουγού, ὅπερ ἐξηκολούθει νὰ δίδῃ.

تره ياغى τερὲ γιαγή, τ. βούτυρον νωπόν.

و سائره βὲ σαϊρέ, ά. καὶ τὰ λοιπά. X

ارتق ἀρτήκ, τ. πλέον.

اشته ἰστέ, τ. ἰδού.

§ 14. قيرلانغج κηρλανγήτζ, τ. χελιδών.

هيكز χέπινιζ, τ. ὅλοι σεῖς.
طانيديغى τανητηγή, τ. ὅπερ γνωρίζει.
قوش κούς, τ. πτηνόν.
دن τέν, τ. περί.
پخ ايدهجكم πὰχς ἰτετζέγιμ, ἀ-τ. θὰ πραγματευθῶ.
اوجاق ὀτζάκ, τ. καπνοδόχη.
يانينه γιανηνά, τ. πλησίον (του).
ياخود γιαχότ, ἀ. ἤ.
صچاق σατσάκ, τ. τὸ σανίδωμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ ἄκρον τῆς στέγης, περίστεγον.
التنده ἀλτηντά, τ. ὑπό.
كوشه κιοσέ, τ. γωνία.
يوا γιουβά, τ. φωλεά.
ياپان γιαπάν, τ. ὁ κατασκευάζων.
فنالق φεναλήκ, τ. κακόν, βλάβη.
ايدلديكى ἰτιλτιγινί, τ. τὸ ὅτι ἐγένετο.
سويلنديكنى σοϊλεντιγινί, τ. τὸ νὰ λεχθῇ.
اصلا ἄσλα, ἀ. ποσῶς.
اشتمدم ἰσίτμετιμ, τ. δὲν ἤκουσα.
نه قدر νὲ κατάρ, τ. πόσον, πόσοι.
خدمت χητμέτ, ἀ. ὑπηρεσία.
بولنديغى πουλουντουγουνού, τ. ὅτι εὑρίσκεται.
بيلور πιλήρ, τ. γνωρίζει.
يالكز γιαλνήζ, τ. μόνον.
اوچاركن οὐτσάρκεν, τ. ἐνῷ πετᾷ.
ياقالاديغى, γιακαλατιγί τ. ἅπερ συλλαμβάνει.

بوجك ποτζέκι, τ. σκώληξ.
سينك σινέκι, τ. μυῖα.
تعيش ايدر τεαγιούς ἰτέρ, ἀ-τ. ζῇ.
قيشين κήσην, τ. τὸν χειμῶνα.
ترك τέρκι, ἀ. τὸ ἐγκαταλείπειν.
اوزاق οὐζάκ, τ. μακράν, μακρινός.
صيجاق σητζάκ, τ. θερμός.
برطاقم πὶρ τακίμ, τ. τινές.
مملكت μεμλεκέτ, ἀ. χώρα.
ايلك بهار ἴλκι πιχάρ, τ. ἔαρ.
ينه γίνε, τ. πάλιν.
اسكيدن ἐσκιτέν, τ. παλαιόθεν, κτλ. ياپوب براقوب تας ὁποίας κατασκευάσασα καὶ ἀφήσασα εἶχεν ἀπέλθει.
فرسخ φερσάχ, π. ὁ παρασάγγης, بيك فرسخلق ὁ ἔχων ἀπόστασιν χιλίων παρασαγγῶν.
دها ταχά, τ. ἔτι.
زياده ζιατέ, ἀ περισσότερον.
عجبا ἄτζεπα, ἀ. ἆρά γε.
يول γιόλ, τ. δρόμος.
كيم κίμ, τ. τίς.
كوستردى γκιοστερτί, τ. ἔδειξε.
قادر κατίρ, ἀ. ὁ (τὰ πάντα) δυνάμενος.
جناب حق τζενάπι χάκκ, ἡ Αὐτοῦ Ἁγιότης, ὁ Θεός.
§ 15. احسان ἰχσάν, ἀ. δώρημα.
الهى ἰλαχί, ἀ. θεϊκός.

لطيف λατίφ, ἀ. τερπνός, ὡραῖος.
حزيران χαζιράν, ἀ. Ἰούνιος.
آی ἄϊ, τ. μήν.
صباح σαπάχ, πρωΐα.
طرف ταράφ, ἀ. μέρος.
فوق العاده φεβκαλατέ, ἀ. ἔκτακτος.
لطافت λεταφέτ, ἀ. τερπνότης, ὡραιότης.
پیدا ایتمش ایدی πεϊτὰ ἰτμίσιτι, π-τ. εἶχεν ἀποκτήσει.
چچك τσιτσέκι, τ. ἄνθος.
ضیا ζιγιά, ἀ. φῶς.
(ایدی) اچمش ἀτσμὴς ἰτί, τ. εἶχον [ἀνοίξει.
قوقو κοκού, τ. ὀσμή.
هوا χαβά, ἀ. ἀτμοσφαῖρα.
تعطیر ایتمك τα'τὶρ ἰτμέκι, ἀ-τ. ἀρωματίζειν.
چیك τσίγι, τ. δρόσος.
طامله ταμλά, τ. σταγών.
الماس ἐλμάς, ἀ. ἀδάμας.
پارچه παρτσά, τ. τεμάχιον.
اوت ὄτ, τ. χόρτον.
پارلامق παρλαμάκ, τ. στίλβειν.
یپراق γιαπράκ, τ. φύλλον.
اراسنده ἀρασιντά, τ. μεταξύ.
اوشیورایدی ὀτσσύγιοριτί, τ. συνεκελάδουν.
کلبك κελεπέκι, τ. χρυσαλίς.
قونارق κοναράκ, τ. καθήμεναι, ἐφιζάνουσαι.

اوچشیورایدی οὐτσουσούγιοριτι, τ. συνίπταντο.
مبروکه μεπρσκέ, ἀ. ὄν. κύριον.
برلکده πιρλικτέ, τ. ὁμοῦ.
باغچه, π. κῆπος.
کوز γκιόζ, τ. ὀφθαλμός.
اوکنده ὀνσντέ, τ. ἔμπροσθεν.
حیران χαϊράν, ἀ. ἔκπληκτος.
باقمق πακμάκ, τ. παρατηρεῖν.
بردن بره πιρτὲν πιρέ, τ. αἴφνης.
والده‌جکم βαλιτετζιγίμ, τ. μητερίτσα μου.
بتون πσ σν, τ. ὅλα.
کوزل γκιοζέλ, τ. ὡραῖος.
یاراتدی γιαρατί, τ. ἐδημιούργησε.
اوزرنده یاشادیغمز οὐζερεντέ γιασατιγιμίζ, ἐφ' ἧς ζῶμεν.
ارض ἄρζ, ἀ. γῆ.
یعنی γιάνι, ἀ. δηλαδή.
تنویر ایدن τενεβὶρ ἰτέν, ἀ-τ. ὁ φωτίζων.
دنیا τσνγιά, ἀ. κόσμος. [τίζων.
جمله τζσμλε, ἀ. τὰ πάντα.
یوقدن γιοκτάν, τ. ἐκ τοῦ μὴ ὄντος.
وار ایدن, τ. ὁ εἰς τὸ εἶναι παραγαγών.
واجب الوجود βατζίπ-ουλ βουτζύοτ, ἀ. ὁ Θεός, ἴδ. 7.
عبادت ایتملیز ἰπατὲτ ἰτμελίγιζ, ἀ-τ. λατρείαν πρέπει νὰ κάμωμεν.
چونکی τσούνκι, τ. διότι.

احسان ايدن ἰχσὰν ἰτέν, ὁ δωρούμενος.
انجق ἄντζαχ, τ. μόνον.
§ 16. اكلنجه εἴλεντζέ, τ. διασκέδασις.
بعض دفعه πάζι τεφά, ἀ. ἐνίοτε.
هوا χαβά, ἀ. καιρός.
صغوق σογούχ, τ. ψυχρός, اولديغى وقت ὅταν ἦναι.
قيش بابا τ. ὁ γεροχειμῶνας.
عادتا ἄτετα, ἀ. συνήθως.
ارقه ἀρκά, τ. ῥάχις.
قوجه κοτζά, τ. μέγας.
عبا ἀπά, ἀ. ἐπανωφόριον ἀπὸ σαγιάκι, κ. ἀμπᾶς.
قوقولاته κουκουλέτα, τ. κουκούλα.
اولديغى حالده ὀλτουγοὺ χαλτέ, τ. ἐνῷ ὑπάρχει, ὑπαρχούσης.
طرف τάράφ, ἀ. μέρος.
قپالى καπαλή, τ. κλειστός.
اولوب ὀλούπ, τ. ὄντος.
انجق ἄντζαχ, τ. μόνον.
بورون πουρούν, τ. ῥίς.
اوج ὀὺτζ, τ. ἄκρα.
كوزوكمك γκιοζὸυκμέκ, τ. φαίνεσθαι, διακρίνεσθαι, ἐξ. φρ. διακρινομένης μόνον . . .
دكنك τεϊνέκ, τ. ῥάβδος.
طيانوب ταγιανούπ, τ. στηριζόμενος
تشبيه τεσπίχ, ἀ. τὸ παρομοιάζειν.
اكثريا, ἀ. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.
ياغمور γιαγμούρ, τ. βροχή.
قار χάρ, τ. χιών.
ياغار γιαγάρ, τ, βρέχει.
فقط φάκατ, ἀ. ὅμως.
لطافت λεταφέτ, ἀ. ὡραιότης, χάρις.
روزكار ῥουζγκιάρ, π. ἄνεμος.
اسديكى (وقت) ἐστιγί, τ. ὅταν πνέῃ.
طيشارو τησαρή, τ. ἔξω.
شدت σιττέτ, ἀ. σφοδρότης.
پارلاق, παρλάκ, τ. λάμπων.
قارشو χαρσή, τ. ἀπέναντι.
محفوظ μαχφούζ, ἀ. προφυλαγμένος.
يانى باشنده γιανὶ πασιντά, τ. πλησίον του, κυρ. ἡ πλευρά του, παρὰ τὴν κεφαλήν του.
برادر πιρατέρ, π. ἀδελφός.
همشيره χεμσιρέ, ἀ. ἀδελφή.
خوش χός, π. εὐάρεστος.
صميميه σαμιμιγέ, ἀ. εἰλικρινής.
بيوك پدر πὸυγιὸυκ πετέρ, πάππος.
كچمش γκετσμίς, τ. ὁ παρελθών.
زمان ζεμάν, ἀ. χρόνος.
حكايه χικιαγέ, ἀ. διήγημα.
نقل νάχλ, ἀ. διήγησις.
برنجى چيقديغى πιριντζὶ τσικτιγινί, τὸ ὅτι ἐξήρχετο πρῶτος.
مكافات μουκιαφάτ, ἀ. ἀμοιβή, βραβεῖον.
المق ἀλμάκ, τ. λαμβάνειν.
دقيقه τακηκά, ἀ. λεπτόν, στιγμή

نه قدر νὲ κατάρ, τ. πόσον.
طاتلى τατλή, τ. γλυκύς.
انسان ἰνσάν, ἀ. (ὁ)ἄνθρωπος.
بر πὲρ, π. ἐν.
حيات χαϊάτ, ἀ. ζωή.
اولدقجه ὀλτούκτζα, τ. ἐνόσῳ εἶναι.
مسكن μεσκέν, ἀ. κατοικία.
پدرى πετερί, π. πατρικός.
كمال اشتياق κεμάλι ἰστιγιάκ, ἀ. τὸ ἐντελὲς τοῦ πόθου = μέγας πόθος.
تخطر τεχαττούρ, ἀ. τὸ ἀναμιμνήσκεσθαι.
عائله αϊλέ, ἀ. οἰκογένεια.
زياده سيله ζιατεσὶ ιλέ, περισσῶς, μεγάλως.
برى برينى πιρὶ πιρινί, τ. ἀλλήλους.
سودكلرى σεβτικλερί, ὅτι ἀγαπῶσι.
حس χίσς, ἀ. τὸ αἰσθάνεσθαι, حس اولنور γίνεται αἰσθητόν.
§ 17. پارلاق παρλάκ, τ. στίλβων.
توى τούϊ, τ. θρίξ, πτερόν.
تنوير ايدر τενβὶρ ἰτέρ, ἀ-τ. φωτίζει=τέρπει.
لطيف λατίφ, ἀ. εὐχάριστος, γλυκύς.
موسيقى μουσική, τ. μουσική.
قولاق κουλάκ, τ. οὖς.
لذتياب λεζετγιάπ, ἀ-π. ὁ εὑρίσκων ἡδονήν, τέρψιν, لذتياب ايدر ποιεῖ τερπόμενον=τέρπει.
لكن λάκιν, ἀ. ἀλλά.

يالكز γιαλῃνήζ, τ. μόνον.
بو صورتله πού σουρέτλε, τ. οὕτως.
خشنود ايدك χοσνὸτ, π-τ. εὐχαριστεῖν.
اكتفا ايتمز ἰκτιφὰ ἰτμέζ, ἀ-τ. δὲν ἀρκεῖται.
فوق العاده φέβκα-λ ατέ, ἀ. ἔκτακτος.
فائده φαϊτέ, ἀ. ὠφέλεια.
ازجمله ἐζτζούμλε, π-ἀ. πρὸ πάντων.
ميوه μεϊβέ, π. καρπός.
تارلا ταρλά, τ. ἀγρός.
حمايه χιμαγέ, ἀ. προστασία.
انلرسز ἀνλαρσήζ, τ. χωρὶς αὐτά.
محصولات μαχσουλάτ, ἀ. προϊόντα.
لذيذ λεζίζ, ἀ. γλυκύς.
قسمن κήσμεν, ἀ. ἐν μέρει.
بوجك πότζέκι, τ. σκώληξ.
طرفندن ταραφηντάν, τ. ὑπό.
محو ايديلور μάχβ ἰτιλίρ, ἀ-τ. καταστρέφεται.
كلكز γκέλινιζ, τ. ἔλθετε.
سويملى σεβιμλί, τ. χαρίεις.
قوشجغز κουστζηγάζ, τ. πτηνάριον (προσφιλές).
اقامتكاه ἰκαμετγκιάχ, ἀ-π. κατοικία.
شنلنديركز σενλεντίρινιζ, τ. φαιδρύνατε.
صدا σατά, ἀ. φωνή.
دلشاد ايديكز τιλσὰτ ἴτινιζ, π-τ. φαιδροὺς ποιήσατε, τέρψατε.

§ 18. یوا γιουβά, τ. φωλεά.
گچن گون γκετσὲν γκιὸν, τ. προχθές.
گزینورایكن γκεζινίριχεν, τ. ἐνῷ περιεπάτουν.
اوفاق οὐφάκ, τ. μικρός.
گلدیكنی γκελτιγινί, τ. τὸ ὅτι ἤρχετο.
طوغری τογρού, τ. κατ' εὐθεῖαν.
یپراق γιαπράκ, τ. φύλλον.
آراسنده ἀρασιντά, τ. μεταξύ.
گیزلی γκιζλί τ. κεκρυμμένος.
عدد ἀτέτ, ἀ. ἀριθμός, τὸν ἀριθμόν.
سقا σακά, τ. καρδερίνα.
یاورو γιαβρή, τ. νεοσσός.
حاوی χαβί, ἀ. περιέχων.
یاقلاشدیغمده γιακλασtηγημτά, τ. ὅτε ἐπλησίασα.
اوچدی οὐτσtού, τ. ἐπέταξεν.
اطرافی ἐτραφή, τ. τὸ τριγυρινόν του.
صاری σαρή, τ. κίτρινος.
غاغه γάγκα, τ. ράμφος.
اچارق ἀτσαράκ, τ. ἀνοίγοντα.
یاپمقده اولان γιαπμακτὰ ὀλάν, τ. τὰ ὁποῖα ἐξηκολούθουν νὰ κάμνουν τὸ . . . [νῶντα.
قارنلری اج χαρηνλαρὴ ἄτζ, τ. πεινῶντα.
گوره بیلدم γκιορεπιλτίμ, τ. ἠδυνήθην νὰ ἴδω.
چیقارمق τσικαρμάκ, τ. ἐκβάλλειν.
تأمین τε'εμίν, ἀ. τὸ θαρρύνειν, τὸ καθησυχάζειν.
وظیفه βαζηφέ, ἀ. καθῆκον.
اجرا ἰτζρά, ἀ. τὸ ἐκτελεῖν.
براقهرق πρακαράκ, τ. ἀφήσας.
اورادن ὀρατάν, τ. ἐκεῖθεν.
صاوشدم σαβουσtούμ, τ. ἀπεμακρύνθην, ἔφυγον.
هیچ χίτς, τ. ποσῶς.
گورنمیور γκιοζῦκμεγιορ, τ. δὲν φαίνονται.
قناد χανάτ, τ. πτέρυξ.
قوت κουββέτ, ἀ. δύναμις.
حس χίς, ἀ. τὸ αἰσθάνεσθαι.
دائمی ταϊμί, ἀ. παντοτινός, دائمی صورتده διὰ παντός.
ترك τέρκι, ἀ. τὸ ἐγκαταλείπειν.
خیرسزلر ! χαϊρσηζλάρ, τ. ὦ τὰ ἀγνώμονα !
هله χέλε, τ. πρὸ πάντων.
انشا ἰνσά, ἀ. κατασκευή, انشاسندکی ὁ ἐν τῇ κατασκευῇ αὐτοῦ.
لطافت λεταφέτ, ἀ. χάρις, κομψότης.
صنعت σαν'άτ, ἀ. τέχνη.
مهارت μεχαρέτ, ἀ. ἐπιτηδειότης.
نوع νεβ', ἀ. εἶδος.
دوكنتی τοκιὸντϋ, τ. ἐρριμμένα πράγματα, χυμένα.
قیل κήλ, τ. θρίξ.
یوصون γιουσούν, τ. βρύον.
اوت ὅτ, τ. χόρτον.
صمان σαμάν, τ. ἄχυρον.
پارچه παρτσά, τ. τεμάχιον.

نباتات νεπατάτ, ἀ. φυτά.
الياف ἐλγιάφ, ἀ. ἶνες.
يارّيان γιαραγιάν, τ. ὁ χρησιμεύων.
مالزمه μαλέζεμε, ἀ. πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον· τὰ χρειώδη, τὸ ἀναγκαιοῦν ὑλικόν.
هپسى χέπσι, τ. ὅλα αὐτά.
تدبير τετπίρ, ἀ. τρόπος, προνοητικός, (ايدلشدر) تركيب τερκίπ, συνηρμόσθησαν.
دقت ايله ἐπιμελῶς.
اجرا ايدلشدر ἰτζρὰ ἰτιλμίστιρ, ἀ-τ. ἐξετελέσθησαν.
پنچه πεντσέ, π. ὄνυξ, ποὺς τῶν πτηνῶν.
دن بشقه τὲν πισκά, τ. ἐκτός.
آلت ἀλέτ, ἀ. ὄργανον.
اولمديغى حالده ὀλματηγῆ χαλτέ, τ. καίτοι μὴ ὄντος (αὐτῷ), καίτοι μὴ ἔχον.
قابل انحنا καπίλι ἰνχινά, ἀ. ἐπιδεκτικὸς κάμψεως, εὔκαμπτος.
دال τάλ, τ. κλών.
يكديكر γεκτίγκερ, π. ἀλλήλοι.
برلشديرمك πιρλεστιρμέκ, τ. συνενοῦν.
انهدام ἰνχιτάμ, ἀ. κατάπτωσις.
اولهبيلەجك ὀλαπιλετζέκ, τὸ δυνηθησόμενον γενέσθαι.
درلو τουρλού, τ. εἶδος.
بنا πινά, ἀ. οἰκοδομή.
متانت μετανέτ, ἀ. στερεότης.

موفق μουβαφφάκ, ἀ. κατορθόνων.
نه قدر νὲ κατάρ, τ. ὅση.
بورا πόρα, τ. τρικυμία.
چيقسه τσηκσά, τ. καὶ ἂν ἐκραγῇ.
روزكار ῥουζγκιάρ, π. ἄνεμος.
اسمك ἐσμέκ, τ. πνέειν.
ير γιέρ, τ. θέσις.
چكينمز τσεκινμέζ, τ. δὲν ἀποσύρεται, δὲν ἐκφεύγει.
آلت ἄλτ, τ. ὑπό.
ياتمق γιατμάκ, τ. κοιμᾶσθαι.
§ 19. ارى ἀρή, τ. μέλισσα.
حسن مثال χούσνι μισάλ, ἀ. τὸ ὡραῖον τοῦ παραδείγματος=τὸ καλὸν παράδειγμα.
اصلا ἄσλα, ἀ. πόσως.
هيچ بر وقت χὶτς πὶρ βακήτ, τ. οὐδέποτε.
ايشسز ἰσσίζ, τ. ἄεργος.
طورماز τουρμάζ, τ. δὲν μένουσι.
اقدام ἰκτάμ, ἀ. προσπάθεια.
تام τάμ, ἀ. ἐντελής.
وظيفه βαζιφέ, ἀ. καθῆκον.
ايفا ἰφά, ἀ. ἐκπλήρωσις.
طلوع τουλού', ἀ. ἀνατολή.
غروب γουρούπ, ἀ. δύσις.
قدر κατάρ, τ. ἕως.
قوان κοββάν, τ. κυψέλη.
ايچنده ἰτσιντέ, τ. ἐντός.
حركت χαρεκέτ, ἀ. τὸ κινεῖσθαι, τὸ ἐργάζεσθαι.

سعی σάϊ, ά. προσπάθεια.
یوزلرجه γιὄζλέρτζε, τ. κατὰ ἑκατοστύας.
مواد μέβάτ, ά. πράγματα, ὕλαι.
لازمه λιαζιμέ, ά. ἀναγκαιοῦντα.
حامل χαμίλ, ά. κομιστής, φέρων,
حامل اولدقلری حالده φέρουσαι.
قارشولایارق καρσουλαγιαράκ, τ. συναντῶσαι.
قیر κήρ, τ. ἐξοχή.
کومه κιὄμέ, τ. σμῆνος.
یاشار γιασάρ, τ. ζῶσι.
آری بکی ἀρὴ πεΐ, βασίλισσα τῶν μελισσῶν.
دنیلن τινιλέν, τ. ἡ ὀνομαζομένη.
تحت τάχτ, ά. ὑπό.
اطاعت ἰταάτ, ά. ὑποταγή.
جثه τζὄσσέ, ά. σῶμα.
اوزون οὐζούν, τ. μακρύς.
اعمار ἰμάρ, ά. τὸ κατοικίζειν.
تشکیل τεσκίλ, ά. τὸ σχηματίζειν.
یکی γενί, τ. νέος.
ترک τέρκι, ά. τὸ ἐγκαταλείπειν.
کنج γκέντς, τ. νέος τὴν ἡλικίαν.
سورو σὄρὄ, τ. ἀγέλη, σωρός.
اکثریا ἔκσεριγια, ά. συνήθως.
زراع ζουρά', ά. γεωργοί.
فوق العاده φέβκα-λ ἀτέ, ά. ἔκτακτος, μέγιστος.
مهارت μεχαρέτ, ά. ἐπιτηδειότης.
قالدیروب καλτηρήπ, τ. αἴροντες.
وضع βάζ', ά. τὸ θέτειν.
§ 20. اجسام ἐτζσάμ, ά. σώματα.
احوال ἀχβάλ, ά. ἰδιότητες.
موالید μεβαλίτ, ά. στοιχεῖα τῆς [φύσεως
ثلاثه σελασέ, ά. τρία.
حواس χαβάς, ά. αἰσθήσεις.
چارپان τσαρπάν, τ. ὁ προσκρούων, ὁ προσβάλλων.
علی العموم ἄλε-λ οὐμούμ, ά. ἐν γέ- [νει.
جسم τζίσμ, ά. σῶμα.
نام νάμ, π. ὄνομα.
ویریلور βιριλίρ, τ. δίδεται.
بناءً علیه πινάεν ἀλέϊχ, ά. οἰκοδομικῶς ἐπὶ τούτου = ὅθεν, κατ' ἀκολουθίαν.
نبات νεπάτ, ά. φυτόν.
طاش τάς, τ. λίθος.
صو σού, τ. ὕδωρ.
هوا χαβά, τ. ἀήρ.
حق χάττα, ά ὡς καί.
توز τόζ, τ. κόνις.
دانه τανέ, π. κόκκος.
بیله πιλέ, τ. ἀκόμη.
بالجمله πὶ-λ τζούμλε, ά. ἐν συνόλῳ, ὅλα.
مختلف μουχτελίφ, ά. διάφορος.
حال χάλ, ά. κατάστασις, ἰδιότης.
صلب σούλπ, ά. σκληρός.
مایع μαΐ, ά. ῥευστός.

زيتون ياغى ζεϊτοὺν γιαγή, τ. ἐλαιόλαδον.
شروب σὑρόπ. π. σιρόπιον.
غاز γάζ, τ. ἀέριον.
تنفس ايتكده اولديغمز τενεφφὑς ἰτμεκτὲ ὀλτουγουμούζ, ἀ-τ. ὃν διατελοῦμεν ἀναπνέοντες.
ير γιέρ, τ. γῆ.
يوز γιὑζ, τ. πρόσωπον.
موجود μεϐτζούτ, ἀ. ὑπάρχων:
اشيا ἐσγιά, ἀ ἀντικείμενα.
تعبير اولنور τα'πὶρ ὀλουνούρ, ἀ-τ. ὀνομαζόμενος.
صنف σηνήφ, ἀ. τάξις.
ايريرلر αϊρηρλάρ, τ. χωρίζουσι, διαιροῦσι.
جانلى τζανλή, τ. ἔμψυχος. [ροῦσι.
طوغان τογάν, τ. ὁ γεννώμενος.
اولن ὀλέν, τ. ὁ θνήσκων.
قيملدانان κημηλτανάν, τ. ὁ κινούμενος.
تشكيل ايدر τεσκὶλ ἰτέρ, ἀ-τ. ἀποτελοῦσι.
اوت ὄτ, τ. χόρτον. [τελοῦσι.
چيقان τσικάν, τ. ὁ φυόμενος.
پيوين πὑγιὑγέν, ἀ. ὁ αὐξάνων.
قورويان κουρουγιάν, τ. ὁ ξηραινόμενος. [λάσσων.
دكشميين τεγίσμεγεν, τ. ὁ μὴ ἀλλάσσων.
ارزو ἀρζού, π. ἐπιθυμία, ἐξ. φρ. οἵτινες δὲν ἔχουσιν ἐπιθυμίας.
قوم κούμ, τ. ἄμμος.

معدنيات μα'τενιγιάτ, ἀ. μέταλλα.
ياحود γιάχοτ, τ. ἤ.
جمادات τζεματάτ, ἀ. ἄψυχα ἀντικείμενα.
تاريخ ταρίχ, ἀ. ἱστορία. [κείμενα.
طبيعى ταπιί, ἀ. φυσικός.
فن φένν, ἀ. ἐπιστήμη.
مبنى عليه μεπνὶ ἀλέϊχ, ἀ. τὸ ἐφ' οὗ τις ἐστήριχται = τὸ θέμα, τὸ ὑποκείμενον.
§ 21. طوغريلق τογρουλούκ, τ. εὐθύτης, τιμιότης.
ممش μεμίς, τ. ὄν. κύριον.
اسم ἴσμ, ἀ. ὄνομα, ἐξ. ὀνόματι.
كويلو κιοϊλὑ, τ. χωρικός.
اويله ὀϊλέ, τ. τοιοῦτος.
صفوت σαφϐέτ, ἀ. ἁγνότης, εἰλικρίνεια.
قلب κάλπ, ἀ. καρδία. [κρίνεια.
مالك μαλίκι, ἀ. ἔχων.
كه κί, τ. ὥστε.
كمسه κίμσε, τ. οὐδείς.
زيان ζιγιάν, π. ζημία, βλάϐη.
طوقنمسنى τοκουνμασηνή, τ. τὸ νὰ ἐγγίσῃ, ἐξ. τὸ νὰ βλάψῃ.
ايستمز ايدى ἰστεμὲζ ἰτί, δὲν ἤθελε.
مرقوم μερκούμ, ἀ: ὁ ῥηθείς. x
قومشو κομσού, τ. γείτων.
جزوى τζὑζὑί, ἀ. ὀλίγος, μικρός.
بورج πόρτζ, τ. χρέος.
ويره ميه رك βιρέμεγιερεκ, μὴ δυνάμενος νὰ δώσῃ.

نهایت νιχαγέτ, ἀ. ἐπὶ τέλους.
قالمق χαλμάχ, τ. μένειν.
بسلمك πεσλεμέκ, τ. τρέφειν.
مقابل μουκαπίλ, ἀ. ἀπέναντι.
ترك τέρκι, ἀ. τὸ παραχωρεῖν.
بو صورتله πού σουρέτλε, οὕτως.
نقل νάκλ, ἀ. τὸ μεταφέρειν.
آچیق ἀτσήχ, τ. ἀνοικτός.
ایرته ἰρτέ, τ. ἐπιοῦσα.
بر πέρ, π. κατά, συμφώνως.
معتاد μουʼτάτ, ἀ. τὸ εἰωθός, συνήθεια.
یومورطلامق γιουμουρταλαμάχ, τ. τίκτειν ᾠά.
کومس κιουμές, τ. ὀρνιθῶν.
صره σηρά, τ. περίστασις, καιρός.
سوکیلو σεβγκιλί, τ. ἀγαπητός.
سس σές, τ. φωνή. [σεν.
ایشیدنجه ἰσιτίντζε, τ. καθὼς ἤκου-
همان χέμαν, π. ἀμέσως.
آلت ἄλτ, τ. ὑπό.
یوقلایارق γιοχλαγιαράχ, τ. ἐρευ-
یکی γενί, τ. νεωστί. |νῶν.
کوردیکی کبی γκιόρτουγου γκιπί, τ. καθὼς εἶδε.
سوینج σεβίντζ, τ. χαρά.
چارپارق τσαρπαράχ, τ. κτυπῶν, ἐξ. φρ. χειροκροτῶν.
تازه ταζέ, τ. νωπός.
شمدی σίμτι, τ. τώρα.

کلوبده .... کورنجه κελουπτε .... γκιορουντζε, καθὼς ἔλθῃ καὶ
کیم بیلور κὶμ πιλίρ, τίς οἶδε. [ἴδῃ.
سوینه جك σεβινετζέκ, τ. χαρήσεται.
پیشیرمك πισιρμέκ, τ. ψήνειν.
یمك γιμέκ, τ. τρώγειν.
دیه τεγί, ἀντὶ دیوب λέγων.
بونك اوزرینه πουνοὺν ουζερινέ, ἐπὶ τούτῳ, ἐπὶ τούτοις.
ایشتمش اولدیغی ἰσιτμὶς ὀλτουγού, ἥνπερ εἶχεν ἀκούσει.
نصیحت νασηχάτ, ἀ. συμβουλή.
فکر φίκιρ, ἀ. νοῦς, ἐνθύμησις.
اما ἐμμά, ἀ. ἀλλά.
البتّه ἐλπέττε, ἀ. βεβαίως.
عائد αΐτ, ἀ. ἀνήκων.
کچن کون γκετσὲν γκιουν, τ. προ-
صاحب σαχήπ, ἀ. κύριος. [χθές.
معلوم μαʼλιούμ, ἀ. γνωστός.
تسلیم τεσλίμ, ἀ. τὸ παραδίδειν.
اویله ایسه ὀιλὲ ἰσέ, ἐὰν οὕτως ἔχῃ, λοιπόν.
عودت ἀβτέτ, ἀ. ἐπιστροφή.
بکلمکسزین πεκλέμεκσιζιν, τ. χωρὶς νὰ περιμείνω.
کوتورمك γκιοτουρμέκ, τ. ἀπάγειν.
ایسه ἰσέ, τ. δέ.
حال χάλ, τ. διαγωγή.
درجه τερετζέ, ἀ. βαθμός.
ممنون μεμνούν, ἀ. εὐχαριστημένος.

آفرین ἀφερίν, κ. ἄφεριν, π. εὖγε.
اوغل ὀγούλ, τ. υἱός.
همده ... هم χέμ ... χέμτε, π. καί ... καί.
كندوسنه κεντισινέ, τ. εἰς αὐτὸν (τὸν μεμίς).
بخش πάχς, π. τὸ χαρίζειν.
جیب τζεϊπ, ἀ. θυλάκιον.
یمش γεμίς, τ. ὀπώρα.
طولدرمق τολτουρμάκ, τ. πληροῦν.
سویندرمك σεβιντιρμέκ, τ. χαροποιεῖν. [τούς.
بویلهلری ποϊλελερί, τ. τοὺς τοιού-
دنیا τόνγιά, ἀ. ὁ ἐδῶ κόσμος, ἡ παροῦσα ζωή.
آخرت ἀχρέτ, ἀ. ἡ μέλλουσα ζωή.
فیضیاب φεϊζγιάπ, π. τυγχάνων προόδου, προκόπτων.
§ 22. تر τέρ, τ. ἱδρώς.
ترلی τερλί, τ. ἱδρωμένος.
صغوق σογούκ, τ. ψυχρός.
ایچمهیکز ἴτσμεγινιζ, τ. μὴ πίνη- [τε.
یاز γιάζ, τ. θέρος.
صیجاق σητζάκ, τ. θερμός.
ایشلیور ایمش ἰσλέγιορι μίς, τ. λέγεται ὅτι εἰργάζετο.
وجود βουτζούτ, ἀ. σῶμα.
چیقمق τσηκμάκ, τ. ἐξέρχεσθαι.
آلن ἀλήν, τ. μέτωπον.
سیل σεΐλ, ἀ. χείμαρρος.
آقمق ἀκμάκ, τ. ῥέειν. [ψα.
حرارت χαρα ρέτ, ἀ. θερμότης, δί-
اولمك ὀλμέκ, τ. ἀποθνήσκειν.
درحال τέρ-ἀχάλ, π. ἀμέσως.
میشه μισέ, τ. δρῦς.
كولكه γκιολγκέ, τ. σκιά.
قیا καγιά, τ. βράχος.
ارا ἀρά, τ. μεταξύ.
پیکار πινάρ, τ. πηγή.
كوزی ایلشمش γκιοζιὸ ἰλισμίς, τ. τὸ μάτι του ἤγγισε=παρετήρησε.
هرنه قدر χὲρ νὲ κατάρ, ὅσον καὶ ἄν.
انسان ἰνσάν, ἀ. (ὁ) ἄνθρωπος.
ایچمهملیدر ἴτσμεμελιτιρ, τ. δὲν πρέπει νὰ πίνῃ.
دینلدیکی τινιλτιγινί, τ. τὸ νὰ λέγηται.
صوسزلق σουζουζλούκ, τ. δίψα.
بر درلو πὶρ τουρλού, τ. κατ' οὐδένα τρόπον.
طیانهمیوب ταγιανάμαγιουπ, τ. μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀντίσχῃ.
بوز πούζ, τ. πάγος.
خیلیجه χάϊλιτζε, τ. ἀρκετά, πολύ.
آن ἄν, ἀ. στιγμή.
درمه τιτρμέ, τ. τρόμος, τρεμούλα.
الدرق ἀλαράκ, τ. καταλαβόντος.
كوچ γκιὸτζ, τ. δύσκολος كوج حال ایله μόλις καὶ μετὰ βίας.
زواللی ζέβαλλη, τ. ταλαίπωρος.

تهلكهلى τεχλικελί, τ. ἐπικίνδυνος.
حما χουμά, ἀ. πυρετός.
خستەلك χασταλήκ, τ. ἀσθένεια.
اوغرامش ὀγραμήσ, τ. περιέπεσε.
ياتديغى يرده γιαττηγή γερτέ, εἰς τὸ μέρος, ἔνθα κατέκειτο.
كندى كنديته κεντὶ κεντινέ, τ. αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτόν.
بو درجه πού τερετζέ, τ-ἀ. εἰς τόσον βαθμόν.
تأثيرلى τε᾽εσιρλί τ. δραστικός.
زهر ζεχίρ, π. δηλητήριον.
حاوى χαβί, ἀ. περιέχων.
اومارديى οὐμάρητη, τ. ἤλπιζεν.
سوز σόζ, τ. λόγος.
ايشيدن ἰσιτέν, τ. ὁ ἀκούων.
جواب τζεβάπ, ἀ. ἀπάντησις.
اولرق ὀλαράκ, τ. ὡς.
سبب σεπέπ, ἀ. αἰτία.
عقللى ἀκηλλή, τ. φρόνιμος.
تجربەلى τετζριπελί, τ. πεπειραμένος.
نصيحت νασηχάτ, ἀ. συμβουλή.
هر وقت χὲρ βακήτ, π-ἀ. πάντοτε.
ديكلهمك τινλεμέκ, τ. ἀκούειν.
اولسون ὀλσούν, τ. ἔστω.
§ 23. طوغريلق τογρουλούκ, τ. τιμιότης, εὐθύτης.
ولى βελί, ἀ. ὄν. κύριον.
كومورجى κιὸμὄρτζὄ, τ. ἀνθρακεύς.
ديپ τίπ, τ. πυθμήν, ῥίζα.
اوطوروب ὀτουρούπ, τ. καθίσας.
ايچنى چكه چكه هونكور هونكور ἰτσινὶ τσεκὲ τσεκὲ χὄνκιὄρ χὄνκιὄρ. τ. μετὰ λυγμῶν, ὀδυνηρῶς.
اغلامق ἀγλαμάκ, τ. κλαίειν.
تميزجه τεμιζτζέ, τ. πολὺ καθαρῶς, κ. παστρικαύτσικα.
كيينمش γκιγινμίς, τ. ἐνδεδυμένος.
اولديغى حالده ἐνῷ ἦτο, ὤν.
اورادن ὄραταν, τ. ἐκεῖθεν.
كچن γκετσέν, τ. ὁ διερχόμενος.
آوجى ἀβτζή, τ. κυνηγός.
كورەرك γκιορερέκ, τ. βλέπων.
مراق μεράκ, τ. περιέργεια, مراق ايتمش μερὰκ ἰτμίς, ἐκινήθη ἡ περιέργειά του.
نيچون νίτσὄν, νίτσην, τ. διατί.
دى τεγί, τ. λέγων.
صورمق σορμάκ, τ. ἐρωτᾶν.
آه ἄχ, τ. ἄχ!
افندم ἐφένὶιμ, τ. κύριέ μου.
شهر σέχρ, π. πόλις.
اجزاجى ἐτζζατζή, τ. φαρμακοποιός.
بورج πόρτζ, τ. χρέος.
يول γιόλ, τ. ὁδός.
كلور ايكن γκελὶρ ἰκέν, ἐνῷ ἠρχόμην
كيسه κισέ, τ. βαλλάντιον.
جيب τζέϊπ, ἀ. θυλάκιον.
دوشورمشم τουσουρμὄσὄμ, τ. ἀφῆκα νὰ παραπέσῃ, ἔχασα.

ایشیدر ایشتمز ἰσιτὶρ ἰσιτμέζ, τ. ἀκούει δὲν ἀκούει = μόλις ἤκουσε.
آلتون ἀλτούν, τ. χρυσοῦν νόμισμα, κ. φλωρίον.
کوریلور γκιορὑλὑρ, τ. ὁρᾶται, ἐξ φρ. ἓν βαλλάντιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρετηρεῖτο ὅτι ὑπῆρχον μερικὰ φλωρία.
چیقاروب τσηκαρούπ, τ. ἐξαγαγών.
کوستره‌رك γκιοστερερέκι, τ. δεικνύων.
غائب ایتدیكك γαὶπ ἰττιγίν, ἀ-τ. ὅπερ ἀπώλεσας.
خیر χάϊρ, τ. οὐχί.
اسكی ἐσκί, τ. παλαιός.
طانییوب τανηγιούπ, τ. (ἀνα)γνωρίσας.
سوینه‌رك σεβινερέκι, χαίρων.
اوت ἔβετ, τ. μάλιστα.
تاكندیسی τὰ γκεντισί, τ. ἀκριβῶς τὸ ἴδιον εἶναι.
درحال τὲρ χάλ, π. ἀμέσως.
ناموسلی ναμουσλή, τ. τίμιος.
تربیه‌لی. τ. ὁ μὲ ἀγωγήν, ἠθικός.
آكلادیغمدن ἀνλατηγημτάν, τ. ἐπειδὴ ἐνόησα.
برابر περαπέρ, τ. ὁμοῦ.
هدیه χετιγέ, ἀ. δῶρον.
هریرده χὲρ γιερτέ, πανταχοῦ.
بختیار παχτγιάρ, π. εὐτυχής.

§ 24. انسانیت ἰνσανιγέτ, ἀ. φιλανθρωπία.
اوزاق οὐζάκ, τ. μακρυνός.
اطه ἀτά, τ. νῆσος.
جمیل τζεμίλ, κύρ. ὄνομα.
اركك ἐρκέκ, τ. ἄρρεν.
قیز κήζ, τ. κόρη.
قرداش χαρτάς, κυρ. قرنداش χαρηντάς, ὁμομήτριος, ἀδελφός.
(ایدی) كچیررلر γκετσιριρλέρ, τ. διήρχοντο.
ال ἔλ, τ. χείρ, ἐξ. φρ. ὅσον ἤρχετο ἀπὸ τὸ χέρι των = ὅσον ἠδύναντο.
ایلك ἐγιλίκ, τ. τὸ καλόν.
استرلر ایدی ἰστερλὲρ ἰτί, τ. ἤθελον.
اقامتگاه ἰκάμετγκιάχ, π. κατοικία.
اطرافی اغاجلی بر محل, μέρος περιστοιχούμενον ἀπὸ δένδρα, κυρ. οὗ τὰ πέριξ ἦσαν δενδρώδη.
اوفاق تفك οὐφὰκ τεφέκι, τ. ποικίλα διάφορα μικρὰ πράγματα.
چارشو τσαρσού. κ. τσαρσή, π. ἀγορά.
كیتدیكی بر كون γκιττιγὶ πὶρ γκιὑν, ἡμέραν τινά, καθ' ἣν ἀπῆλθε.
التنه ἀλτηνά, τ. ὑπό.
زنجیه ζεντζιγέ, ἀ. δούλη.
قدید κατίτ, ἀ σκελετός.
ضعیف ζαΐφ, ἀ. ἰσχνός.
لباس λιπάς, ἀ. ἔνδυμα.

اولاراق ὀλαράκ, τ. ὡς.
يرتيق پرتيق γιρτήκ πηρτήκ, τ. ξεσχισμένον, κουρελιασμένον, ῥακῶδες.
كوملك γκιομλέκ, τ. ὑποκάμισον.
تشكيل τεσκίλ, ἀ. τὸ ἀποτελεῖν.
اوكلن οϊλέν, τ. μεσημβρία.
طعام ταάμ, ἀ. φαγητόν.
حاضرلامق χαζηρλαμάκ, τ. ἑτοιμάζειν.
قپانارق καπαναράκ, τ. προσπίπτουσα.
قادين κατήν, τ. γυνή.
مرحمت μερχαμέτ, ἀ. εὐσπλαγχνία.
اجلق ατσλήκ, τ. πεῖνα.
يارى اولو γιαρή ὀλύ, τ. ἡμιθανής.
قردى λακηρτή, τ. ὁμιλία. X
اثنا ἐσνά, ἀ. κατά (χρον.).
قيرباج κηρπάτζ, τ. μάστιξ.
ييمش اولديغى γιεμὶς ὀλτουγού, τ. ὅπερ εἶχε φάγει, ἤτοι ὑποστῇ.
طياق ταγιάκ, τ. ῥαβδισμός.
حاصل اوله χασὴλ ὀλμά, ἀ-τ. τὸ προελθόν, ἀποτέλεσμα.
درين τερίν, τ. βαθύς.
اغر ἀγήρ, τ. βαρύς, صورت σουρέτ, ἀ. τρόπος, ἐξ. λίαν βαθέως καὶ βαρέως.
يارەلى برلى γιαραλὴ περελί, τ. ὁ φέρων πληγὰς καὶ μώλωπας, τετραυματισμένος. X

وجود βουτζούτ, ἀ. σῶμα.
وجه βέτζχ, ἀ. τρόπος.
كوردككز وجهله γκιορτϋγιϋνϋζ βέτζχιλε, ὡς βλέπετε.
اولدررجسنه ὀλτϋρϋρτζεσινέ, τ. εἰς βαθμὸν τοῦ νὰ φονεύσῃ=θανασίμως.
دوكمش اولان τοϊμϋς ὀλάν, ὅστις ἔχει δείρει.
افندى ἐφέντη, τ. ὁ κύριος ὑπηρέτου.
قاچمق κατσμάκ, τ. φεύγειν.
آجيارق ἀτζηγιαράκ, τ. οἰκτίρουσα, λυπουμένη.
اوكنه ὀνϋνέ, τ. ἔμπροσθέν της.
قويارق κογιαράκ, τ. θέτουσα.
مستريح اول μϋστερὶχ ὄλ, ἀ-τ. ἥσυχος ἔσω, θάρρει.
يى γί, γέ, τ. φάγε.
خطاب χητάπ, ἀ. τὸ ἀπευθύνειν τὸν λόγον.
آز ἄζ, τ. ὀλίγος.
ظرفنده ζαρφηντά, τ. ἐντός.
توكتمك τϋκετμέκ, τ. τὸ ἐξαντλεῖν, τὸ τελειόνειν.
قارنك طويديغى καρνηνὴν τοϊτουγουνού, ὅτι ἐπλήσθη ἡ κοιλία της, ἐχόρτασεν.
عفو ἄφβ, ἀ. συγχώρησις. X
طلب ταλέπ, ἀ. τὸ ζητεῖν.
كتورورميسن γκετιρίρμισιν, τ. φέρεις;

اللّه عمرلر ويرسون ἀλλὰχ ὀμὀρλὲρ βιρσίν, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δώσῃ ζωήν, νὰ σᾶς πολυετῇ.
هرنره يه χὲρ νέρεγιε, τ. ὅπου κἂν.
اورايه ὄραγια, τ. ἐκεῖ.
رجا ῥετζά, ἀ. παράκλησις.
طاغ τάγ, τ. βουνόν.
بر خيلى πὶρ χάϊλι, τ. ἀρκετά, πολύ.
يول γιόλ, τ. δρόμος.
يورومك γιὀρὀμέκ, τ. ὁδεύειν.
مائى μαΐ, ἀ. κυανοῦς.
نهر νέχρ, ἀ. ποταμός.
قيه κηγιή, τ. ὄχθη.
چايرلق τσαηρλήκ, τ. λειμών.
چمنلك τσεμενλίκι, τ. τόπος χλοώδης, λειμών.
آغز ἀγήζ, τ. στόμα.
كزنمك γκεζινμέκ, τ. περιδιαβάζειν.
طوتمق τουτμάκ, τ. κρατεῖν
يانيه γιανηνά, τ. πλησίον.
مؤثر μὀεσίρ, ἀ. συγκινητικός.
سس σές, τ. φωνή.
بر قاچ πὶρ κάτς, τ. μερικά.
آدم ἀτήμ, τ. βῆμα.
ارقه ἀρκά, τ. ὄπισθεν.
طورمق τουρμάκ, τ. ἵστασθαι.
جاريه τζαριγέ, π. δούλη.
قباحت καπαχάτ, ἀ. σφάλμα, πταῖσμα.
نياز νιγιάζ, π. παράκλησις.
اولا ἔββελα, ἀ. κατὰ πρῶτον.
اسكيجه كيينمش ἐσκιτζὲ γκιγινμίς, τ. ὀλίγον παλαιὰ ἐνδεδυμένα.
يوز γιὀζ, τ. πρόσωπον.
بيله πιλέ, τ. οὐδὲν κἄν.
شرين σιρίν, π. γλυκύς.
صدا σατά, ἀ. φωνή.
كوك γκιόκι, τ. οὐρανός.
آچهرق ἀτσαράκ, π. ἀνοίγων.
اشارت ἰσαρέτ, ἀ. σημεῖον, νεῦμα.
لازم كلن λιαζὶμ γκελέν, ἀ-τ. ὁ ἀπαιτούμενος.
تشكر τεσεκκιὀρ, ἀ. εὐχαριστία.
ايفا ἰφά, ἀ. τὸ ἐκπληροῦν.
چكيلمك τσεκιλμέκ, τ. ἀποσύρεσθαι.
خيرلى χαϊρλή, τ. εὐεργετικός, ἀγαθός.
ايش ἴς, τ. πρᾶξις.
طولايى τολαΐ, τ. ἕνεκα.
ممنون μεμνούν, ἀ. εὐχαριστημένος.
§ 25. قاضى κατή, ἀ. ἱεροδικαστής.
حكم χούκιμ, ἀ. ἀπόφασις.
تجار τουτζάρ, ἀ. ἔμποροι.
حلب χαλέπ, Χαλέπιον, ἡ πάλις.
صاتون الق σατοὺν ἀλμάκ, τ. ἀγοράζειν.
يوك γιὀκι, τ. φορτίον.
ايپكلى ἰπεκλί, τ. μεταξωτός.
قماش κουμάς, ἀ. ὕφασμα.
بروسه προύσα, ἡ πόλις Προῦσα.
نقل νάκλ, ἀ. τὸ μεταφέρειν.

اورزه ὄζρέ, ἵνα.
دوه τεβέ, τ. κάμηλος, دوهجی κα-
μηληλάτης.
تسليم τεσλίμ, ἀ. τὸ παραδίδειν.
يوله چيقارلر γιολὰ τσηκαρλάρ, ἐξ-
έρχονται εἰς τὸν δρόμον, ἀνα-
χωροῦσι.
لكن λάκιν, ἀ. ἀλλά.
تاجر τατζίρ, ἀ. ἔμπορος.
يارى γιαρή, τ. ἥμισυ.
خستهلنمك χαστελενμέκ, τ. ἀσθενεῖν.
كاروان κιαρβάν, π. συνοδία ὁδοι-
πόρων, καραβάνιον.
ترك τέρκι, ἀ. τὸ ἀφίνειν.
مجبور μετζπούρ, ἀ. ἠναγκασμένος.
خيلى χάϊλι, τ. πολύς.
اول ἐββέλ, ἀ. πρό.
هفته χεφτέ, χαφτά, π. ἑβδομάς.
بكلهمك πεκλεμέκ, τ. περιμένειν.
حالا χάλια, ἀ. εἰσέτι.
حسابه χισάπ, ἀ. λογαριασμός, διὰ
λογαριασμόν του. [γελμα.
صنعت σαν'άτ, ἀ. τέχνη, ἐπάγ-
دكشديرر τεγιστιρίρ, τ. ἀλλάσσει.
نهايت νίχαγιετ, ἀ. ἐπὶ τέλους.
ايلشديرمك ἐγιλεσερέκ, τ. ἀναρρώ-
عودت ἀβτέτ, ἀ. ἐπιστροφή. [σας.
كونلرجه γκιὸνλέρτζε, τ. ἐπὶ πολ-
λὰς ἡμέρας.
آرامق ἀραμάκ, τ. ἀναζητεῖν.

صورمق σορμάκ, τ. ἐρωτᾶν περί.
حالبوكه χὰλ πούκι, τ. ἐν τούτοις,
ἐν τοσούτῳ.
حيلهكار χιλεκιάρ, π. δόλιος.
طانيماماذلغه كلمك τανημαμαζλιγὰ
γκελμέκι, τ. προσποιεῖσθαι μὴ
γνωρίζειν.
ايله (ال) ﻟﻪ برابر (ἰλὲ) λὲ περαπέρ, τ.
συνάμα δὲ καί.
انكار ἰνκιάρ, ἀ. τὸ ἀρνεῖσθαι.
بونك اوزرينه, συνεπείᾳ τούτου.
عليهنه ἀλεϊχινέ, ἀ-τ. ἐναντίον του.
دعوا τανά, ἀ. δίκη.
حضور χουζούρ, ἀ. ἐνώπιον, ἔμ-
προσθεν, ἐξ. φρ. ὁ δικαστής,
ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐπαρουσιά-
σθησαν.
ديكلهمك τινλεμέκι, τ. ἀκροᾶσθαι.
ايجاب ايدن ἰτζὰπ ἰτέν, ἀ-τ. ὁ ἀπαι-
τούμενος.
سؤال σουάλ, ἀ. ἐρώτησις.
حقسز χακκσήζ, τ. ὁ μὴ ἔχων
δίκαιον.
بيان πεγιάν, ἀ. τὸ δηλοποιεῖν.
امر ἔμρ, ἀ. διαταγή.
آرقه ἀρκά, τ. ῥάχις, τὰ νῶτα.
دونمك τονμέκ, τ. στρέφεσθαι.
برلكده πιρλικτέ, τ. ὁμοῦ.
پنجره πέντζερε, τ. παράθυρον.
آچمق ἀτσμάκ, τ ἀνοίγειν.

سویلەمك σοϊλεμέκ, τ. λέγειν.
ارقەلرندن ἀρκαλαρηντάν, τ. κατόπιν αὐτῶν.
باغيرمق παγηρμάκ, τ. κραυγάζειν.
وقتیله βακτήιλε, τ. τὸ πάλαι, ἄλλοτε.
هنوز χένουζ, π. πρὸ μικροῦ.
یمین γεμίν, ἀ. ὅρκος.
اونوتورق ὀνουταράκ, τ. λησμονῶν.
چویرمك τσεβιρμέκ, τ. στρέφειν.
ایسه ἰσέ, τ. δέ.
ترس τέρς, τ. τὸ ἀνάπαλιν.
ترس یوزینه τὲρς γιούζουνέ, εἰς τὴν ἀντίθετον ὄψιν, ἤτοι πάλιν ὀπίσω (εἰς τὸ δικαστήριον).
چاغیرتمق τσαγηρτμάκ, τ. προσκαλεῖν δι' ἄλλου.
بر تمیز طیاق πὶρ τεμὶζ ταγιάκ, τ. ἕνα καλὸν ξύλο.
آتدردقدن صکره ἀττηρτηκτὰν σόνρα, τ. ἀφοῦ τὸν ἐτίναξε δι' ἄλλου.
چالمق τσαλμάκ, τ. κλέπτειν.
درحال τὲρ-ἀχάλ, π. ἀμέσως.
صاحب σαχήπ, ἀ. ἰδιοκτήτης.
اعاده ἰατέ, ἀ. ἀπόδοσις.
دکر τεγέρ, τ. ἀξία.
تأدیه τε'ετιγέ, ἀ. πληρωμή.
فضله φαζλά, ἀ. περίσσευμα.
بوندن فضله اولەرق πουντὰν φαζλὰ ὀλαράκ, πρὸς δέ. [εἰς μάτην.
یالان γιαλάν, τ. ψεῦδος, یالان یره.
کلی κιουλλί, ἀ. πολύς, σημαντικός.
مبلغ μεπλάγ, ἀ. ποσότης.
جزای نقدی τζεζάϊ νακτί, ἀ. ποινὴ χρηματική, πρόστιμον.
حکم ایلر χούκιμ εϊλέρ, ἀ-τ. ἐκφέρει ἀπόφασιν, ἐξ. φρ. κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀποδώσῃ κτλ.
§ 26. حکایه χικιαγέ, ἀ. διήγημα.
بهار παχάρ, π. ἔαρ.
عاقل ἀκήλ, ἀ. φρόνιμος, συνετός.
عالم ἀλίμ, ἀ. πεπαιδευμένος.
ذات ζάτ, ἀ. ἄτομον, πρόσωπον.
مخدوم μαχτούμ, ἀ. υἱός.
تنزه τενεζζούχ, ἀ. ἀναψυχή.
اینمك ἰνμέκ, τ. καταβαίνειν.
فدان φιτάν, τ. νεόφυτον, βλαστός.
دقت ایدرك τικκὰτ ἰτερέκ, ἀ-τ. παρατηρῶν.
بك بابا πὲϊ πατά, τ. σεβαστέ, ἀγαπητὲ πάτερ.
طوغری τογρού, τ. εὐθύς.
اوته کی ὀτεκί, τ. ὁ πέραν, ὁ ἄλλος.
هم ... همده χὲμ . . . χέμτε καί . . . καί.
بد πέτ, π. κακός, ἄσχημος.
اکری بوکری ἐγιρὶ πούγιρου, τ. ἑλικοειδής, στραβὸς καὶ ἀνάποδος.
ایکن ἰκέν, τ. ὅτε ἦσαν.
ایی باقلش ἐγὶ παχηλμής, τ. καλῶς

παρετηρήθησαν, ἤτοι καλῆς ἔτυχον περιποιήσεως, φροντίδος.
تيمار τιμάρ, π. καλλιεργία, περιπεριποίησις κήπου κτλ.
بيومش πὒγιὒμὒς, τ. ἔχουσι μεγαλώσει.
سويملى σεβιμλί, τ. χαρίεις.
يا γιά, τ. ἀλλά.
چيچك τσιτσέκι, τ. ἄνθος.
اچمشلار ατσμησλάρ, τ. ἔχουσιν ἀνοίξει.
هپ χέπ, τ. ὅλα.
بر πίρ, τ. ὁ αὐτός.
جنس τζίνς, τ. γένος.
اولدقلرى حالده ὀλτουκλαρὴ χαλτέ, τ. ἐνῷ εἶναι.
بريكى περιχί, τ. ὁ ἐδῶ, ὁ τῇδε.
زياده دقتلى ζιατὲ τικατλή, τ. προσεκτικώτερον, ἐπιμελέστερον.
اول ἐββέλ, ἀ. πρῶτος.
اويله ايسه ὀϊλὲ ἰσέ, τ. ἐὰν οὕτως ἔχῃ, λοιπόν.
آلهلم ἀλαλήμ, τ. ἂς λάβωμεν.
كوريه κιορπέ, τ. τρυφερός.
بكزمك πενζεμέκ, τ. ὁμοιάζειν.
كندى بيلديككه κεντὶ πιλτίγινέ, τ. εἰς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον γνωρίζεις, εἰς τὰς ἰδέας σου.
براقمق πρακμάκ, τ. ἀφίνειν.
سويمسز σεβιμσίζ, τ. ἄχαρις.
اوكرنمك ὀϊρενμέκ, τ. μανθάνειν.
فائدلى φαϊτελί, τ. ὠφέλιμος.
تحصيل ταχσίλ, ἀ. τὸ σπουδάζειν.
مناسبتسز μὒνασιπετσίζ, τ. ἀπρεπής.
حال χάλ, ἀ. ἦθος.
كرى طورمق γκερὶ τουρμάκ, τ. ὀπίσω μένειν=ἀπέχειν.
چاليشير (ايسهك) τσαλησήρ (ἰσέν) ἐὰν προσπαθήσῃς.
والحاصل βε-λχασήλ, ἀ. ἐν ἑνὶ λόγῳ.
سوز σόζ, τ. λόγος.
نصيحت νασηχάτ, ἀ. συμβουλή.
دكلر ايسهك τινλὲρ ἰσέν, ἐὰν ἀκούσῃς.
ناس νάς, ἀ. ἄνθρωποι.
ايچنده ἰτσιντέ, τ. μεταξύ.
خيرلى χαϊρλή, τ. ὠφέλιμος, εὐεργετικός.
مقبول μακπούλ, τ. ἀρεστός, ἐκτιμώμενος.
محترم μουχτερέμ, ἀ. σεβαστός.
بكنمك πεγενμέκ, τ. εὑρίσκειν ἀρεστόν.
بكنديككك كبى πεγέντιγὶν γκιπί, τ. καθὼς σοὶ ἀρέσκει.
مدح ايدر μέτχ ἰτέρ, ἀ-τ. ἐπαινεῖ.
§ 27. انانيت ἐνανιγέτ, ἀ. ἐγωϊσμός, περιφιλαυτία, ἔπαρσις.
عاقل ἀκήλ, ἀ. φρόνιμος.
تواضع τεβαζοὐ, ἀ. ταπεινοφροσύνη.
اوزره ὒζερέ, τ. ἐν.
اصلا ἄσλα, ἀ. ποσῶς.

دعوا τα'δά, ἀ. ἰσχυρισμός.
دعواى انانيت ταδάϊ ἐνανιγέτ, ἀντιποίησις ἀτομικῆς ὑπεροχῆς, οἴησις.
حقيق χακηκή, ἀ. πραγματικός.
علم ἴλμ, ἀ. παιδεία.
زنگينلك ζενγκινλίκ, τ. πλοῦτος.
هيچ بر زمان χίτς πὶρ ζεμάν, ἀ-τ. οὐδέποτε.
تفاخر τεφαχούρ, ἀ. τὸ καυχᾶσθαι.
اشاغى ἀσαγή, τ. κατώτερον.
طوتماسى τουτμασή, τ. τὸ νὰ κρατῇ, ἤτοι τὸ νὰ θεωρῇ.
ايى خويلو ἐγὶ χουϊλού, τ. καλοήθης.
دلالت τελαλέτ, ἀ. τὸ ἀποδεικνύειν.
خوى χούι, π. ἦθος, φυσικόν, χαρακτήρ, ἰδίωμα.
سايه σαγέ, π. σκιά, αἰγίς.
سايه سنده σαγεσιντέ, ὑπὸ τὴν αἰγίδα του, ἤτοι χάρις εἰς (τὸ ἦθος). [κτως.
فوق العاده φέδκα-λ ἀτέ, ἀ. ἐκτά-
ايلرولەيەرك ἰλερϋλεγερέκ, τ. προοδευόντων.
بنلك πενλίκι, τ. τὸ ἐγώ, ἐγωϊσμός.
مستماديا μϋτεμάτιγεν, ἀ. διηνεκῶς, πάντοτε.
بيلمەدكلرى حالده πίλμετικλερὶ χαλτέ, καίπερ μὴ εἰδότες. [νειν.
كوسترمك γκιοστερμέκ, τ. παριστά-
كنديلريني بكنوب κεντιλερινὶ πεγενϋπ, τ. αὐτάρεσκοι ὄντες.
كبروغرور κὶπρ-ού-γουρούρ, ἀ. ὑπερηφάνεια, ἔπαρσις.
خوروحقير χὸρ βὲ χακήρ, ἀ. περιπεφρονημένος.
ترق τερακκή, ἀ. πρόοδος.
مشاهده μουσαχατέ, ἀ. τὸ βλέπειν, τὸ παρατηρεῖν.
يوقارودكى γιοκαρητακί, τ. τὸ ἄνωτέρω.
افاده ἰφατέ, ἀ. τὸ λεχθέν. [τέρω.
انكلاشيله جغى وجهله ἀνλασηλατζαγὴ βετζχιλε, τ. ὡς ἐννοηθήσεται.
ارقداش ἀρκατάς, τ. σύντροφος.
كورشمك γκιορϋσμέκ, τ. συναναστρέφεσθαι.
تنزل τενεζζϋλ, ἀ. τὸ καταδέχεσθαι.
بد πέτ, π. κακός. [σθαι.
معامله μουαμελέ, ἀ. συμπεριφορά.
ياقشمايان γιακήσμαγιαν, τ. ὁ μὴ ἁρμόζων.
الشميوب ἀλήσμαγιουπ, τ. μὴ συνηθίζων, ἐξ. φρ. πᾶν παιδίον δὲν πρέπει νὰ συνηθίζῃ ἐπὶ οὐδεμιᾷ αἰτίᾳ εἰς ἰδιώματα... οἷά εἰσι τὸ νὰ μὴ καταδέχηται... θεωροῦν ἑαυτό ... καὶ τὸ νὰ φέρηται κακῶς ...
كولر يوز γκιϋλὲρ γιϋζ, τ. γελόεν πρόσωπον.

مقابله μουκαπελέ, ἀ. τὸ ἀνταποκρίνεσθαι, ἀποκρίνεσθαι.
عالم ἀλέμ, ἀ. κόσμος, οἱ ἄνθρωποι.
عند ἴντ, ἀ. παρά.
محترم μουχτερέμ, ἀ. σεβαστός, ἔντιμος. [ωρῆται.
طوتلسون τουτουλσούν, τ. ἵνα θε-
§ 28. حسن قرين χούσνι καρήν, ἀ. ἡ μετὰ καλῶν συναναστροφή.
كنج γκέντζ, τ. νέος.
ياش γιάς, τ. ἡλικία.
كرك γκερέκ, τ. εἴτε.
حال χάλ, τ. ἤθη, διαγωγή.
طور τάβρ, ἀ. ἤθη, διαγωγή.
طبيعت ταπιάτ, ἀ. φυσικόν, χαρακτήρ.
چه τζέ, τ. κατά. [ρακτήρ.
كوروشوب γκιορουσούπ, συναναστρεφόμενοι.
تطبيق τατπίκ, ἀ. τὸ ποιεῖν συμφωνεῖν, τὸ συμμορφοῦν.
چابالامق τσαπαλαμάκ, τ. προσπαθεῖν.
اخلاق αχλάκ, ἀ. ἤθη. [θεῖν.
ايلرودە ἰλερυτέ, τ. ἐν τῷ μέλλοντι.
اشاغى قاليجغى ἀσαγὴ κάλμαγιατζαγή, τ. τὸ ὅτι δὲν θέλει μείνει κατώτερον, ἤτοι δὲν θέλει ὑπολείπεσθαι.
بلكه πέλκι, τ. ἀλλὰ καί.
بد خوى πὲτ χούϊ, π. ὁ ἔχων κακὸν χαρακτῆρα, κακοήθης.

طبيعى ταπιί, ἀ. φυσικόν.
زيرا ζίρα, π. διότι.
عالم ἀλέμ, ἀ. κόσμος.
نائل ναΐλ, ἀ. ἀπολαμβάνων.
معتبر μουτεπέρ, ἀ. χαίρων ὑπόληψιν, εὐϋπόληπτος.
كوردكى كبى γκιορυλτύγιυ γκιπί, τ. καθὼς ὁρᾶται, οὕτως ἐπίσης . . .
دوشوب قالقانلر τουσοὺπ καλκανλάρ, οἱ πίπτοντες καὶ ἐγειρόμενοι, ἤτοι οἱ διαρκῶς συναναστρεφόμενοι.
صوك σόν, τ. τελευταῖος. [μενοι.
درجه τερετζέ, ἀ. βαθμός, ἐξ. εἰς τὸν ἔσχατον βαθμόν.
مضايقه μουζαγιακά, ἀ. στενοχωρία.
كرفتار γκιριφτάρ, π. περιπίπτων.
نزد νέζτ, π. παρά.
منفور μενφούρ, ἀ. μισητός.
مشاهده μουσαχατέ, ἀ. τὸ βλέπειν.
سوء توجه σούϊ τεβετζτζύχ, ἀ. δυσμένεια.
قازانمقدن ايسه καζανμακτὰν ἰσέ, τ. ἀντὶ νὰ κερδήσητε, νὰ ἀποκτήσητε.
حسن توجه χούσνι τεβετζτζύχ, ἀ. εὔνοια.
سعى σαΐ, ἀ. προσπάθεια. [εὔνοια.
§ 29. خير χαίρ, ἀ. τὸ καλόν.
شر σέρρ, ἀ. τὸ κακόν.
دنيا τύνγιά, ἀ. κόσμος.

